

КАТАЛОГ

анотацій обов'язкових та вибіркових дисциплін

факультету ветеринарної медицини

Біла Церква-2019

ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Анатомія тварин
Викладач	Ільницький Микола Григорович, доктор вет. наук, професор
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, I семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні “Вступ у спеціальність” є набуття студентами таких знань і умінь. Знати: - Головні періоди розвитку ветеринарної медицини і зв'язок їх із зміною і розвитком суспільних формацій. - Закономірності розвитку лікувальної справи у всі періоди людства у зв'язку з розвитком та зміною суспільно-економічних формацій, історією, філософією, досягненнями природознавства та культури. - Стан ветеринарної медицини та тваринництва у кочовиків, кіммерійців і скіфів. Ветеринарну медицину та тваринництво Стародавнього Китаю, Тибету, Ірану та Палестини. - Внесок арабських вчених у ветеринарну медицину. - Ветеринарну медицину країн Європи в середні віки. вміти: - Розкрити зміст основних етапів становлення та розвитку ветеринарної медицини з далеких часів до сьогодення у поєднанні із соціально-економічним, політичним і культурним розвитком народів, історією, філософією, народною медициною, досягненнями природознавства в контексті з духовною культурою людства. - Прослідкувати розвиток матеріалістичних та ідеалістичних напрямів у лікувальній справі тварин та людини. - Показати міжнародне значення історичного лікувальної справи на теренах України, зокрема, організації боротьби з особливо небезпечними хворобами тварин.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Для вивчення дисципліни “Вступ у спеціальність” студенти повинні мати базову підготовку на базі загальної середньої освіти та коледжів
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів

Теми аудиторних занять	Лекція 1. Історія ветеринарної медицини як наукова дисципліна. Ветеринарна медицина, її суть і значення для народного господарства і суспільства. Основні завдання і вимоги до фахівців з ветеринарної медицини. Цілі викладання історії ветеринарної медицини. Її місце у навчальному процесі. Лекція 2 Ветеринарія в стародавньому світі. Народна медицина первісної людини та людей праукраїнської культури. Лекція 3. Мустьєрська епоха. Пізній палеоліт. Мезоліт. Неоліт. Лекція 4 Виникнення ветеринарної медицини в зв'язку з одомашненням тварин і розвитком тваринництва за часів Трипільської культури і рабовласницького ладу на теренах України, Індії, Китаю, Месопотамії, Єгипту та інших держав. Лекція 5 Ветеринарна медицина стародавніх Греції і Риму. Лекція 6 Стан і розвиток ветеринарної медицини в середні віки і до епохи Відродження. Праці з ветеринарної медицини Апірті, Гієрокліта, Везалія, Д.Руфо, Л.Русієма та її значення для розвитку ветеринарної медицини. Лекція 7 Ветеринарна медицина стародавньої Русі. Ніконовський та Лаврентієвський літописи про стан лікувальної справи в Київській Русі. Лекція 8 Ветеринарна медицина у Західній Європі за часів ренесансу (раннього капіталізму, 15-17 ст.). Успіхи природознавства та їх значення для розвитку ветеринарної медицини. Лекція 9 Ветеринарна медицина в царській Росії у XVIII ст. Стан та розвиток тваринництва і ветеринарії в Україні за часів козацької доби. Лекція 10 Стан та розвиток ветеринарії в царській Росії і Україні в період становлення і розвитку капіталізму в XIX сторіччі та на початку XX ст. Організація вищих навчальних закладів у Росії і Західній Європі. Лекція 11 Стан та розвиток ветеринарної медицини за радянських часів. Лекція 12. Міжнародне співробітництво в галузі ветеринарної медицини та його значення для її розвитку. Лекція 13 Стан і здобутки в галузі ветеринарної медицини за роки незалежності в Україні та Київській області. Лекція 14 Історія розвитку і становлення факультету ветеринарної медицини в Білоцерківському національному аграрному університеті.
	Змістовий модуль 1 1 Цілі викладання історії ветеринарної медицини. Її місце у навчальному процесі. 2 Ветеринарна медицина, її господарське і соціальне значення. 3 Основні завдання і вимоги до фахівців ветеринарної медицини. 4 Історія розвитку і становлення факультету ветеринарної медицини Білоцерківського національно аграрного університету Змістовий модуль 2

	1 Ветеринарна медицина в країнах стародавнього світу. 2 Становлення наукової ветеринарної медицини та роль стародавніх вчених Греції і Риму в її розвитку. 3 Ветеринарна медицина в епоху Відродження. Видатні вчені цієї епохи і їх внесок в розвиток ветеринарної медицини. Змістовий модуль 3 1 Ветеринарія в період ВВВ. 2 Внесок вітчизняних вчених в розробку ветеринарної освіти. 3 Ветеринарна освіта в Україні, Царській Росії і країнах Західної Європи. 4 Ветеринарна медицина за радянських часів та в період незалежності України (лікувальна справа, видання підручників, ветеринарні журнали.) Змістовий модуль 4 1 Історія ФВМ. 2 Введення ветеринарної освіти в Україні відкриття ветеринарних вузів. 3 Наукові досягнення за спеціальністю профілактика і діагностика хвороб
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Іноземна мова за професійним спрямуванням
Викладач	Рейда Ольга Андріївна, старший викладач кафедри іноземних мов
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, 1, 2семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Метою програми є формування професійних мовних компетенцій, що сприятиме ефективному функціонуванню студентів у культурному різноманітті освітніх та професійних середовищ. Результатом вивчення дисципліни є отримання студентом таких знань і навичок: Знання: - граматичні конструкції та розвиток навичок і умінь перекладати речення, що містять ці конструкції; - професійні теми, пов'язані з майбутньою спеціальністю; - знання професійної лексики; - спеціальна та наукова література за фахом; Вміння: - показувати розуміння у соціокультурному та професійному середовищі; - робити звіт по темі та змісту тексту англійською мовою; - вести професійно - орієнтовану розмову в режимі «вчитель-студент», «студент-студент» відповідно до теми та змісту тек-

	сту іноземною мовою; - посилається на спеціальну та наукову літературу за фахом; - працювати зі словниками та довідниками.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми практичних занять 1. Головні етапи розвитку біологічної науки. 2. Біологія як наука на сучасному етапі становлення. Моя професія ветеринар. 3. Бактерії. Основні характеристики бактерій. 4. Віруси. Основні характеристики вірусів. Вплив вірусів на тварин. 5. Будова клітин. 6. ДНК. Структура та функції 7. Безхребетні. Еволюція безхребетних тварин. 8. Хребетні. Еволюція хребетних тварин. 9. Основні типи хребетних: рептилії та амфібії. 10. Риби: перші хребетні тварини 11. Ссавці. 12. Тканини. Види тканин. 13. Системи органів. 14. Особливості травної системи тварин 15. Кров і кровоносна система 16. З історії сільського господарства. Вирощування та розведення сільськогосподарських тварин.
Мова викладання	Англійська

Назва дисципліни	Філософія
Викладач	Мельник Людмила Миколаївна, Завідувачка кафедри теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін; Ярмола Олександр Володимирович, доцент кафедри теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс (2 семестр)
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Ветеринарна медицина
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання,	У результаті вивчення дисципліни студенти повинні: Знання

що забезпечує дисципліна	• визначення основних філософських категорій і понять; • основний зміст тем усіх розділів програми; • орієнтуватися в традиціях філософського мислення сформованих в контексті світових, загально цивілізаційних вимірів. Вміння • - здійснювати аналіз освоєного матеріалу; • обстоювати власну точку зору на дискусійні проблеми як вітчизняної, так і зарубіжної філософської думки; • використовувати набуті філософські знання при аналізі світоглядно-методологічних проблем сучасного наукового пізнання; формувати та обґрунтовувати власну позицію щодо актуальних проблем сьогодення.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Історія та культура України і світу
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25
Теми аудиторних занять	1. Філософія як специфічна форма осмислення дійсності. 2. Антична філософія. 3. Філософія Нового часу. 4. Історія української філософії. 5. Онтологія. Біологічні основи буття 6. Теорія пізнання як філософська дисципліна. 7. Філософія культури Теми практичних занять 1. Філософська думка Стародавнього Сходу. 2. Антична філософія. 3. Філософія Середніх віків та доби Відродження. 4. Німецька класична філософія. 5. Некласична філософія XIX століття. 6. Сучасна світова філософська думка. 7. Історія української філософії. 8. Діалектика 9. Проблема свідомості у філософії. 10. Наука як предмет філософського дослідження. 11. Філософська антропологія. 12. Соціальна філософія. 13. Філософія культури. 14. Філософське вчення про цінності
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Викладач	Погоріла Світлана Григорівна, канд.пед.наук, доцент кафедри слов'янської філології, педагогіки та методики викладання; Тимчук Інна Миколаївна, канд.пед.наук, доцент кафедри слов'янської філології, педагогіки та методики викладання.
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, I семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: державної мови, тактики та стратегії спілкування; норм сучасної української літературної мови й практичного володіння ними; Вміння: спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; застосовувати знання державної мови як усно, так і письмово; використовувати під час фахового та ділового спілкування та підготовки документів державну мову; нести відповідальність за вільне володіння державною мовою та розвиток професійних знань; правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Загальний курс української мови
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми практичних занять: Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Мова і професія. Функції мови в житті суспільства та професійній діяльності.
	Тема 2. Нормативність – головна ознака культури фахового спілкування. Тема 3. Функціональні стилі української літературної мови у професійному спілкуванні. Тема 4. Українська термінологія у професійному спілкуванні. Терміни та професіоналізми. Тема 5. Професійна комунікація. Тема 6. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Тема 7. Культура усного фахового спілкування

	Тема 8., 9. Форми колективного обговорення професійних проблем. Тема 10. Мистецтво публічного виступу. Тема 11. Наукова комунікація як складова фахової діяльності. Тема 12. Документ – основний вид ділового мовлення. Тема 13., 14. Документи з кадрово-контрактних питань. Тема 15., 16. Довідково-інформаційні документи. Тема 17., 18. Обліково-фінансові документи. Тема 19., 20. Етикет ділового листування. Тема 21. Підсумкове заняття. Модульна контрольна робота. Виконання тестових завдань, укладання та редагування документів.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Історія України та історія української культури
Викладач	Ордіна Лариса Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін факультету права та лінгвістики
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, 1 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	У результаті вивчення дисципліни студенти повинні: Знання - найважливіші етапи історично-культурного розвитку суспільства, що проживало на теренах України; - загальну класифікацію об'єктів культурної спадщини; - основні факти їх створення та взаємодії з історією і культурою України і світу; - діючі визначні історичні пам'ятки, їх стан і статус; - законодавчі акти, щодо охорони пам'яток історії та культури України; - основні напрямки та тенденції розвитку, досягнення на різних етапах культурогенезу; - принципи визначення культурних феноменів української та світової культур. Вміння - критично аналізувати культурні процеси та явища; - вміти сприймати людину, природу і культуру в єдиній цілісній системі; - вести діалог в умовах розмаїття культур; - моделювати свою поведінку у соціокультурному просторі та застосовувати отримані знання в повсякденному житті; - здійснювати ефективний пошук інформації і роботу з джерелами, критично аналізуючи джерела інформації; - визначати статус спадщини на основі законодавчих держав-

	них актів.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Ознайомлення з основами філософії, політології
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	15-20 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Українська культура і суспільство. 2. Стародавня культура східних слов'ян. 3. Культура Київської Русі 4. Розвиток та самобутні риси української культури козацької доби. 5. Культура Галицько-Волинського князівства. 6. Соціально-політична і культурна ситуація у польсько-литовську добу. 7. Основні напрями української культурної творчості в XVIII-XIX ст.
	Теми практичних занять: 1. Українське мистецтво як засіб творення особистості. 2. Міфологія, побут та обряди східнослов'янських племен. 3. Розвиток мистецтва в Київській Русі. 4. Культура козацької доби. Розвиток освіти і науки. 5. Особливості архітектури, образотворчого мистецтва і художніх ремесел у Галицько-Волинському князівстві 6. Характерні особливості літературного і видавничого процесу в українських землях за часів феодальної роздробленості. 7. Просвітительські ідеї в культурі України 18-19 ст. 8. Здобутки і втрати української культури у другій половині XX століття. Основні риси нової соціально-культурної ситуації в Україні у сучасних умовах.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Хімія
Викладач	Цехмістренко Світлана Іванівна доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри хімії
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, 1-2 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання,	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь: Знати:

що забезпечує дисципліна	– сучасні методи фізико-хімічного аналізу; – трактувати загальні закономірності, що лежать в основі застосування неорганічних речовин у фармації та медицині; – розчини та їх властивості, буферні розчини, поняття – осмос, дифузія, адсорбція; – структуру, функції та обмін вуглеводів, ліпідів, білків, нуклеїнових кислот, амінокислот, амінів, вітамінів, гормонів, ферментів в нормі та при різних порушеннях обміну речовин; – хімічний склад крові, молока, молозива, яйця, вовни, сечі, печінки, серця, селезінки, нирок, м'язової та нервової тканин сільськогосподарських тварин; – обмін білків, ліпідів, вуглеводів, нуклеїнових кислот, вітамінів, ферментів, гормонів, води та мінеральних речовин в організмі сільськогосподарських тварин та птиці – розуміти взаємозв'язок між різними видами обміну; – розглядати організм як відкрити саморегульовану систему; – специфіку метаболізму речовин у різних органах, тканинах та клітинах. Вміти: – готувати посуд для проведення біохімічних досліджень, – відбирати біологічні зразки, – консервувати та обробляти біологічні зразки за відповідними методиками для проведення біохімічних аналізів; – готувати розчини органічних та неорганічних сполук різної концентрації; – готувати штучні розчини вуглеводів, макро- і мікроелементів, вітамінів, білків, амінокислот та інших речовин, визначати сорбційні властивості різних поверхнево-активних речовин; – готувати буферні розчини для проведення досліджень in vitro; – готувати процентні, нормальні, молярні розчини; – визначати осмотичний тиск; – визначати активну кислотність середовища; – готувати колоїдні розчини; – користуватися приладами та лабораторним обладнанням при вивченні хімічного складу живого організму та показників, що характеризують обмінні процеси; – визначати концентрацію глюкози та різних метаболітів обміну вуглеводів у біологічних субстратах; – визначати показники ліпідного обміну у біологічних субстратах; – визначати концентрацію білка та метаболітів обміну протеїнів у біологічних субстратах; – досліджувати показники обміну нуклеїнових кислот; – визначати вміст вітамінів у біологічному матеріалі; – визначати активність ензимів у біологічному матеріалі; – визначати вміст макро- та мікроелементів; – аналізувати гормональний стан організму тварин та птиці
---------------------------------	---

	давати інтерпретацію одержаних результатів; визначати стан живого організму при зміні біохімічних показників; – контролювати клінічний стан тварин; – спрямовано регулювати обмінними процесами, направленими на підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин та підвищення якості продукції; – визначати біохімічні показники меду, воску, квіткового пилку, маточного молочка, прополісу та робити заключення щодо якості продуктів бджільництва.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Програма підготовлена з урахуванням структурно-логічного зв'язку дисципліни із загальними науковими дисциплінами та знаннями, одержаних при вивченні хімії в середніх навчальних закладах. У результаті вивчення хімії студент пізнає хімічний склад живих організмів та закономірності хімічних процесів, що лежать в основі існування живої матерії. Хімія є теоретичною основою для вивчення фізіології с.-г. тварин, клінічної біохімії, фармакології, генетики, мікробіології, вірусології, токсикології, годівлі, клінічної діагностики, терапії та інших дисциплін ветеринарного профілю.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій • Сучасні фізико-хімічні методи досліджень • Координаційні сполуки. • Хімія біогенних металів. • Карбонові кислоти • Вуглеводи • Ліпіди • Азотовмісні сполуки, АМК, Білки • Хімія і обмін вуглеводів • Хімія і обмін ліпідів • Хімія і обмін білків • Хімія і обмін нуклеїнових кислот • Водний і мінеральний обмін. • Водорозчинні та жиророзчинні вітаміни. • Ферменти. Біологічне окиснення. Окисне фосфорилування. • Гормони. • Біохімія крові, м'язової, сполучної, кісткової, нервової тканин. • Біохімія мяса та м'ясопродуктів. • Біохімія молока та молочної залози. • Біохімія пташиного яйця, меду та їх продуктів.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	“Ветеринарне законодавство, організація і економіка ветеринарної справи”
Викладач	Корнієнко Любов Миколаївна кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри епізоотології та інфекційних хвороб
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	4 Б курс, 7 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: Знання: – основи законодавчої бази з питань ветеринарної медицини та безпечності харчових продуктів; – організаційну структуру ДПСС України і служби ветеринарної медицини в цілому та на відповідній її території; – організацію роботи спеціалістів ветеринарної медицини в територіальних органах управління, підприємствах та установах державної служби; – особливості організації роботи відомчої й приватної ветеринарної служби; – планування та організацію проведення ветеринарних заходів, відповідно до напрямку діяльності галузі; – основні законодавчі документи з питань ветеринарної медицини; – міжнародні ветеринарні організації та ветеринарні організації в Україні, функції що на них покладені; Вміння: – оформити основні журнали обліку та звіти; – написати акти на різні види робіт у ветеринарній діяльності; – розробити плани ветеринарних заходів (профілактичного та вимушеного напрямку); – зробити математичні розрахунки доцільності проведення різної ветеринарної роботи; – оформити ветеринарну довідку (ветеринарне свідоцтво) на переміщення підконтрольних ветеринарній службі вантажів; – організувати проведення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на підконтрольних об'єктах; – визначити фінансування та матеріально-технічне забезпечення ветеринарної діяльності.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Теоретичні та практичні знання із таких клінічних дисциплін: епізоотології та інфекційних хвороб тварин, терапії й клінічної діагностики, акушерства та хірургії, паразитології й ветеринарно-санітарної експертизи. Мати глибокі знання із струк-

	тури та методів оцінювання професійної діяльності.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	12 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Ветеринарна служба України та організаційна структура Держпродспоживслужби і служби ветеринарної медицини в Україні. Основні завдання, що стоять перед ветеринарною службою України. 2. Організаційна структура та функціональні обов'язки ветеринарної служби в районі. 3. Особливості організації ветеринарної справи в господарствах різних форм власності. 4. Доцільність та порядок проведення розрахунків ефективності ветеринарних заходів. 5. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення ДПСС і служби ветеринарної медицини в Україні. 6. Законодавчі основи та організація проведення державного ветеринарно-санітарного контролю і нагляду на підконтрольних об'єктах України. 8. Організація науково-дослідної роботи з питань ветеринарної медицини в Україні. 9. Міжнародні ветеринарні організації. Поняття про асоціацію спеціалістів ветеринарної медицини України та її співробітництво з іншими організаціями. 10. Ветеринарний сервіс в установах державної ветеринарної медицини. Госпрозрахунок у ветеринарній діяльності. Принципи і види госпрозрахунку. 11. Зміст та основні положення нині діючого Закону України «Про ветеринарну медицину». Теми практичних занять: 1. Порядок оформлення журналів обліку про виконану роботу спеціалістами ветеринарної служби. 2. Порядок оформлення та подання звітів ветеринарною службою. 3. Оформлення актів про виконання різних видів робіт у ветеринарній справі. 4. Державне управління службою ветеринарної медицини в Україні. Організаційна структура Держпродспоживслужби України. 5. Організація ветеринарної справи в районі. 6. Організація ветеринарної справи в господарствах різних форм власності. 7. Порядок видачі ветеринарних документів на вантажі підконтрольні службі ветеринарної медицини. 8. Планування ветеринарних заходів. 9. План ветеринарно-профілактичних і протиепізоотичних заходів. 10. План організаційно-господарських і ветеринарно-санітарних заходів з ліквідації (конкретного інфекційного захворювання – відповідно до завдання) в неблагополучному

	пункті (господарстві). 11. Законодавчі основи введення карантину (карантинних обмежень) за спалаху інфекційного захворювання. Організація проведення запланованих ветеринарних заходів. 12. Доцільність та порядок проведення розрахунків ефективності ветеринарних заходів. 13. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення ДПСС і служби ветеринарної медицини в Україні. 14. Ветеринарний сервіс в установах державної ветеринарної медицини. Госпрозрахунок у ветеринарній діяльності. Принципи і види госпрозрахунку. 15. Законодавчі основи та організація проведення державного ветеринарно-санітарного контролю і нагляду на підконтрольних об'єктах України. 16. Організація науково-дослідної роботи в Україні. Міжнародні ветеринарні організації.
Мова викладання	Українська.

Назва дисципліни	Анатомія тварин
Викладач	Сторожук Василь Анатолійович к. б. н., доцент кафедри анатомії та гістології домашніх тварин ім. П.О. Ковальського,
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б, 2Б курс I, II, III семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: - особливості будови всіх органів та їх систем і апаратів свійських тварин; - закономірності розвитку органів, їх систем і апаратів у онто та філогенезі; - ділянки тіла тварин, топографію та взаємоположення органів у цих ділянках. Вміння: - визначати видову приналежність окремих органів свійських тварин; - визначати місцезположення окремих органів у різних ділянках тіла тварин; - препарувати окремі органи чи їх системи та апарати (м'язи, суглоби, судини, нерви, лімфовузли тощо).
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення	Для вивчення дисципліни “Анатомії тварин” студенти повинні мати базову підготовку з біології на базі загальної

дисципліни	середньої освіти
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Модуль 1. Апарат руху Тема 1: Анатомія – предмет і методи вивчення, місце анатомії серед біологічних дисциплін і її зв'язок з клінічними дисциплінами. Історія розвитку анатомії. Поняття про онто- та філогенез. Основний біогенетичний закон. Філогенетична драбина і положення в ній сільськогосподарських тварин. Організм як біологічне ціле. Поняття про клітини, тканини, органи, системи і апарати. Основні прояви життя і системи, що їх забезпечують. Закономірності будови тваринного організму. Поняття про зародкові листки і їх похідні. Сучасні методики наукових досліджень в анатомії. Тема 2: Загальна характеристика скелета, його будова і поділ на відділи, функціональне значення. Вплив умов утримання, годівлі та інших факторів на розвиток і функціонування скелета. Кістка як орган (кісткова і хрящова тканини, кістковий мозок, окістя, ендост); розвиток кістки. Типи кісток за формою, будовою, функцією і положенням у скелеті. Видові і вікові особливості будови скелета. Кровообігання та іннервація кісток. Осьовий скелет. Загальні закономірності будови осьового скелета, поділ його на відділи. Хребетний стовп і грудна клітка. Будова повного грудного сегмента і функціональна роль його елементів. Особливості відділів хребетного стовпа і грудної клітки, їх видові і вікові відмінності. Розвиток скелета тулуба. Особливості будови скелета тулуба у птахів. Тема 3: Скелет голови (череп). Загальна характеристика; поділ на відділи; їх характеристика. Навколоносні пазухи і канали. Видові, вікові, та статеві особливості будови кісток черепа. Розвиток кісток черепа. Скелет кінцівок. Загальна характеристика скелета кінцівок. Поділ скелета кінцівок на пояси і ланки. Видові і вікові особливості скелета грудних і тазових кінцівок свійських тварин. Розвиток скелета кінцівок. Особливості будови скелета кінцівок у птахів. Тема4: Загальна характеристика з'єднання кісток, їх розвиток. Синартрози і діартрози, їх види. Будова суглоба. Класифікація суглобів і їх розташування в залежності від характеру руху в суглобі. З'єднання кісток осьового та периферійного скелета. Тема5: Загальна характеристика скелетних м'язів. Взаємозв'язок м'язової системи з іншими системами організму. Розвиток м'язів. Будова м'яза як органа. Типи м'язів. Фізичні властивості і хімічний склад м'язів, фактори, які впливають на розвиток, форму, будову і харчові якості м'язів. Класифікація м'язів за походженням, функцією, розміщенням, формою і внутрішньою будовою. Допоміжні органи м'язів. Анатомічна будова фасцій, блоків, сезамоподібних кісток, синовіальних сумок, сухожилкових і

	синовіальних піхв. Кровообігання і іннервація м'язів. Розвиток м'язів в онто- і філогенезі. Особливості будови м'язів у птахів. Роль м'язів у статичній та динамічній. Тема 6: М'язи тулуба і голови. Загальні закономірності будови і розміщення, видові та вікові особливості м'язів голови, хребта, грудних і черевних стінок. М'язи хвоста. М'язи кінцівок. Загальний план будови і розташування м'язів на кінцівках, їх функціональне значення. М'язи грудних кінцівок. М'язи тазових кінцівок. Модуль 2. Дерматологія Тема 7: Шкірний покрив та його похідні. Морфофункціональна характеристика шкірного покриву і його похідних та їх розвиток. Шкіра, її будова. Будова молочних залоз, копит, ратиць, м'якушів та інших похідних шкіри. Кровообігання та іннервація шкіри і похідних. Шкірний покрив у свійської птиці. Модуль 3. Спланхнологія Тема 8: Загальна характеристика внутрішніх органів. Значення внутрішніх органів у розвитку і життєдіяльності організму. Загальні закономірності будови внутрішніх органів у зв'язку з їх функцією. Трубочасті і паренхіматозні органи. Порожнини тіла, їх розвиток. Серозні оболонки та їх похідні. Поділ черевної порожнини на відділи і області. Кровообігання та іннервація внутрішніх органів. Анатомічний склад, закономірності будови органів дихання, пов'язані з їх функцією. Будова носа, носової порожнини, гортані, трахеї і легень, їх розвиток, видові особливості, топографія. Тема 9: Анатомічний склад органів травного апарату, поділ його на відділи, їх функціональне значення, розміщення та розвиток. Головна кишка (ротова порожнина і глотка). Будова, розвиток і функції органів головної кишки. Переддвір'я рота, органи власне ротової порожнини, глотка, їх значення у травленні, видові особливості. Передня кишка (стравохід і шлунок). Розвиток та значення стравоходу і шлунка у свійських ссавців. Класифікація шлунків. Будова однокамерного та багатокамерного шлунків, їх топографія. Тема 10: Середня (тонка) та задня (товста) кишки. Анатомічний склад тонкої кишки, її будова і розвиток. Пристінні і застінні (печінка і підшлункова залоза) травні залози тонкої кишки, їх будова, топографія та особливості у свійських тварин. Анатомічний склад товстої кишки, її розвиток, будова, видові особливості, топографія. Будова ануса. Тема 11: Органи сечовиділення. Анатомічний склад та функціональна характеристика сечовидільної системи. Будова і класифікація нирок, сечоводів, сечового міхура та сечівника, видові особливості, топографія і розвиток. Тема 12: Органи розмноження самки. Морфофункціональна характеристика та анатомічний склад статевих органів самки свійських ссавців. Будова яєчника, яйцепровода, матки, піхви, переддвір'я і зовнішніх статевих органів самки, їх функціональне значення, видові особливості, розвиток і топографія. Класифікація маток.
--	---

	Тема 13: Органи розмноження самців. Анатомічний склад та функціональна характеристика органів розмноження самців. Будова сім'яникового мішка, сім'яників і придатків, сім'япроводів, сім'яних канатиків, сечостатевого каналу, статевого члена і препуція, видові особливості, розвиток і їх топографія. Модуль 4. Ангіологія Тема 14: Загальні поняття про серцево-судинну систему. Анатомічний склад, морфо функціональна характеристика кровоносної системи і її значення. Основні закономірності будови, розвитку і взаємовідношення судинної системи з іншими системами організму. Анатомічна будова серця, кровопостачання, іннервація, провідна система серця, видові і вікові особливості, топографія. Розвиток серця. Кола кровообігу. Кровообіг у плода і дорослої тварини. Будова артерій, вен і капілярів, їх взаємозв'язок. Основні закономірності будови, ходу, галузження судин великого і малого кіл кровообігу. Поняття про коллатералі, колектори, анастомози. Тема 15: Галузження основних магістральних артерій і вен в організмі тварин, їх функціональне значення. Система воротньої вени. Особливості відтоку крові від молочної залози і прямої кишки. Тема 16: Морфо-функціональна характеристика лімфатичної системи. Загальні принципи розташування лімфатичних вузлів, судин, протоків та їх взаємозв'язок з венозною системою. Особливості будови лімфатичних судин і лімфатичних капілярів. Розвиток лімфатичної системи. Іннервація. Морфологічна характеристика органів кровотворення і імунного захисту. Будова селезінки, червоного кісткового мозку, лімфатичних вузлів, мигдаликів, лімфоєпітеліальних органів, вилочкової залози (тимуса) та ін., їх топографія, видові і вікові особливості. Тема 17: Морфофункціональна характеристика залоз внутрішньої секреції та поняття про гуморальну регуляцію функцій організму. Класифікація залоз внутрішньої секреції за походженням і функцією. Особливості будови і розташування залоз внутрішньої секреції (щитовидної, парашитовидної, надниркової, гіпофіза, статевих залоз та ін.) та їх розвиток. Модуль 5. Нейрологія Тема 18: Анатомічний склад і морфофункціональна характеристика нервової системи. Поділ на центральну і периферичну частини. Філо- і онтогенез нервової системи. Загальні закономірності будови нервової системи. Принцип нейронної будови і зворотнього зв'язку. Тема 19: Спинний мозок. Анатомічна будова спинного мозку та його оболонки. Міжоболонкові простори. Кровопостачання спинного мозку. Розвиток спинного мозку. Провідні шляхи центральної нервової системи. Спинно-мозкові нерви, загальні закономірності їх утворення, будови, і розгалуження. Тема 20: Головний мозок. Анатомічна будова головного мозку, його оболонки. Міжоболонкові простори. Кровопостачання мозку. Артерії і венозні синуси головного мозку. Черепно-мозкові нерви та їх морфо функціональна характеристика.
--	---

	Класифікація, хід і розгалуження черепно-мозкових нервів. Тема 21: Анатомічний склад та морфо функціональна характеристика вегетативної нервової системи. Симпатична частина вегетативної нервової системи, її будова, розташування, функціональне значення. Парасимпатична частина вегетативної нервової системи, її будова, розташування центрів, її функціональне значення Тема 22: Органи чуття. Класифікація і характеристика органів чуття. Поняття про аналізатори. Загальна будова органу зору і слуху. Зв'язок органів чуття з центрами головного мозку і спинного мозку. розвиток органів чуття. Органи чуття у птахів. Теми практичних занять: Модуль 1. Апарат руху Змістовий модуль 1. Остеологія 1. Загальна будова хребця. Особливості будови першого, типового і останнього грудних хребців. Видові особливості грудних хребців 2. Будова грудного сегменту. Будова ребер грудної кістки і грудної клітки. 3. Загальні закономірності будови шийних хребців (на прикладі коня). Видові особливості будови шийних хребців.
	4. Будова поперекових хребців, крижової кістки і хвостових хребців. 5. Будова лопатки. Будова тазової кістки і тазу в цілому. 6. Плечова кістка. Стегнова кістка. 7. Будова кісток передпліччя і кисті. 8. Будова гомілки і стопи. 9. Загальна будова черепа. Потилічна кістка. Будова основної або клиновидної кістки. 10. Вискова кістка. Кам'яниста кістка. 11. Будова лобної, тім'яних і міжтім'яної кісток. 12. Решітчаста і під'язикова кістки, раковини і леміш. Будова носових, слізних, виличних, піднебінних і крилоподібних кісток. 13. Будова верхньощелепної і різцевої кісток. Нижня щелепна кістка і пазухи черепа. 14. Особливості будови скелету свійської птиці. 15. Модульний контроль (остеологія). Змістовий модуль 2. Синдесмологія 16. Види з'єднання кісток у скелеті, будова і класифікація суглобів, з'єднання кісток осевого скелету. 17. З'єднання кісток кінцівок. 18. Модульний контроль (синдесмологія). Змістовий модуль 3. Міологія 19. Підшкірні м'язи і м'язи плечового поясу. 20. Дорсальні м'язи хребетного стовпа. 21. Вентральні м'язи хребетного стовпа, вентральні м'язи шиї. М'язи голови 22. М'язи грудних і черевних стінок, будова пахвинного каналу і діафрагми. 23. М'язи грудних кінцівок. 24. М'язи тазових кінцівок. Особливості будови м'язів у свійської птиці.

	25. Модульний контроль (міологія) Модуль 2. Дерматологія 26. Будова шкіри як органа, її значення. Будова рогових похідних шкіри (копит, ратиць, рогів, м'якушів, волосся) 27. Будова залозистих похідних шкіри, молочної залози свійських тварин, потових і сальних залоз. 28. Модульний контроль (дерматологія) Модуль 3. Спланхнологія Змістовий модуль 4. Апарат дихання 29. Будова носа, носової порожнини, додаткові пазухи носа. Будова гортані. 30. Будова трахеї і легень. Будова грудної порожнини, серозні оболонки, середостіння. 31. Модульний контроль (органи дихання). Змістовий модуль 5. Апарат травлення 32. Рот, ротова порожнина (губи, щоки, ясна, тверде та м'яке піднебіння). Мигдалики, дно ротової порожнини, слинні залози. 33. Язик, його будова, видові особливості. 34. Зуби, їх будова, класифікація. 35. Глотка, її будова, акт ковтання. 36. Будова стравоходу і однокамерного шлунка, топографія. Будова черевної порожнини. Ділення черевної порожнини на області. Серозні оболонки та їх похідні. 37. Будова багатокамерного шлунка, топографія. 38. Середня кишка, будова, видові особливості, топографія. 39. Будова застінних травних залоз (печінки і підшлункової залози), видові особливості, топографія. 40. Товстий відділ кишечника, його будова, видові особливості, топографія, будова ануса. 41. Модульний контроль (органи травлення). Змістовий модуль 6. Сечостатевий апарат 42. Будова нирок, класифікація, видові особливості, будова сечопровода, сечового міхура та сечівника. 43. Органи розмноження самки, яєчник, яйцепровід, матка, піхва, сечостатеве переддвер'я, зовнішні статеві органи. 44. Органи розмноження самця. Будова сім'яникового мішка, сім'яника і придатка. 45. Будова сім'яного канатика, сім'япровода, сечостатевого каналу, додаткові статеві залози. Будова статевого члена і препуція. 46. Модульний контроль (сечостатевий апарат). 47. Особливості будови внутрішніх органів у свійської птиці. Модуль 4. Ангіологія 48. Анатомічна будова серця, серцева сорочка. 49. Кола кровообігу у тварин після народження і у плода. Дуга аорти, грудна аорта та її гілки. 50. Черевна аорта та її гілки. 51. Артерії голови. Вени голови. 52. Артерії грудної кінцівки. Вени грудної кінцівки. 53. Судини тазових стінок і органів тазової порожнини. 54. Артерії тазових кінцівок. Вени тазових кінцівок. 55. Утворення краніальної і каудальної порожнистих вен, від-
--	--

	тік крові від молочної залози і прямої кишки. 56. Загальна будова лімфатичної системи, будова і топографія лімфатичних вузлів, великих протоків, лімфатичних судин і капілярів. Лімфоїдні утворення. 57. Будова селезінки, червоного кісткового мозку, лімфатичних вузлів, мигдаликів, лімфоепітеліальних органів, тимуса, їх топографія. Анатомічна будова і топографія залоз внутрішньої секреції (щитовидної залози, парашитовидної залоз., епіфіза, гіпофіза, наднирників). 58. Модульний контроль (ангіологія). Модуль 5. Нейрологія 59. Будова ромбоподібного мозку. 60. Будова середнього і проміжного мозку. 61. Кінцевий мозок. 62. Оболонки головного мозку, їх будова, міжоболонкові простори, судини (артерії та венозні синуси). 63. I-IV, VI, VIII-XII пари черепно-мозкових нервів. 64. V пара черепно-мозкових нервів. 65. VII пара черепно-мозкових нервів 66. Будова спинного мозку, його оболонки, міжоболонкові простори, судини і нерви. Корінці спинномозкових нервів. Власне провідна система спинного мозку. Провідні шляхи центральної нервової системи. 67. Шийні, грудні, спинномозкові нерви, нерви плечового сплетення. 68. Поперекові, крижові, хвостові нерви, нерви попереково-крижового сплетення. 69. Симпатична частина вегетативної нервової системи. 70. Парасимпатична частина вегетативної нервової системи. 71. Анатомічна будова ока. 72. Анатомічна будова органа слуху і рівноваги. 73. Модульний контроль (нервова система).
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Цитологія, гістологія, ембріологія
Викладач	Новак Віталій Петрович, д.б.н., професор кафедри анатомії та гістології ім. П.О. Ковальського, Мельниченко Антоніна Петрівна, к.б.н., доцент кафедри анатомії та гістології ім. П.О. Ковальського, Бевз Ольга Сергіївна, к. в. н., доцент кафедри анатомії та гістології ім. П.О. Ковальського
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс 2 семестр та 2Б курс 3 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання,	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь: <i>Знання</i>

що забезпечує дисципліна	- будови світлового мікроскопа і правил роботи з ним; - основних етапів виготовлення гістологічних препаратів; - будови і функції соматичних та статевих клітин, їх репродукції; - основних етапів ембріогенезу хребетних; - структурної організації, функції і джерел розвитку тканин і органів на мікроскопічному та субмікроскопічному рівнях; <i>Вміння</i> - працювати із світловим мікроскопом; - відбирати матеріал для гістологічних досліджень, фіксувати його, виготовити гістологічний препарат за класичним методом фарбування – гематоксиліном та еозином; - розпізнавати на електронограмах складові частини клітин; - диференціювати на гістологічних препаратах окремі види клітин, тканин, органів та їх видові особливості; презентувати результати власних теоретичних і практичних навичок з діагностики гістопрепаратів.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Для вивчення дисципліни “Цитологія, гістологія, ембріологія” студенти повинні мати базову підготовку з біології на базі загальної середньої освіти
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій <i>Модуль 1. Цитологія</i> 1. Історична довідка розвитку, гістології та ембріології, її місце серед біологічних наук. Теорія преформації та епігенезу. Наукові школи – прихильники цих теорій. Клітинна теорія Теодора Шванна та її значення для біологічних наук. Предмет і методи гістологічних досліджень та оптичні прилади в гістології. Загальна морфофункціональна характеристика клітин, структурний склад протоплазми, її фізико – хімічні властивості. Органели мембранного походження, немембранного, спеціальні. Гістофізіологія обміну речовин в клітині, синтез речовин, екзоцитоз, ендоцитоз. Включення цитоплазми. Класифікація включень та значення для життєдіяльності клітини. Мітотичне ділення клітини, клітинний цикл в життєдіяльності (інтерфаза та її періоди). Структурні зміни клітини в профазі, метафазі, анафазі, телофазі. Амітоз та його види. Ендомітоз та мейоз, їх біологічне значення. <i>Модуль 2. Ембріологія</i> 2. Ембріологія. Розвиток та становлення ембріології як самостійної науки. Поняття про онтогенез та філогенез. Біогенетичний закон Геккеля. Будова статевих клітин ссавців, їх розвиток (сперматогенез і овогенез). Типи та класифікація яйцеклітин в залежності від кількості в них поживних речовин та їх топографії. Біологічне значення запліднення. Періоди і фази запліднення. Типи дроблення запліднених яйцеклітин. Розвиток ланцетника (морула, бластула, гастрюла, нейрула, хор- дула). Диференціація середнього зародкового листка –

	мезодерми. Розвиток риб і амфібій. Будова яйцеклітини, ділення зиготи та гастрюляція у птахів. Розвиток позазародкових плідних оболонок птахів (амніон, алантоїс, жовтковий мішок, сероза). Періодизація у розвитку птахів. Особливості поділу зиготи та гастрюляція у ссавців. Розвиток позазародкових плідних оболонок ссавців (амніон, алантоїс, жовтковий мішок, хоріон). Плаценти, їх анатомічна та гістологічна класифікації. <i>Модуль 3. Загальна гістологія</i> 3.1. Епітеліальна тканина. Морфофункціональна характеристика та теорії формування тканин. Класифікація тканин в організмі та загальні морфофізіологічні характеристики цих тканин. Епітеліальна тканина, морфологічна, гістогенетична та фізіологічна класифікації, та гістоструктура покривних епітеліїв. Залозистий епітелій, типи секретії, періоди секреторної діяльності. 3.2. Сполучна тканина. Класифікація сполучних тканин на трофічні, опорні. Тканини з вираженою трофічною функцією, гістоструктура: мезенхіми, ретикулярної, жирової, пігментної. Кров ссавців. Гістоморфологія, клітинний склад та класифікація формених елементів крові. Плазма та сироватка крові. Особливості крові птахів. Ембріональний та постнатальний гемопоєз. Пухка сполучна тканина, клітинний диферон та склад міжклітинної речовини. Щільна сполучна тканина (оформлена та неоформлена). Група сполучних тканин з вираженою опорною функцією. Хрящова тканина, гістоструктура, класифікація та хондрогенез. Кісткова тканина, класифікація, гістоструктура пластинчатого і грубоволокнистої кісткової тканини. Періостальний та енхондральний остеогенез. 3.3. М'язова тканина. Гістофізіологія та гістогенез м'язових тканин, класифікація. Гладенька м'язова тканина, її гістоструктура та гістогенез. Поперечно-смугаста м'язова тканина (соматична), її гістоструктура та гістогенез. Будова міофібрил, скоротливі елементи (формула саркомера). Хімізм скорочення м'язового волокна. 3.4. Нервова тканина. Загальна морфофункціональна характеристика та гістогенез. Рефлекторна дуга, гістоструктура та класифікація нейронів. Нейроглія. Види нейроглії. Нервові волокна, їх класифікація (мієлінові та безмієлінові). Особливості гістоструктури та гістогенезу. Рецептори, класифікація та будова вільних та невольних нервових закінчень. Ефектори, особливості будови нерво-м'язового контакту. Міжнейрональні зв'язки (синапси). Класифікація синапсів. <i>Модуль 4. Спеціальна гістологія</i> 4.1. Система органів шкіряного покриву та похідні шкіри. Загальна морфофункціональна характеристика шкіри та її похідних. Онтогенез шкіряного покриву. Гістоструктура шкіри з волоссям. Будова волосини та гістогенез. Потові та сальні залози, їх гістоструктура як похідних шкіряного покриву. Гістоструктура паренхіми молочної залози під час лактації та сухоостою. Копито гістоструктура.
--	--

	4.2. Система органів травлення. Загальна морфофункціональна характеристика. Особливості гістоструктури трубкоподібних органів. Поділ кишкової трубки на відділи та особливості будови слизової оболонки. Головна кишка та органи, розміщені в ній. Онтофілогенез ротової порожнини. Гістоструктура язика, класифікація сосочків та смаковий аналізатор. Застінні слинні залози (привушна, під'язикова, підщелепова). Зуби, гістоструктура стінки зуба та органогенез (кореня, коронки, шийки). 4.3. Передня кишка. Гістоструктура стінки стравоходу. Гістоструктура стінки однокамерного шлунку, особливості будови слизової оболонки, структура фундальних залоз, класифікація і морфофункціональна характеристика glanduloцитів. Гістоструктура передшлунків жуйних. Середня кишка: особливості будови стінки 12-ти палої та тонкої кишок. Ультраструктура ентероцитів та процес всмоктування поживних речовин. Особливості гістоструктури органів задньої кишки (товста, каудальний відрізок прямої). Гістоструктура печінки, печінкові частки, балки, класифікація клітин печінки, ультраструктура гепатоцита. Кровообіг у печінці. Підшлункова залоза. Гістоструктура екзокринної та ендокринної частин підшлункової залози. 4.4. Система органів дихання. Загальна морфологічна характеристика та онтогенез. Особливості гістоструктури носової порожнини, нюхового епітелію, трахеї, крупних бронхів, середніх, дрібних та бронхіол. Гістоструктура легеневого ацинуса. Особливості гістоструктури між альвеолярних перегородок та процес газообміну. Гістоструктура легень птахів. Модуль 5. Спеціальна гістологія 5.1. Система органів сечовиділення. Загальна морфофункціональна характеристика системи органів сечовиділення і онтофілогенез. Класифікація та топографія нирок у різних видів сільськогосподарських тварин. Нефрон, його структура та співвідношення до інших компонентів нирки, фази сечоутворення. Юкстагломерулярний комплекс та гормональна діяльність нирок. Особливості кровообігу нирок. Сечовивідні шляхи. 5.2. Система органів репродукції самців та самок. Загальна морфофункціональна характеристика репродуктивної системи. Онтофілогенез органів розмноження самця. Індиферентна статеві закладка та диференціація статі. Генез зовнішніх статевих органів. Гістоструктура сім'яників. Придаткові статеві залози, простата. Загальна морфофункціональна характеристика репродуктивної системи самок. Генез органів розмноження самки. Гістоструктура яєчників та гормональна діяльність. Гістоструктура стінки. Зовнішні статеві органи самки. Гістоструктура різних типів плацент. 5.4. Ендокринологія. Загальна характеристика залоз внутрішньої секреції, співвідношення нервової та гуморальної систем. Гістогенетична класифікація залоз внутрішньої секреції. Залози фолікулярного і трабекулярного типів будови. Гіпофізарно-гіпоталамічна система та зв'язок гіпофіза з іншими ендокрин-
--	--

	ними залозами. Генез, будова та нейрогуморальна діяльність окремих частин гіпофіза. Епіфіз і щитоподібна залоза, прищитоподібна залоза їх структура і розвиток. Наднирники їх будова та розвиток, поняття про інтерренальну та хромафінну системи. 5.5. Серцево-судинна система. Система органів кровотворення. Загальна морфофункціональна характеристика серцево-судинної системи. Закономірності розгалуження та класифікація судин. Класифікація артеріальних судин та їх гістоструктура, вени м'язового та безм'язового типу. Структури гемо-мікроциркуляторного русла. Гістогенез судин. Гістоструктура та гістогенез серця. Особливості будови ендокарду. Серцева м'язова тканина, типові та атипові кардіоміоцити. Провідна система серця. Загальна морфофункціональна характеристика органів імунного захисту та лімфопоезу. Центральні органи гемопоезу: червоний кістковий мозок, тимус, їх органогенез та гістоструктура. Периферійні органи лімфоцитопоезу: лімфатичні фолікули, вузли, гістоструктура та органогенез. Селезінка, особливості її гістоструктурної організації (біла і червона пульпи) та кровообігу. Модуль 6. Спеціальна гістологія 6.1. Нервова система. Загальна морфофункціональна характеристика та онтогенез. Закономірності формування рефлекторних дуг (соматичних і вегетативних). Гістоструктура оболонок спинного та головного мозку. Органогенез і гістоструктура спинного мозку, ядра сірої речовини. Гістоструктура кори великих півкуль та закономірності утворення синапсів. Гістоструктура нервового стовбура, периневральні піхви. Спинальний та вегетативний ганглії. Особливості морфології вегетативної частини нервової системи. Естезіологія. Загальна характеристика та класифікація органів чуття. Поняття про аналізатори. Органи рівноваги і слуху. Аналізатор слуху. Загальна характеристика та генез органів зору. Анатомічна та гістологічна будова окремих елементів очного яблука та його допоміжних пристосувань. Акомодация ока. Аналізатор зору. Лабораторно-практичні заняття Модуль 1. Цитологія. Будова мікроскопа та правила роботи з ним. Включення цитоплазми. Препарати: 1. Рослинна клітина. 2. Включення пігменту меланіну. 2. Органоїди клітини. Препарати: 1. Тигроїдна речовина (ендоплазматична сітка) 2. Комплекс Гольджі. 3. Репродукція клітин. Препарати: 1. Мітоз 2. Амітоз. Модуль 2. Ембріологія 4. Статеві клітини. Препарати: 1. Сперма барана. 2. Яйцеклітина ссавців.
--	---

	5. Спеціальна ембріологія: 1. Дроблення зиготи амфібії 2. Бластула амфібії. 3. Гастрюла амфібії. 4. Нейрула амфібії. 5. Первинна смужка. 6. Первинна смужка зародка курки (поперечний зріз) 7. Тулубова та амніотична складки зародка курки. Макропрепарати: 1. Дифузна плацента свині. 2. Котиледонна плацента корови. 3. Поясковидна плацента кролиці. 6. Модульний контроль 1, 2 Модуль 3. Загальна гістологія 7. Епітеліальна тканина. Препарати: 1. Одношаровий призматичний епітелій. 2. Багатошаровий незроговілий епітелій. 3. Одношаровий плоский епітелій. 8. Сполучна тканина Препарати: 1. Мезенхіма 2. Ретикулярна тканина. 3. Жирова тканина 9. Сполучна тканина Препарати: 1. Пухка сполучна тканина. 2. Щільна сполучна тканина 10. Сполучна тканина Препарати: 1. Кров ссавців 2. Кров птахів. 11. Хрящова тканина. Препарати: 1. Гіаліновий хрящ. 2. Еластичний хрящ 3. Волокнистий хрящ. 12. Кісткова тканина. Препарати: 1. Поперечний зріз компактної речовини трубчастої кістки. 2. Поздовжній зріз компактної речовини трубчастої кістки. 3. Енхондральний розвиток 13. М'язова тканина Препарати: 1. Гладенька м'язова тканина. 2. Поперечно-смугаста м'язова тканина 14. Нервова тканина Препарати: 1. Мультиполярні нервові клітини. 2. Мієлінові нервові волокна. 3. Інкапсульовані нервові закінчення (тільца Фатер-Пачіні) 15. Модульний контроль 3 Модульний контроль 4. Спеціальна гістологія. 16. Дерматологія Препарати: 1. Шкіра без волосся. 2. Шкіра з волоссям 17. Похідні шкіри Препарати: 1. Молочна залоза в період лактації. 2. Молочна залоза в період сухостою 3. Копитна стінка
--	--

	18. Органи травлення. Ротова порожнина Препарати: 1. Язик 2. Смакова цибул 3. Розвиток зуба 19. Органи травлення Передня кишка Препарати: 1. Стравохід. 2. Дно шлунку. 20. Передшлунки жуйних Препарати: 1. Рубець 2. Сітка 3. Книжка. 21. Середня кишка Препарати: 1. Дванадцятипала кишка. 2. Порожня кишка 3. Товста кишка 22. Слинні залози Препарати: 1. Привушна залоза 2. Під'язикова залоза 23. Великі залози апарату травлення Препарати: 1. Печінка свині. 2. Печінка коня 3. Підшлункова залоза. 24. Органи травлення і дихання Препарати: 1. Залозистий шлунок птахів 2. Трахея. 25. Органи дихання Препарати: 1. Легені ссавців. 2. Легені птахів. 26. Модуль 4. Спеціальна гістологія Модуль 5. Спеціальна гістологія 27. Органи сечовиділення Препарати: 1. Нирка ссавців. 2. Сечовий міхур 28. Органи виділення та розмноження самців Препарати 1. Сім'яник. 2. Сечівник. 29. Органи розмноження самок Препарати: 1. Яєчник. 2. Матка 30. Ендокринологія Препарати: 1. Гіпофіз. 2. Щитоподібна залоза. 31. Ендокринологія Препарати 1. Надниркова залоза 2. Плацента корови 32. Серцево-судинна система Препарати: 1. Міокард. 2. Капілярна сітка 3. Артерія та вена 33. Органи кровотворення Препарати: 1. Тимус
--	--

	2. Лімфовузол. 3. Селезінка. 34. Модуль 5. Спеціальна гістологія Модуль 6. Спеціальна гістологія 35. Нервова система Препарати: 1. Спинний мозок. 2. Кора великих півкуль. 3. Кора мозочка 36. Нервова система Препарати: 1. Спинальний ганглії 2. Вегетативний ганглії 3. Нервовий стовбур 37. Органи чуття Препарати: 1. Сітківка ока. 2. Кортієвий орган Модульний контроль 6
Мова викладання	Українська, англійська

Назва дисципліни	Фізіологія тварин
Викладач	Ніщененко Микола Прокопович Доктор ветеринарних наук, професор Стовбецька Людмила Степанівна Кандидат ветеринарних наук, асистент Ємельяненко Алла Анатоліївна Кандидат ветеринарних наук, асистент
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б, 3 та 4 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: - закономірностей перебігу фізіологічних процесів та механізмів регуляції функцій у різних органах і системах органів у здорових різних видів свійських та інших видів тварин; - впливу різних внутрішніх і зовнішніх факторів на перебіг фізіологічних процесів та механізми їх регуляції у здорових тварин різних видів; - методів дослідження основних функцій різних органів і систем органів у свійських та інших видів тварин; - методів дослідження морфофункціональних показників крові, частоти пульсу, дихання, температури тіла, складу сечі, молока і молозива, шлункового соку і жовчі, дослідження яких має практичне використання у практиці ветеринарної медицини; - аналізу змін показників фізіологічної норми гомеостазу крові, сечі, молока і молозива, складу основних травних соків,

	частоти пульсу, дихання, температури тіла; - результатів біохімічних досліджень крові – показники обміну білків, жирів, вуглеводів, мінеральних речовин; - результатів електрокардіографії, електроенцефалографії, реовазографії, сонографії. Вміння: - оцінювати перебіг фізіологічних процесів та механізмів їх регуляції у різних органах і системах органів клінічно здорових тварин; - оцінювати вплив виду тварин, віку, статі, рівня продуктивності, фізіологічного стану та пори року, часу доби, температури довкілля, фізичного навантаження, повноцінної годівлі, забезпеченості тварин поживними і мінеральними речовинами, тощо на перебіг фізіологічних процесів; - володіти методами дослідження основних функцій різних органів і систем органів у різних видів тварин; - володіти методами дослідження морфо-функціональних показників крові (кількість еритроцитів, лейкоцитів, тромбоцитів, лейко грама, ШОЕ, колірний показник, вміст гемоглобіну білку в плазмі крові, рН крові), визначення частоти пульсу, дихання, температури тіла, складу сечі, молока, молозива, шлункового соку і жовчі, визначення моторної діяльності травного тракту; - аналізувати і порівнювати одержані результати лабораторних і функціональних досліджень із межами фізіологічної норми, які є притаманні для різних видів тварин; - володіти основними методиками визначення показників, які характеризують обмін білків, ліпідів, вуглеводів, мінеральних речовин; - володіти основними приладами, які використовують при електрокардіографії, реовазографії, ультразвукової діагностики.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Анатомія, гістологія, біохімія.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–12 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Вступ. Вчення про систему крові. 2. Формені елементи крові та їх функції. 3. Фізіологія серцево-судинної системи. 4. Функціональна характеристика кровоносних судин. 5. Фізіологія збудливих тканин. 6. Фізіологія центральної нервової системи. 7. Загальні уявлення про вищу і нижчу нервову діяльність. 8. Фізіологічні основи поведінки. 9. Загальні властивості аналізаторів. Фізіологія аналізаторів зору, слуху.

	10. Фізіологія аналізаторів смаку, нюху та шкіри. 11. Фізіологія системи травлення. Суть процесу травлення. 12. Травлення у шлунку. 13. Процеси травлення у багатокамерному шлунку жуйних тварин. 14. Мембранне травлення. Травлення у кишках. 15. Фізіологія системи дихання. Суть процесу дихання та його механізм. 16. Фізіологія процесів виділення і його значення для організму. Фізіологія нирок і шкіри. 17. Фізіологія ендокринної регуляції. 18. Фізіологія залоз внутрішньої секреції. 19. Фізіологія розмноження і лактації. Статева і фізіологічна зрілість самок і самців. 20. Фізіологія органів розмноження тварин. 21. Фізіологія обміну речовин. 22. Фізіологія теплорегуляції.
	Теми практичних занять: 1. Інструктаж. Ознайомлення з методами фізіологічних досліджень. 2. Співвідношення та взаємозв'язок складових частин крові. 3. Гемоліз та осмотична резистентність еритроцитів. 4. Фізіологічне значення еритроцитів у крові тварин. 5. Фізіологічне значення лейкоцитів у крові тварин. 6. Диференціація клітин крові різних видів тварин та птиці. 7. Фізіологічне значення гемоглобіну у крові тварин та птиці. 8. Групи крові. 9. Фізіологічні властивості серцевого м'яза. 10. Механізми регуляції діяльності серця. 11. Роль насосної функції серця. 12. Динаміка збудження серця. Реєстрація та аналіз електрокардіограми 13. Фізіологічні закономірності гемодинаміки. 14. Регуляція кровообігу. 15. Фізіологія збудливих тканин та центральної нервової системи 16. Механізм скорочення скелетних м'язів 17. Робота та теорії втоми скелетних м'язів 18. Біоелектричні явища в живих тканинах 19. Рефлекси спинного мозку 20. Властивості нервових центрів. Нервова регуляція тону м'язів. 21. Роль головного мозку в регуляції функцій організму 22. Механізми впливу автономної нервової системи на діяльність організму. 23. Складно-рефлекторна діяльність нервової системи 24. Фізіологічні основи поведінки 25. Зорова сенсорна система 26. Слухова сенсорна система 27. Сомато-сенсорна система. 28. Механізм слиновиділення. Ферментативні властивості слини.

	29. Механізм секреції шлункового соку. Ферментативна активність шлункового соку. 30. Роль жовчі та підшлункового соку в травних процесах. 31. Моторна діяльність травного тракту. 32. Процеси травлення у багатокамерному шлунку тварин. 33. Механізм дихальних рухів 34. Легеневі об'єми та ємності. 35. Механізм утворення сечі. 36. Роль гіпоталамо-гіпофізарної системи в регуляції фізіологічних функцій. 37. Ендокринної функції підшлункової залози. 38. Фізіологічна роль гормонів у регуляції гомеостазу. 39. Механізми регуляції статевих функцій у тварин. 40. Статеві рефлекси та поведінка тварин. 41. Регуляція молоковіддачі. 42. Механізми терморегуляції. 43. Регуляція інтенсивності метаболізму.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Патологічна фізіологія тварин
Викладач	Шмаюн С.С. – доцент кафедри нормальної та патологічної фізіології тварин, кандидат ветеринарних наук Порошинська О.А. – асистент кафедри нормальної та патологічної фізіології тварин, кандидат ветеринарних наук
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ курс, 5-6 семестри
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Дисципліна «Патологічна фізіологія» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей: загальні: 1. Здатність дотримуватись етичних та юридичних норм, які стосуються галузей охорони здоров'я. 2. Здатність визнавати принципи наставництва, співпрацювати в команді з іншими фахівцями та робити свій внесок у командну роботу. 3. Здатність застосовувати методи ефективного спілкування. 4. Здатність спілкуватися державною й іноземною мовами усно та письмово. 5. Здатність працювати з фаховою інформацією. 6. Здатність навчатися, здійснювати особистий професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність. 7. Здатність відповідати за результати професійної діяльності. 8. Здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій в патофізіології. спеціальні: 1. Здатність до розуміння предметної області патофізіології. 2. Здатність аналізувати структурно-функціональні взаємозв'язки і послідовність стадій загально-патологічних процесів. 3. Здатність інтерпретувати патологію

	клітини та характеризувати загальнопатологічні процеси, що обумовлюють прояви хвороб. 4. Здатність трактувати етіологію, патогенез. 5. Здатність проводити діагностику захворювань. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен знати: основні поняття загальної нозології, типові патологічні процеси та патологію органів і систем; загальнобіологічне значення типових патологічних процесів, їх роль у патології; загальні закономірності, що лежать в основі патологічних процесів. вміти: аналізувати причинно-наслідкові порушення, патологічні і пристосувально-компенсаторні реакції, знаходити провідну ланку патогенезу; застосувати необхідні методи для моделювання та аналізу типових патологічних процесів; розв'язувати розрахункові та ситуаційні задачі, аналізувати дані реальних клінічних ситуацій. володіти: методами моделювання порушень периферичного кровообігу; гострого запалення; гіпоксії, методами диференціації температурних кривих.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Міждисциплінарні зв'язки. Патологічна фізіологія як навчальна дисципліна: а) ґрунтується на попередньо вивчених студентами основних положень і знань з наук, що вивчають властивості <i>організму</i> і його життєдіяльність (анатомії, гістології, біологічної фізики, неорганічної та органічної хімії, біологічної хімії, біології, нормальної фізіології, імунології, генетики), інтегрується з цими дисциплінами; б) базується на знаннях дисциплін, що вивчають властивості <i>чинників навколишнього середовища</i>, здатних викликати хвороби (фізика, неорганічна хімія, харчова хімія, мікробіологія, ветеринарна санітарія та гігієна, ветеринарна екологія, ветеринарна радіобіологія). Вони дають відомості, необхідні для вивчення етіології; в) розвиває фахові здібності до клінічного мислення; забезпечує можливість діагностики, лікування, здійснення профілактики виникнення і розвитку хвороб; г) створює теоретичні основи для опанування студентами фармакології, клінічної фармакології та фармакотерапії.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1: Предмет патофізіології. Вступ. Предмет і завдання патофізіології. Місце патофізіології у ветеринарній освіті та її зв'язок з іншими науками. Історія розвитку патофізіології. Значення патофізіологічних досліджень в оздоровленні тварин, розвитку профілактичного напрямку у ветеринарній медицині, розробці нових способів та засобів лікування хворих тварин. Експеримент – основний метод патофізіології. Види експерименту. Значення експерименту в розвитку патофізіології. Моделювання патологічних явищ – важливий інстру-

	мент експериментальної патології. Сучасні методи, які використовують в експерименті. Експериментальна терапія. Стислі дані з історії патофізіології. Основні етапи її розвитку. Провідна роль зарубіжних та вітчизняних учених у розвитку патофізіології. Структура навчального курсу патофізіології (загальна нозологія, типові патологічні процеси), спеціальна патофізіологія (патофізіологія органів і систем). Тема 2: Загальна нозологія. Основні поняття загальної нозології. Поняття про здоров'я. Перехідні етапи здорового організму до хвороби. Передхвороба. Поняття про патологічну реакцію, патологічний процес, патологічний стан. Поняття хвороби. Хвороба як єдина сукупність ушкодження і захисно-пристосувальних реакцій організму. Принципи класифікації хвороби. Види хвороби за перебігом: гострий, підгострий, хронічний. Періоди хвороби: інкубаційний (латентний), продромальний, виражених клінічних ознак (власне хвороба) і кінець хвороби. Одужання повне і неповне: рецидиви, ускладнення. Термінальний стан. Вмирання як стадійний процес. Преагонія, агонія, клінічна смерть, біологічна смерть. Патогенетичні основи реанімації. Анабіоз. Зимова і літня сплячка. Тема 3: Загальна етіологія. Етіологія хвороб. Роль знання етіології хвороби для профілактики і лікування тварин. Причини і умови виникнення хвороби. Поняття про зовнішні і внутрішні причини хвороби. Властивості патогенних факторів, їх основні категорії. Значення вивчення етіології хвороб для їх профілактики і лікування тварин. Роль етіологічного фактора у розвитку патологічного процесу. Етіотропний принцип профілактики хвороби і терапії хворих тварин. <i>Загальний патогенез.</i> Взаємовідносини та роль етіологічного і патогенетичного факторів у патогенезі. Роль структурних і функціональних змін у патогенезі. Роль загального і місцевого у патогенезі. Провідна ланка і порочні кола під час хвороби. Ушкодження як початкова ланка патогенезу. Рівні ушкодження: субмолекулярний, молекулярний, субклітинний, тканинний, органний, організму загалом. Причинно-наслідкові відносини в механізмі виникнення і розвитку хвороб. Значення порушень нервової і гуморальної регуляції в розвитку хвороби. Місцеві та загальні реакції на ушкодження, їх взаємозв'язок. Шляхи розповсюдження хвороботворних чинників в організмі. Значення виду, породи і віку в патогенезі. Пристосовні та відновні реакції організму. Механізми одужання і відновлення порушених функцій. Тема 4: Реактивність організму та її значення в патології. Реактивність, її види. Реактивність і резистентність організму, варіанти їх взаємозв'язку. Значення нервової та ендокринної систем у формуванні реактивності організму. Роль реактивності організму у розвитку патологічного процесу. Вплив чинників зовнішнього середовища на реактивність. Бар'єрні пристосування. Фагоцитоз. Тема 5. Роль спадковості, конституції і віку в патології. Спадкові і природжені хвороби. Етіологія спадкових хвороб. Спадкові хвороби, зумовлені генними мутаціями. Хвороби,
--	---

	що успадковуються за рецесивним типом. Хвороби, які передаються за домінантним типом. Хромосомні хвороби. Патогенез спадкових хвороб. Вроджені хвороби та їх відмінність від спадкових. Значення материнського ефекту в патології. Конституція сільськогосподарських тварин як сприятливий фактор у виникненні хвороб. Значення конституції у забезпеченні стійкості до захворювань високопродуктивних тварин. Значення виду, статі і віку тварин у виникненні і прояві хвороб. Тема 6: Патологічні процеси в тканинах. Пухлини. Патофізіологія росту тканин. Гіпербіотичні процеси. Гіпертрофія. Гіперплазія. Регенерація. Фізіологічна регенерація. Структурна регенерація. Патологічна регенерація. Тканинна регенерація. Регенерація сполучної тканини. Обмін речовин у регенованої тканині. Фактори, що зумовлюють процес регенерації. Гіпобіотичні процеси. Атрофія. Види атрофій: фізіологічна, патологічна, стареча, нейрогенна, від ендокринної недостатності, тиску, недостатності живлення. Дистрофія. Некроз. Пухлинний ріст. Пухлини як патологія тканинного росту. Біологічні особливості і класифікація пухлин. Основні властивості доброякісних і злоякісних пухлин. Етіологія пухлин. Хімічні, фізичні та біологічні канцерогени. Патогенез пухлинного процесу. Обмін речовин у пухлинах (вуглеводний, білковий, обмін амінокислот, ліпідів, нуклеїнових кислот). Поширення пухлин у тварин. Експериментальна онкологія. Заслуги Новінського в розвитку експериментальної онкології. Трансплантація пухлин, ауто трансплантація, ізо трансплантація, гетеро трансплантація, гомо трансплантація. Експлантація пухлин. Взаємовідносини пухлини і організму. Реактивність організму і бластомогенез. Вплив пухлини на організм. Бластоматозна кахексія. Тема 7: Порушення кислотно-лужної рівноваги та водно-електролітного обміну. Ацидоз, алкалоз. Їх види, причини, механізми розвитку та наслідки. Механізми їх усунення. Патофізіологія водно-електролітного обміну. Набряк і водянка, їх класифікація, патогенез, значення для організму. Тема 8: Типові порушення обміну речовин та енергії. Порушення регуляції обміну речовин. Порушення основного обміну. Порушення вуглеводного обміну на стадії всмоктування, утилізації та використання вуглеводів. Гіперглікемія. Цукровий діабет. Гіпоглікемія. Розлади проміжного обміну вуглеводів. Порушення ліпідного обміну. Розлади обміну жирів на стадії всмоктування, транспорту, депонування та використання ліпідів. Види гіперліпемії. Кетози. Жирова інфільтрація. Ожиріння. Порушення обміну ліпідів у жировій тканині. Порушення холестеринного обміну. Патофізіологія білкового обміну. Розлади перетравлення, всмоктування та синтезу білків. Гіпопротеїнемія. Гіперпротеїнемія. Порушення обміну амінокислот. Порушення обміну нуклеопротейдів. Порушення обміну азотомісних речовин. Порушення балансу азоту в організмі. Азотемія. Гіперамоніє-
--	---

	мія. Роль порушень структури білків (пріонні білки, ферменти тощо) у виникненні патологічних змін у тканинах та розвитку хвороб. Тема 9: Патогенез запалення та його вихід. Патогенез запалення. Зміни в запальній тканині. Біохімічні та фізико-хімічні зміни в зоні запалення. Медіатори запалення. Судинні зміни у разі запалення. Ексудація, еміграція лейкоцитів і механізм їх розвитку. Фактори хемотаксису. Види і властивості ексудату. Проліферація. Репаративна стадія запалення. Механізм проліферації. Класифікація запалення. Значення запалення для організму. Взаємовідносини запального процесу і організму. Нейроендокринна регуляція запалення. Значення імунних механізмів у розвитку запалення. Біологічні принципи протизапальної терапії. Тема 10: Патофізіологія терморегуляції. Визначення поняття гарячки, загальна характеристика. Етіологія гарячки. Патогенез гарячки: стадії гарячки та характер терморегуляції на різних її стадіях. Види гарячок. Типи гарячкових реакцій. Завершення гарячки. Лізис і кризи. Залежність розвитку гарячки від реактивності організму. Зміна обміну речовин і фізіологічних функцій під час гарячки. Біологічне значення гарячки. Тема 11: Патофізіологія системи крові. Загальна характеристика порушень функції системи крові. Зміни загального об'єму крові. Гіперволемія, гіповолемія, їх види і механізми виникнення, наслідки. Переливання крові. Гемотрансфузійний шок. Зміни кількісного і якісного складу еритроцитів. Анемії. Принципи класифікації анемій. Постгеморагічна, гемолітична, аліментарна, апластична анемія. Етіологія і патогенез. Картина крові у разі анемій. Патологічні форми еритроцитів. Розлади функцій і компенсаторні явища у разі анемій. Зміна кількісного і якісного складу лейкоцитів. Лейкоцитози і лейкопенії, їх види. Картина крові у разі лейкоцитозів і лейкопеній. Лейкози. Визначення і класифікація, етіологія і патогенез. Картина крові у разі лейкозів. Порушення функцій і реактивності у разі лейкозів. Патологія тромбоцитів. Етіологія і патогенез тромбоцитопатії. Зміни зсідання крові. Порушення фізико-хімічних властивостей крові. Тема 12: Патофізіологія системи дихання. Загальна характеристика порушень системи дихання. Значення нервової і гуморальної регуляції в патології дихання. Показники порушення вентиляції легень (гіпер- і гіповентиляція, нерівномірна вентиляція). Порушення центральних механізмів регуляції легеневого дихання. Параліч центру дихання і причини його виникнення. Кашель: механізми виникнення і наслідки. Чханя. Задишка, її види і патогенез. Порушення рефлексу Герінга-Брайера. Періодичне дихання. Порушення функції верхніх дихальних шляхів. Розлади дихання під час патології легень (бронхіти, пневмонія, гіперемія, набряк, емфізема легень тощо). Розлади дихання внаслідок порушення перфузії легень. Порушення функції плеври. Плеврити. Порушення функції дихання, зумовлені патологічними змінами будови форми і структури грудної клітки і ураженням дихальних м'язів. Пне-
--	--

	вмоторакс, його види і наслідки. Штучний пневмоторакс. Тема 13: Патофізіологія сечовидільної системи. Загальна характеристика порушень функцій сечоутворення і сечовиділення. Поняття про недостатність функції нирок. Екстрауренальні фактори: зміни складу крові, порушення кровообігу, травлення, нервово-гуморальної регуляції. Ренальні фактори: нефрози, нефрити, склерози нирок. Порушення нервово-гуморальної регуляції сечоутворення та сечовиділення. Порушення процесів фільтрації та реабсорбції. Кількісні і якісні показники порушення діурезу: поліурія, олігурія, анурія. Гіпостенурія, ізостенурія: причини і механізми виникнення. Порушення виділення азотистих сполук. Уремія, її види і патогенез. Якісні порушення сечовиділення: альбумінурія, гематурія, гемоглобінурія, циліндрурія. Етіологія і патогенез нирково-кам'яної хвороби. Патогенез ниркового набряку. Механізм виникнення ниркової гіпертензії. Тема 14: Патофізіологія нервової системи. Загальна етіологія порушень функцій нервової системи. Порушення функцій нервової клітини і провідності нервових волокон. Порушення функцій гальмівних синапсів. Порушення функцій адренергічних і холінергічних синапсів. Патологічні парабіоз і домінанта. Розлади рухової функції нервової системи. Парези і паралічі. Гіперкінези. Атаксія. Астенія. Астезія. Порушення чутливості (гіпостезія, гіперстезія, анестезія, парестезія). Біль, його патогенез і захисне значення. Порушення функцій вегетативної нервової системи. Ушкодження гіпоталамуса. Розлади симпатичної іннервації. Вегетативні неврози. Порушення вищої нервової діяльності. Наслідки повного видалення кори великих півкуль головного мозку. Експериментальні неврози.
	Теми практичних занять: 1. Вступне заняття (ознайомлення з апаратурою, вивчення правил техніки безпеки при роботі з тваринами, вивчення способів фіксації піддослідних тварин) 2. Дія на організм хімічних чинників 3. Дія на організм атмосферного тиску 4. Дія на організм електричного струму 5. Дія на організм високої і низької температури Модульний контроль 6. Фагоцитоз <i>in vivo</i> 7. Фагоцитоз <i>in vitro</i> 8. Реакція гемолізу і властивості компонентів, які приймають в ній участь 9. Реакція зв'язування комплементу 10. Адсорбція амбоцептора на еритроцитах та відсутність на них адсорбції комплемента Модульний контроль 11. Анафілактичний шок 12. Артеріальна гіперемія 13. Венозна гіперемія 14. Тромбоз 15. Емболія, ішемія Модульний контроль

	16. Судинна реакція при запаленні 17. Види ексудатів. Ферменти ексудатів 18. Морфологічний склад гнійного ексудату 19. Ранові відбитки за Покровською та Макаровим 20. Проліферативне запалення Модульний контроль 21. Зміна пульсу і дихання при лихоманці. Класифікація лихоманок 22. Патологія еритроцитів 23. Патологія лейкоцитів 24. Лейкоз Модульний контроль 25. Патофізіологія системи травлення 26. Патофізіологія видільної системи 27. Патофізіологія нервової та ендокринної системи, розмноження і лактації Модульний контроль
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Клінічна діагностика та діагностична візуалізація
Викладач	Безух Василь Михайлович Кандидат ветеринарних наук, доцент Кафедра терапії та клінічної діагностики ім. Левченка В.І. Піддубняк Оксана Володимирівна Кандидат ветеринарних наук, доцент Кафедра терапії та клінічної діагностики ім. Левченка В.І. Вовкотруб Наталія Володимирівна Кандидат ветеринарних наук, доцент Кафедра терапії та клінічної діагностики ім. Левченка В.І. Саморай Микола Миколайович Кандидат ветеринарних наук, доцент Кафедра терапії та клінічної діагностики ім. Левченка В.І.
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2–3Б курс, 4–5 семестри
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: знати: ➤ методи дослідження тварин і володіти технікою застосування основних та окремих спеціальних методів дослідження (зондування, ЕКГ, вимірювання артеріального тиску тощо); ➤ основні етапи побудови діагнозу, значення синдроматики та її місце у загальній системі діагностики хвороб; уміти: ➤ виконувати лабораторні методи дослідження крові, сечі, молози-ва, шлункового вмісту та вмісту передшлунків, калу; ➤ аналізувати одержані результати, їх походження, причини, взаємозв'язки з іншими змінами, діагностичне і прогностичне значення

	симптомів.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Вступ. Методи клінічного дослідження тварини. 2. Загальне дослідження тварини. Дослідження габітусу, волосного покриву і шкіри. 3. Дослідження підшкірної клітковини. Дослідження видимих слизових оболонок та поверхневих лімфатичних вузлів. 4. Симптоми і синдроми хвороб. Діагноз. Прогноз. 5. Основні методи дослідження серця. 6. Шуми серця. Визначення шумів серця та їх класифікація. Характеристика ендокардіальних шумів (походження, причини, методи діагностики). 7. Екзокардіальні шуми та їх характеристика (походження, причини, диференційна діагностика). 8. Дослідження артерій і вен. Електрокардіографія. 9. Аритмії серця. 10. Значення, схема і методи дослідження системи органів дихання. 11. Дослідження грудної клітки. 12. Аускультация легень. 13. Гемоглобін, зміни його кількості, причини. Дослідження морфологічного складу крові. 14. Лейкоцитози і лейкопенії, їх діагностичне і прогностичне значення. 15. Імунодефіцитний стан молодняку тварин та його характеристика. 16. Дослідження рубця та його вмісту, сітки, книжки і сичуга. Зондування передшлунків і шлунка у тварин. Дослідження шлунка у коня, свині і собаки. 17. Дослідження шлунка і печінки у тварин. Основні методи дослідження шлунка у тварин різних видів. Огляд, пальпація, перкусія та їх діагностичне значення під час дослідження печінки у тварин. 18. Значення дослідження сечової системи. Схема дослідження. Дослідження сечовиділення та його порушення. Дослідження нирок і сечового міхура. Дослідження функціонального стану нирок. 19. Значення дослідження сечі для діагностики хвороб тварин. Хімічне дослідження сечі та його клінічне значення. 20. Значення дослідження нервової системи. Схема дослідження. Дослідження органів чуття, чутливості, рухової сфери та координації рухів. Дослідження рефлексів. 21. Діагностика порушень білкового і вуглеводно-ліпідного обміну. 22. Діагностика порушень обміну макро- та мікроелементів.

	23. Діагностика порушень обміну вітамінів. Теми практичних занять: 1. Техніка безпеки та особиста гігієна під час дослідження та роботи з тваринами і хімічними речовинами. Схема клінічного дослідження. Реєстрація та анамнез. 2. Основні методи клінічного дослідження тварини (огляд, пальпація, перкусія, аускультация). 3. Загальне дослідження тварини. 4. Симптоми. Синдроми. Діагноз. Прогноз. 5. Контроль знань модуля 1. 6. Дослідження серцево-судинної системи. Тони серця та їх зміни. 7. Шуми серця. 8. ЕКГ. 9. Аритмії. Дослідження артерій і вен. 10. Контроль знань модуля 2. 11. Схема та значення дослідження дихальної системи. Дослідження дихальних рухів та верхніх дихальних шляхів. 12. Огляд, пальпація і перкусія грудної клітки в ділянці легень. Дослідження перкусійних звуків у тварин здорових та з патологією легень. 13. Аускультация легень. Класифікація дихальних шумів. Дослідження фізіологічних і патологічних дихальних шумів. 14. Контроль знань модуля 3. 15. Значення та схема дослідження крові. Відбір крові у тварин різних видів, отримання плазми та сироватки крові. Визначення гематокритної величини і ШОЕ. 16. Морфологічне дослідження крові: підрахунок еритроцитів лейкоцитів. 17. Визначення в крові Нб. Колірні показники: визначення та характеристика. 18. Приготування мазків крові. 19. Виведення лейкограми. 20. Контроль знань модуля 4. 21. Значення дослідження органів травлення. Дослідження апетиту, жуйки та відрижки, ротової порожнини, глотки і стравоходу у тварин. 22. Дослідження передшлунків та сичуга в жуйних. 23. Дослідження вмісту рубця. 24. Дослідження шлунка і кишечника у тварин. 25. Зонди у практиці ветеринарної медицини та їх застосування. 26. Дослідження печінки у тварин різних видів. Контроль знань модуля 5. 27. Схема і значення дослідження сечової системи. Дослідження нирок і сечового міхура у тварин різних видів. 28. Фізичні властивості сечі. Хімічне дослідження сечі (визначення білка – якісні реакції). 29. Хімічне дослідження сечі (білок, глюкоза, кетони тіла, кров, гемоглобін, білірубін). Мікроскопія осаду сечі. 30. Дослідження нервової системи. 31. Рентгенодіагностика. 32. Контроль знань модуля 6. 33. Діагностика порушень обміну білків, ліпідів та вуглеводів: коротка характеристика та інтерпретація показників дослідження крові дослідної тварини (за вмістом загального білка, білкових фракцій, кетонів тіл). 34. Особливості діагностики порушень обміну макроелементів у
--	---

	тварин. Коротка характеристика хвороб, що виникають за нестачі чи надлишку в сироватці крові кальцію, фосфору та мангану. 35. Діагностика порушень обміну мікроелементів. Інтерпретація отриманого лабораторного дослідження за вмістом у сироватці крові феруму, цинку, кобальту і купруму. 36. Гіповітамінози: класифікація та коротка характеристика. Особливості перебігу та діагностики порушень обміну вітамінів. 37. Контроль знань модуля 7.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Охорона праці та безпека життєдіяльності
Викладач	Розпутний Олександр Іванович, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Перцьовий Іван Васильович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності Герасименко Віктор Юрійович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, 3 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь: Знання: –законодавчих та нормативно-правових актів щодо організації та забезпечення на робочих місцях безпечних та нешкідливих умов праці, пожежної і техногенної безпеки та цивільного захисту; –методів аналізу та оцінки ризиків небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах; – методів прогнозування надзвичайних ситуацій, заходів щодо їх запобігання, захисту працівників, населення, матеріальних цінностей, локалізації та ліквідації їх наслідків. Вміння: – забезпечити ефективне управління охороною праці, пожежною і техногенною безпекою та цивільним захистом; – ідентифікувати небезпеки на робочих місцях та оцінювати ризики їх виникнення; – організовувати та проводити навчання з питань охорони праці, пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту; – розробляти заходи щодо попередження та зниження рівня травматизму і захворювань працівників, покращення умов і безпеки

	праці, плани попередження і ліквідації аварій.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1. Організація та управління охороною праці. Тема 2. Правове регулювання питань охорони праці. Тема 3. Гігієна праці та запобігання професійним захворюванням. Тема 4. Безпека праці під час лікування тварин, лабораторних дослідження та проведення ветеринарно-санітарних заходів. Тема 5. Пожежна та техногенна безпека. Тема 6. Небезпеки та надзвичайні ситуації: визначення, їх характеристика та класифікація. Тема 7. Захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій. Теми практичних занять: Тема 1. Організація навчання та інструктажів з питань охорони праці. Тема 2. Розроблення інструкцій з охорони праці. Тема 3. Колективний договір та розроблення заходів з охорони праці. Тема 4. Розслідування нещасних випадків та професійних захворювань. Тема 5. Визначення параметрів мікроклімату та освітленості приміщень. Тема 6. Атестація робочих місць за умовами праці. Тема 7. Забезпечення працівників засобами індивідуального захисту. Тема 8. Безпека праці при лікуванні тварин та проведенні ветеринарно-санітарних заходів. Тема 9. Безпека праці в лабораторіях ветеринарної медицини. Тема 10. Розрахунок ризиків прояву джерел небезпеки. Тема 11. Ідентифікація та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпек. Тема 12. Розрахунок забезпечення об'єктів, приміщень та будівель первинними засобами пожежогасіння. Тема 13. Організація та планування заходів захисту населення та територій в надзвичайних ситуаціях. Тема 14. Надання допомоги потерпілому при нещасних випадках.
Мова викладання	Українська, Англійська

Назва дисципліни	Біомедична статистика та інформатика
Викладач	Ревницька Уляна Степанівна, кандидат фіз.-мат. наук, Цибулін Олександр Сергійович, доктор біологічних наук, доценти кафедри вищої математики і фізики
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1 курс, II семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: – мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що їх застосовують у професійній діяльності; – знати принципи і особливості використання спеціалізованих програмних засобів. Уміння: – спроможність проводити статистичне оцінювання параметрів біологічних об'єктів і процесів в організмах тварин різних видів за умов норми і патології. Здатність моделювати біологічні та технологічні процеси. визначати видovu приналежність окремих органів свійських тварин; – уміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, щопотребує оновлення та інтеграції знань.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Комп'ютерна техніка, програмне забезпечення
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	30 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1: Генеральна та вибіркова сукупності; репрезентативність вибірки; визначення необхідного об'єму вибірки. Тема 2: Дискретний та інтервальний варіаційні ряди; емпірична функція розподілу. Графічне представлення розподілу. Тема 3: Статистичні гіпотези, помилки першого і другого роду. Нормальний розподіл. Тема 4: Критичні точки, критичні області. Критерії Стьюдента, Пірсона та умови їх застосування. Тема 5: Кореляційна залежність, коефіцієнт кореляції, ліній регресії. Тема 6: Криволінійні моделі регресії.

Теми практичних занять	Тема 1. Побудова дискретного та інтервального варіаційних рядів. Емпірична функція розподілу. Графічне представлення: поліном, гістограма, кумулята. Тема 2. Числові характеристики вибірки: середнє вибіркове, дисперсія, середнє квадратичне відхилення, мода, медіана. Поняття вірогідного проміжку (довірчого інтервалу). Тема 3. Числові характеристики вибірки: середнє вибіркове, дисперсія, середнє квадратичне відхилення, мода, медіана. Поняття вірогідного проміжку (довірчого інтервалу). Тема 4. Загальна схема перевірки гіпотез. Перевірка гіпотези про нормальний розподіл за критерієм Пірсона. Порівняння двох середніх за критерієм Стьюдента. Тема 5. Статистичний зв'язок між неперервними ознаками. Кореляційна залежність. Емпірична лінія регресії. Загальний розгляд аналізу. Порівняння дії двох лікарських препаратів. Тема 6. Перевірка адекватності лінійної моделі. Поліномна, експонентна ліній регресії.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Ветеринарна мікробіологія
Викладачі	Рубленко Ірина Олександрівна, Зоценко Володимир Миколайович, Андрійчук Андрій Віталійович, доценти кафедри мікробіології і вірусології.
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2б курс, 3 і 4 семестри
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: - розповсюдження мікроорганізмів у природі, їх роль у кругообігу речовин, вплив на життєдіяльність тварин, на продукти і сировину тваринного походження. - збудників інфекційних захворювань, закономірності виникнення інфекцій, механізми формування імунітету, методи профілактики та боротьби з інфекційними хворобами тварин. - мікробіологія молока, м'яса, яєць, використання мікробіологічних процесів в сільському господарстві. Вміння: - провести індикацію та ідентифікацію мікроорганізмів в клінічному та патологоанатомічному матеріалі, об'єктах довкілля. - здійснити діагностику захворювань використовуючи бактеріологічні, серологічні методи досліджень. - узагальнювати результати отриманих досліджень з проведення профілактичних і лікувальних заходів

Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Мікроскопи, живильні середовища, автоклав, термостат, лабораторний посуд, бактеріологічний бокс.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10-13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1. Предмет і завдання мікробіології. Історія розвитку мікробіології. Систематика і морфологія. Будова прокаріотичної клітини та грибів. Тема 2. Фізіологія мікроорганізмів. Ріст, розмноження та дихання бактерій. Тема 3. Екологія мікроорганізмів: мікрофлора повітря, ґрунту, води та організму сільськогосподарських тварин. Мікрофлора молока, м'яса, кормів та гною. Тема 4. Роль мікроорганізмів у перетворенні речовин в природі. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроорганізми. Генетика мікроорганізмів. Тема 5. Вчення про інфекцію. Фактори вірулентності мікроорганізмів. Тема 6. Антибіотики. Механізми формування у мікроорганізмів антибіотикорезистентності, методи її визначення та програма моніторингу у відповідності до міжнародного і європейського законодавства. Тема 7. Сучасні методи діагностики збудників інфекційних захворювань тварин. Збудники кокових захворювань. Стафілокози. Тема 8. Збудник сибірки. Патогенні спірили та спірохети: збудники кампілобактеріозу, дизентерії свиней. Тема 9. Патогенні рикетсії та хламідії. Збудники: Ку-гарячки, ерліхіозу, коудріозу, кератокон'юнктивіту. Токсичні гриби – продуценти мікотоксинів. Алкоголіди ріжків споринь, стахіботріотоксини, фузаріотоксини, аспергілотоксини, пеніциліотоксини та дендродохіотоксини. Тема 10. Вчення про імунітет. Види імунітету. Структура імунної системи. Види антигенної специфічності. Антитіла. Антигени. Структурна та функціональна характеристика Епітопи. Ад'юванти. Тема 11. Фактори специфічної резистентності. Класи імуноглобулінів. Патологія імунної системи. Вчення про алергію. Поняття про сенсibilізацію. Тема 12. Типи алергічних реакцій. Діагностичне значення алергічних реакцій. Імунодефіцитний стан, автоімунні хвороби. Тема 13. Особливості імунітету при бактеріальних, вірусних, паразитарних, грибкових інфекціях. Гуморальні і клітинні реакції захисту. Тема 14. Природний імунітет. Адаптивний імунітет. Механізми. Тема 15. Основи вірусології. Морфологія та хімічний склад вірусів. Фізична структура вірусів. Нуклеїнові кислоти, білки, ліпіди і вуглеводи вірусів. Організація і обладнання ві-

	русологічних лабораторій. Правила роботи з вірусомісним матеріалом. Техніка безпеки. Тема 16. Основи класифікації вірусів. Критерії сучасної класифікації вірусів. Таксономічна характеристика родин вірусів тварин. Криптограма. Тема 17. Індикація вірусів та культивування. Тема 18. Репродукція вірусів. Етапи репродукції. Стадії репродукції: адсорбція, проникнення, депротейнізація, транскрипція, реплікація вірусного геному, складання, вихід вібріонів. Тема 19. Генетика вірусів: структурна організація вірусного геному. Спадкова мінливість вірусів та їх генетичні та негенетичні взаємодія. Тема 20. Екологія вірусів. Механізм виникнення і поширення вірусних інфекцій. Значення членистоногих і хребетних в екології вірусів. Вплив антропогенних факторів на їх екологію. Тема 21. Патогенез вірусних інфекцій. Тема 22. Протівірусний імунітет. ДНК- та РНК-вмісні віруси. Методи діагностики вірусних захворювань.
	Теми практичних занять: 1. Бактеріологічна лабораторія: її завдання, будова, правила роботи, техніка безпеки та особиста профілактика. Імерсійна система світлового мікроскопу. Морфологія бактерій. Біобезпека в лабораторіях. Біоризики і біозагрози для людей та тварин. 2. Виготовлення препаратів-мазків, препаратів-відбитків із культур мікроорганізмів та досліджуваного матеріалу. Приготування барвників, прості методи фарбування. Складні методи фарбування. 3. Рухливість бактерій та методи її вивчення. Мікроскопія в темному полі та фазово-контрастна. Морфологія грибів та актиноміцетів. 4. Основні методи стерилізації та стерилізуюча апаратура. 5. Приготування живильних середовищ для культивування мікроорганізмів, їх стерилізація та визначення рН. Техніка посіву та пересіву культур мікроорганізмів. 6. Методи виділення чистих культур аеробних та анаеробних мікроорганізмів. Вивчення культуральних та ферментативних властивостей мікроорганізмів. 7. Визначення виду мікроорганізмів. Робота з основними визначниками бактерій. Антибіотики. 8. Антибіотики. Методи визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків. 9. Визначення патогенності мікроорганізмів. Методи зараження і правила розтину лабораторних тварин. Відбирання та пересилання патологічного матеріалу для бактеріологічних досліджень. 10. Санітарно бактеріологічне визначення води, ґрунту, повітря. 11. Лабораторна діагностика стрептококозу птиць, маститу. Ентеробактерії. Лабораторна діагностика сальмонельозу. Біопрепарати. 12. Ієрсинії. Лабораторна діагностика бешихи, диференціація збудників. Біопрепарати. Лабораторна діагностика пастерельозу та зооантропонозної чуми. Біопрепарати.

	13. Анаеробна інфекція. Лабораторна діагностика інфекційної анаеробної ентеротоксемії та дизентерії ягнят. Біопрепарати. 14. Лабораторна діагностика емфізематозного карбункулу та некробактеріозу. 15. Патогенні мікобактерії. Збудники туберкульозу та паратуберкульозу, лабораторна діагностика захворювання та диференціація головних збудників. Біопрепарати. 16. Токсигенні гриби та лабораторна діагностика мікотоксикозів, фузаріотоксикозів, дендродохіотоксикозів. 17. Методи серологічної діагностики. 18. Постановка реакції аглютинації. 19. Постановка реакції преципітації. Визначення лізоцимної та комплементарної активності сироватки крові. 20. Постановка реакції нейтралізації. 21. Реакція зв'язування комплементу. 22. Реакція імуноферментного аналізу та полімеразноланцюгової реакції. 23. Організація і обладнання вірусологічних лабораторій. Правила роботи з вірусомісним матеріалом. 24. Особливості відбору патологічного матеріалу від хворих і загинув тварин для лабораторної діагностики вірусних інфекцій. 25. Підготовка матеріалу для дослідження. 26. Виявлення віріонів і внутрішньоклітинних тілець-включень у патологічному матеріалі. Фарбування за Морозовим, Муромцевим. 27. Електронна мікроскопія. 28. Індикація вірусів. Первинні клітинні культури, методи їх отримання. 29. Клітинні культури. Методи зараження культур клітин. Титрування вірусів. 30. Ознаки розмноження вірусів та їх знешкодження. 31. Культивування і індикація і культурі. 32. Титрування вірусів. 33. Реакція затримання гемаглютинації. 34. Реакція затримання гемадсорбції. 35. Реакція нейтралізації. 36. Реакція дифузної преципітації в агаровому гелі.
Мова викладання	Українська.

Назва дисципліни	Патологічна анатомія та некропсія
Викладач	Утеченко Микола Валентинович Тирсіна Юлія Марківна кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри ветсанекспертизи, гігієни продуктів тваринництва і патологічної анатомії ім. Й.С.Загаєвського
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	4 Б курс, 7–8 семестри

Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Перелік компетентностей: Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей. Розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи. Розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини. Перелік відповідних результатів навчання: Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Здатність проводити судово-ветеринарну експертизу.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Для вивчення дисципліни “Патологічна анатомія та некропсія” студенти повинні мати базову підготовку з анатомії та гістології, фізіології та патофізіології, дисциплін циклу професійної підготовки.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	12 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Патологічна анатомія її зміст та значення. Поняття про атрофії, загальну та місцеву смерть. Загальне поняття дистрофії. Внутрішньо- та позаклітинні білкові дистрофії. 2. Змішані диспротеїнози (порушення обміну глюко-, нуклео- та хромопротеїдів). Жирові, вуглеводні та мінеральні дистрофії. 3. Розлади крово-, лімфообігу та обміну тканинної рідини. 4. Компенсаторно-приспосувальні процеси. 5. Запалення. Загальна характеристика запалення. Ексудативний, альтеративний та проліферативний типи запалення. 6. Новоутворення (неоплазми). Поняття про гемобластози. Вивчення найбільш поширених лейкозів у домашніх тварин.

	7. Хвороби серцево-судинної системи і кровотворних органів. Хвороби органів дихання, травлення, нервової та сечостатевої систем. 8. Патоморфологія мікотоксикозів та мікозів. 9. Гострі та хронічні бактеріальні хвороби. Вірусні захворювання (класична і африканська чума свиней, сказ, хвороба Ауескі, інфекційна анемія, інфекційний енцефаломієліт коней, ящур, віспа). 10. Основи судово-ветеринарної медицини. Характеристика основних етапів патолого-анатомічних досліджень. Теми практичних занять: 1. План вивчення дисципліни. Поняття про загальну та місцеву смерть. 2. Некрози 3. Атрофії 4. Поняття про дистрофії. Внутрішньоклітинні білкові дистрофії. 5. Позаклітинні білкові дистрофії 6. Змішані білкові дистрофії: порушення обміну глюкотеїдів. 7. Змішані білкові дистрофії: порушення обміну нуклеотеїдів та хромопротеїдів 8. Гемоглобіногенні пігменти. Порушення обміну білірубину (жовтяниці) 9. Порушення обміну ліпідів 10. Вуглеводні й мінеральні дистрофії. 11. Розлади крово-, лімфообігу та обміну тканинної рідини. Гіперемії. Анемії. Кровотечі, крововиливи. Інфаркти. 12. Тромбоз. Порушення обміну тканинної рідини. 13. Гіпертрофія, гіперплазія, регенерація, організація, інкапсуляція. 14. Загальна характеристика запалення. Ексудативний тип запалення. Катаральне запалення. 15. Альтеративне запалення 16. Проліферативне запалення 17. Пухлини - загальна характеристика. Пухлини сполучнотканинного походження. 18. Пухлини епітеліального походження. Пухлин, що походять із м'язових і нервової тканини. 19. Гемобластози, їх загальна характеристика. Вивчення найбільш поширених лейкозів у домашніх тварин (ссавців) 20. Гемобластози птахів. Хвороба Марек. 21. Хвороби серцево-судинної системи (ендокардити, міокардити). Хвороби нервової системи (енцефаліти). 22. Хвороби органів травлення і порушення обміну речовин. Токсична дистрофія печінки. Білом'язова хвороба. Міоглобінурія коней. 23. Вивчення патоморфології найбільш поширених мікотоксикозів (стахіботріотоксикоз, аспергіло-токсикоз, мікотоксикоз свиней). 24. Вивчення патоморфології найбільш поширених мікозів (аспергільоз, актиномікоз, ботріомікоз).
--	---

	25. Ешеріхіози. Вивчення колібактеріозу у телят, поросят. 26. Ешеріхіози. Вивчення колібактеріозу у молодняку птиці та інших сільсько-господарських тварин. Коліентеротоксемія. 27. Сальмонельози ссавців та птахів. 28. Дизентерія свиней. Гемофільози свиней. 29. Лістеріоз та лептоспіроз у сільськогосподарських тварин. 30. Туберкульоз великої рогатої худоби. 31. Туберкульоз курей та хутрових звірів. 32. Сап, паратуберкульоз. 33. Бруцельоз, некробактеріоз 34. Сказ, хвороба Ауескі. 35. Віспа, ящур. 36. Чума свиней. 37. Чума м'ясоїдних. 38. Інфекційний енцефаломієліт та інфекційна анемія коней. 39. Вірусний гепатит каченят. Геморагічна хвороба кролів. 40. Хвороба Тешена. Хвороба Гамборо. 41. Основи судово-ветеринарної медицини. 42. Опрацювання основних етапів патолого-анатомічних досліджень.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Ветеринарна клінічна біохімія
Викладач	Головаха Володимир Іванович, доктор вет. наук, професор Вовкотруб Наталія Володимирівна, кандидат вет. наук, доцент Піддубняк Оксана Володимирівна, кандидат вет. наук, доцент кафедри терапії та клінічної діагностики ім. В.І. Левченка
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	4Б курс, 7 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: - володіти знаннями чинних нормативно-правових актів, етіології і патогенезу хвороб тварин та способами і методами їх лабораторної діагностики; - володіти професійно-профільними знаннями щодо біохімічних методів діагностики хвороб різної етіології; - знати основні методи біохімічних досліджень. Уміння: - здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати; - спроможність планувати, організовувати та здійснювати ла-

	бораторні дослідження тварин і проб біологічного матеріалу; - аналізувати результати лабораторних досліджень та формулювати висновки, рекомендації, поради чи встановлювати діагноз; - уміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності; - уміти обирати тему досліджень, ставити експерименти, проводити аналіз різних субстратів, узагальнення та статистичну обробку отриманих даних, порівнювати їх з літературними даними; - уміти аналізувати інформацію, отриману в результаті біохімічних досліджень різних об'єктів, приймати обґрунтовані рішення; - уміти проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного походження для біохімічних досліджень; - володіти методами біохімічних досліджень з використанням спеціальних приладів та іншого обладнання; - володіти методиками спеціальних досліджень крові, сечі, вмісту рубця тощо; - організовувати і проводити відбір проб біологічного матеріалу.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Знання з дисциплін "Клінічна діагностика хвороб тварин та діагностична візуалізація", "Тодівля", "Фізіологія тварин", "Патологічна фізіологія", "Ветеринарна біохімія".
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–12 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1: Дисципліна «Ветеринарна клінічна біохімія» та її значення в формуванні лікаря вет. медицини. Порушення обміну простих білків за гастриту, ентериту і панкреатиту. Особливості перетравлення білків у жуйних та його порушення за ацидозу рубця. Порушення гомеостазу загального білка та його фракцій. Гіпо-, гіпер- і диспротеїнемія за патології внутрішніх органів. Тема 2: Небілкові азотисті компоненти крові за патології внутрішніх органів. Залишковий нітроген та його складові. Азотемія та її види. Діагностика порушень обміну білків. Тема 3: Порушення перетравлювання і абсорбції вуглеводів за патології внутрішніх органів. Особливості перетравлювання вуглеводів у жуйних та його порушення за ацидозу рубця. Проміжний обмін вуглеводів та його зміни за патології печінки і підшлункової залози. Тема 4: Порушення перетравлювання і абсорбції ліпідів за патології внутрішніх органів у моногастричних і жуйних тварин. Тема 5: Кетогенез і пероксидне окиснення ліпідів та його порушення. Методи діагностики порушень обміну ліпідів. Тема 6: Обмін макроелементів за патології внутрішніх орга-

	нів. Біохімічні методи діагностики макроелементозів (нестача або надлишок Ca, P, Mg, K, Na). Тема 7: Обмін мікроелементів за патології внутрішніх органів. Біохімічні методи діагностики мікроелементозів. Тема 8: Клінічна біохімія за порушення обміну жиророзчинних вітамінів.
	Теми практичних занять: 1. Інструктаж з техніки безпеки та основ академічної доброчесності. Міжнародна система одиниць (SI). Об'єкти дослідження клінічної біохімії. 2. Порушення обміну простих білків. Визначення вмісту загального білка в сироватці крові біуретовим методом. Інтерпретація отриманих результатів. 3. Методи визначення білкових фракцій крові. Визначення вмісту альбумінів у сироватці крові в реакції з бромкрезоловим зеленим. 4. Диспротеїнемія. Колоїдно-осадові реакції: формолова, сулемова, з цинку сульфатом. 5. За та його компоненти. Визначення сечовини та креатиніну в сироватці крові, інтерпретація отриманих результатів. 6. Контроль знань модуля «Клініко-біохімічна оцінка обміну білків за патології внутрішніх органів». 7. Діагностика порушень обміну вуглеводів. Визначення глюкози в плазмі (сироватці) крові глюкозооксидазним (ферментативним) та експрес-методом (глюкометром). 8. Визначення загальної кількості коротколанцюгових жирних кислот (КЖК), їх окремих фракцій у вмісті рубця та інтерпретація одержаних результатів. 9. Діагностика порушень обміну ліпідів. Визначення загальних ліпідів і холестеролу в сироватці крові тварин. 10. Контроль знань модуля «Порушення обміну вуглеводів і ліпідів за патології внутрішніх органів». 11. Порушення обміну макроелементів за патології внутрішніх органів. Визначення вмісту кальцію та неорганічного фосфору в сироватці крові. 12. Визначення купруму, цинку, феруму, мангану, кобальту і селену в сироватці крові тварин методом атомної абсорбційної спектроскометрії та клінічна інтерпретація отриманих результатів. 13-14. Визначення вмісту вітаміну А в сироватці крові та інтерпретація отриманих результатів. 15. Визначення вмісту вітаміну Е в сироватці крові та інтерпретація отриманих результатів. 16. Контроль знань модуля «Клінічна біохімія за порушення обміну макро-, мікроелементів і вітамінів».
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Пропедевтика та терапія внутрішніх хвороб великих тварин
Викладач	Гарькавий Віктор Олександрович, Богатко Леонід Мечиславович, кандидати ветеринарних, доценти кафедри терапії та клінічної діагностики ім. В.І.Левченка
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ, 4Б курси ОР Бакалавр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: Знати особливості будови організму тварин за норми та можливі зміни форми і будови органів за патології. Здатність застосовувати раціональну схему лікування хворої тварини, обираючи етіотропну, нозогенетичну, замінну, симптоматичну, а за необхідності – і радикальну терапію хворої тварини. Здатність використовувати специфічні й симптоматичні фармацевтичні препарати та лікарські засоби для лікування тварин, хворих на заразні та незаразні хвороби. Володіти знаннями чинних нормативно-правових актів, етіології і патогенезу хвороби тварин та способами і методами лабораторних досліджень. Знати особливості біології збудників заразних хвороб, патогенез хвороб, чинні нормативно-правові акти щодо методів боротьби з ними та способи і засоби фізіо-, дієто- і фармакотерапії Знати санітарно-гігієнічні правила та норми щодо стану території тваринницького об'єкта, його приміщень, способів утримання, годівлі та водопою тварин і догляду за ними Знати технологічні процеси виробництва та чинні нормативно-правові акти щодо зберігання, транспортування та реалізації тваринницької продукції, Вміння: – Уміти організовувати та здійснювати патолого-анатомічний розтин, аналізувати виявлені патолого-анатомічні зміни та документально оформляти висновки
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Пропедевтика та терапія внутрішніх хвороб великих тварин» базується на знаннях таких дисциплін: «Анатомія тварин», «Ветеринарна мікробіологія», «Клінічна діагностика» «Ветеринарна токсикологія», «Ветеринарна клінічна біохімія» «Патологічна анатомія та некропсія», «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології», «Епізоотологія, інфекційні хвороби та профілактична медицина», «Паразитологія та інвазійні хвороби» «Ветеринарне законодавство, організація і економіка ветеринарної справи».

Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1. Визначення предмету «Внутрішні хвороби тварин» та його значення у формуванні лікаря ветеринарної медицини. Коротка історія розвитку. Основи загальної терапії. Загальні правила терапії. Види терапії. Тема 2. Патогенетична терапія: суть і різновиди. Терапія, регулююча нервово-трофічні функції. Етіотропна терапія. Замінна терапія. Вітаміно- і ферментотерапія. Тема 3. Загальна профілактика хвороб тварин. Диспансеризація сільськогосподарських тварин, її теоретичні основи. Етапи диспансеризації. Тема 4. Аналіз якості кормів, води, годівлі тварин як основа профілактики внутрішніх хвороб тварин. Тема 5. Класифікація хвороб серцево-судинної системи, основні причини, поширення. Травматичний перикардит. Тема 6. Міокардіодистрофія: визначення, етіологія, патогенез, лікування і профілактика. Диференціальна діагностика міокардиту і міокардіодистрофії. Профілактика хвороб серцево-судинної системи. Тема 7. Класифікація хвороб органів дихання, їх поширення. Катаральна бронхопневмонія. Пневмонії: визначення, класифікація. Диференційна діагностика пневмоній різної етіології. Тема 8. Хвороби органів травлення: поширення, причини, класифікація. Хвороби передшлунків. Гіпотонія і атонія передшлунків. Зміщення сичуга. Синдром Гофлюнда. Гостратимпанія. Тема 9. Хвороби шлунка і кишок. Гастрит. Тема 10. Хвороби печінки і жовчних шляхів: класифікація. Тема 11. Диференціальна діагностика гепатодистрофії, паренхіматозного і гнійного гепатиту та цирозу печінки. Лікування і профілактика хвороб печінки. Тема 12. Класифікація хвороб коней з синдромом колік. Основні принципи профілактики хвороб органів травлення у домашніх тварин. Тема 13. Хвороби системи органів сечовиділення. Синдроми. Гломерулонефрит. Диференційна діагностика гломеруло- і пієлонефриту та нефрозу. Лікування і профілактика хвороб нирок. Тема 14. Класифікація хвороб молодняку. Імунодефіцитний стан молодняку: класифікація, причини, діагностика і профілактика. Гіпоглікемія і гіпопластична анемія молодняку. Тема 15. Шлунково-кишкові хвороби новонародженого молодняку: класифікація. Диспепсія: етіологія, патогенез, симптоми. Тема 16. Метаболічні хвороби молодняку: лікування і профілактика. Тема 17. Метаболічні хвороби великих тварин: класифікація, особливості перебігу, діагностики і профілактики. Тема 18. Кетоз: визначення, етіологія, патогенез, симптоми,

	діагностика, лікування та профілактика. Тема 19. Хвороби, спричинені порушенням обміну макроелементів: остеодистрофія. Післяродова гіпокальціємія і гіпофосфатемія. Тема 20. Хвороби, спричинені порушенням обміну мікроелементів і вітамінів у великих тварин. Основні причини і симптоми. Методи, лікування і профілактики гіповітамінозів у великих тварин. Тема 21. Хвороби органів ендокринної системи: основні причини. Хвороби щитоподібної залози: класифікація. Ендемічний зоб. Цукровий діабет. Тема 22. Хвороби нервової системи: тепловеперегрівання; менінгоенцефаліт; епілепсія і еклампсія. Тема 23. Хвороби системи крові: класифікація. Диференційна діагностика хвороб системи крові. Тема 24. Хвороби шкіри: класифікація. Диференційна діагностика хвороб шкіри.
	Теми лабораторних занять: 1 Інструктаж з ОП при проведенні занять. Фізіотерапія. Застосування природних і штучних джерел теплового і світлового випромінювання для лікування і профілактики внутрішніх хвороб тварин. 2 Застосування мінеральних елементів для лікування і профілактики хвороб тварин. Профілактика порушення обміну вітамінів та розвитку ферментопатій в організмі тварин. 3 Модульний контроль. 4 Дослідження тварини, розгляд історії хвороби. Постановка діагнозу, призначення лікування. Міокардит. 5 Дослідження тварини, розгляд історії хвороби. Постановка діагнозу, призначення лікування. 6 Риніт, фронтит, гайморит: класифікація, етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування, профілактика. 7 Дослідження тварини, розгляд історії хвороби. Постановка діагнозу, призначення лікування. Крупозна пневмонія: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування, профілактика. 8 Модульний контроль. 9 Дослідження тварини, розгляд історії хвороби. Постановка діагнозу, призначення лікування. 10 Хвороби передшлунків. Травматичний ретикуліт. Ацидоз рубця. Хронічний румініт. 11 Дослідження тварини, розгляд історії хвороби. Постановка діагнозу, призначення лікування. 12 Гастроентерит, гастроентероколіт. 13 Дослідження тварини, розгляд історії хвороби. Постановка діагнозу, призначення лікування. 14 Хвороби коней з синдромом колік: основні симптоми, правила діагностики і лікування хворих тварин із синдромом колік. 15 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 16 Хвороби печінки: гепатодистрофія, гепатит.

17 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 18 Диференціальна діагностика хвороб печінки. Лікування і профілактика хвороб печінки. 19 Модульний контроль. 20 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. Залізодефіцитна анемія. Гемолітична хвороба. 21 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 22 Шлунково-кишкові хвороби новонародженого молодняку. Класифікація. Проста і токсична диспепсія. Казеїнобезоарна хвороба. 23 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 24 Молозивний токсикоз. Періодична тимпанія телят. 25 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 26 Метаболічні хвороби молодняку. Рахіт. Безоарна хвороба. Білом'язова хвороба. Ензоотична атаксія ягнят. Паракератоз поросят. 27 Модульний контроль. 28 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби. Метаболічні хвороби тварин. спричинені порушенням вуглеводно-ліпідного і білкового обміну. 29 Аліментарна дистрофія. Ожиріння. Міоглобінурія. 30 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 31 Хвороби, спричинені порушенням обміну макроелементів. Остеодистрофія, післяродова гіпокальціємія і гіпофосфатемія. Гіпомагніємія. 32 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 33 Хвороби, спричинені порушенням обміну мікроелементів. Загальні напрями діагностики і профілактики мікроелементозів 34 Модульний контроль. 35 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 36 Хвороби нервової системи. Функціональні нервові хвороби. Стрес. Губчастоподібна енцефалопатія. 37 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 38 Гіперемія та ішемія головного мозку. Менінгомієліт. Епілепсія і еклампсія. 39 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 40 Хвороби системи крові. Гемолітична анемія. Дисрегуляторна анемія. 41 Дослідження хворої тварини. Розгляд історії хвороби, постановка діагнозу, лікування. 42 Алопеція. Зміна пігментації шерсті та шкіри.

	43 Хвороби шкірних залоз та алергічні хвороби шкіри. 44 Модульний контроль.
	Теми для самостійної роботи студентів 1 Послідовність вивчення хвороби. Журнал для реєстрації хворих тварин. Клінічна і академічна історія хвороби. Методи введення лікарських препаратів. Аерозолетерапія. 2 Дієтотерапія внутрішніх хвороб тварин. Показання і протипоказання. Терапія специфічними препаратами. Фаготерапія, інтерферено-, серо- та імунотерапія. Рефлексотерапія. 3 Синдроми за хвороб серцево-судинної системи. Неврахований перикардит. Гідрокардіальний перикардит. Кардіоміопатії: дилатаційна, гіпертрофічна і рестриктивна. Міокардіофіброз. Розширення серця. Інфаркт міокарда. Гіпертензія, її причини і діагностика. Хвороби судин: артеросклероз, тромбоз. Ендокардит. 4 Основні синдроми за хвороб органів дихання. Кровотеча з носа. набряк гортані. Ларингіт, трахеїт, бронхіальна астма. Хвороби плеври: класифікація. Загальні принципи профілактики хвороб дихальної системи. 5 Хвороби легень. Гіперемія і набряк легень. Легенева кровотеча. Інтерстиціальна і альвеолярна емфізема легень. Гнійно-некротична пневмонія. 6 Хвороби плеври. Грудна водянка (гідроторакс). Пневмоторакс. Плеврит: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування, профілактика. 7 Синдроми за хвороб печінки і жовчних шляхів: функціональної недостатності, холестази, портальної гіпертензії, гепатогенної фотосенсибілізації, гепатocereбральний і гепаторенальний. 8 Параліч глотки. Хвороби стравоходу: закупорення, запалення. Звуження, розширення, спазм. Особливості травлення у передшлунках жуйних тварин. Паракератоз рубця. Виразковий гастрит. Обтурація кишечника. Механічна непрохідність (ілеус): перекручування і заворот кишок, защемлення, інвагінація і зміщення кишок. Тромбоемболія брижових артерій. 9 Амільодоз печінки. Хвороби очеревини: перитоніт і асцит. 10. Жовчокам'яна хвороба. Холянгіт. 11 Хвороби органів сечовиділення. Функції нирок у підтриманні гомеостазу. Особливості метаболізму у нирковій тканині у нормі та за патології. Утворення й виділення сечі у нормі та за патології. 12 Хвороби органів сечовиділення. Синдром ниркової недостатності. Функції нирок: екскреторна, гемостатична, інкреторна. Нефросклероз. Абсцес нирок, піонефроз, полікістоз нирок, гідронефроз. 13 Зміни хімічного складу сечі. Біохімічні механізми сечокам'яної хвороби. Уроцистит.

	14 Нейрогенна дисфункція сечового міхура. Захворювання нижніх відділів сечовивідних шляхів. 15 Диференціальна діагностика, лікування і профілактика хвороб нирок: гломеруло- і пілонефриту, нефрозу і нефросклерозу. 16 Хвороби ante- та інтранатального періоду: антенатальна гіпотрофія та інтранатальна гіпоксія (асфіксія). 17 Клітинні та гуморальні фактори імунного захисту. Імунний дефіцит. Уроджені імунodefіцити. 18 Шлунково-кишкові хвороби молодняку: молозивний токсикоз, казеїно-безоарна хвороба, ерозивно-виразковий гастрит, гастроентерит, гіпертрофічний пілоростеноз, заворот шлунка. 19 Диференційна діагностика гастроентериту неінфекційної етіології та інфекційних хвороб (сальмонельозу, рота- і коронавірусних ентеритів, парво-, рео, каліці- і цирковірусних ентеритів), лікування і профілактика 4 20 Метаболічні хвороби молодняку: недостатність токоферолу, рибовітаміну, піридоксину, аскорбінової кислоти. 21 Хвороби, спричинені порушенням обміну речовин. Суть обміну речовин та його стадії, механізми регуляції. 22 Хвороби, спричинені порушенням вуглеводно-ліпідного і білкового обміну. Класифікація вуглеводів і ліпідів та їх біологічна роль. 23 Ожиріння, виснаження тварин. Міоглобінурія коней. 24 Пасовищна тетанія. Гіпо- і гіперкаліємія. 25 Недостатність мангану, фтору і селену. Надлишок фтору, селену, нікелю, молібдену, стронцію. 26 Гіпокальціоз, гіпокальціоз. 27 Хвороби, спричинені порушенням обміну вітамінів. Класифікація вітамінів, їх біологічна роль та обмін. 28 Недостатність ретинолу, філохінону, рибовітаміну, біотину, холіну хлориду, убихінону, вітамінів U та F. 29 Хвороби органів ендокринної системи: причини. Гіпотиреоз, ендемічний зоб. гіпо- і гіперадренокортицизм, гіпопаратиреоз 30 Зовнішньосекреторна функція підшлункової залози. Хвороби підшлункової залози: кіста, атрофія та пухлини. Цукровий діабет. Нецукровий діабет, 31 Захворювання головного і спинного мозку та мозкових оболонок: мієліт, менінгомієліт, неонатальна енцефалопатія лошат (гіпоксична ішемічна енцефалопатія). Трансмісивні спонгіоформні енцефалопатії: скрейпі, Неврози тварин. 32 Хвороби системи крові: гемолітична та дисгемопетична анемія. Післяпологова гемоглобінурія корів. Парксізмальна гемоглобінурія. Ізо- й аутоімунна гемолітична анемія. Геморагічні діатези (гемофілія, тромбоцитопенія, кровопливища хвороба).
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Епізоотологія, інфекційні хвороби та профілактична медицина
Викладач	Ярчук Броніслав Миронович, кандидат ветеринарних наук, професор кафедри епізоотології та інфекційних хвороб. Білик Сергій Анатолійович, Шульга Петро Гнатович, кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри епізоотології та інфекційних хвороб
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ курс 6 семестр, 4Б курс 7 і 8 семестри.
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь: Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь: Знання: – мати професійно-профільні знання та практичні навички щодо етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, зокрема транскордонних згідно вимог МЕБ, основ епідеміології; утримання та експлуатації тварин; – описувати сутність та динаміку фізико-хімічних та біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань; – мати професійно-профільні знання та розуміння основних положень міжнародного та європейського законодавства з благополуччя тварин; володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та контролю за проведенням заходів з лікування хворих тварин та профілактики хвороб тварин різної етіології; – розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини. Вміння: – уміти проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень, проводити ветеринарний облік, оформляти звітну документацію; – уміти виявляти джерела збудника інфекцій, інвазій, визначати фактори і механізм їх передачі; забезпечувати ізолюване утримання хворих та підозрілих у захворюванні на інфекційну чи інвазійну хворобу тварин; проводити вимушені щеплення тварин у неблагополучній та загрозливій зонах обслуговування; здійснювати заходи, спрямовані на недопущення поширення збудника інфекції та інвазії за межі епізоотичного вогнища і ліквідацію самого вогнища; не допускати до догляду за тваринами людей хворих на зоонози; – володіти методологією для проведення, епізоотологічних, паразитологічних, хіміко-токсикологічних, радіологічних,

	санітарно-гігієнічних досліджень для встановлення діагнозу хвороб тварин незаразної, інфекційної та інвазійної етіології з використанням інструментальних та лабораторних методів; аналізувати результати дослідження біологічного матеріалу; інтерпретувати результати досліджень з урахуванням досягнень науки і практики; – володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції “Єдиного здоров'я”; – уміти організовувати санацію тваринницьких приміщень хімічними, біологічними і фізичними методами та здійснювати її контроль; – уміти оперувати основними поняттями біобезпеки, біозахисту, володіти основами біоетики; аналізувати чинні й новітні етичні проблеми біотехнологічної та фармацевтичної галузей; аналізувати причини виникнення епізоотичних ситуацій та інфекційних захворювань, що з'являються в останні роки.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Теоретичні та практичні знання із таких клінічних дисциплін: анатомії та фізіології, мікробіології та вірусології, клінічної діагностики та терапії, акушерства та хірургії, паразитології й ветеринарно-санітарної експертизи.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	12 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Предмет і завдання епізоотології. 2. Інфекція та інфекційна хвороба. 3. Розповсюдження патогенних мікробів в організмі тварин. Види інфекції. 4. Епізоотичний процес. Епізоотичне вогнище. Природна вогнищевість. 5. Номенклатура і класифікація інфекційних хвороб. Закони і категорії епізоотології. 6. Сибірка. 7. Туберкульоз. 8. Бруцельоз. 9. Лептоспіроз. Лістеріоз. 10. Ящура. Віспа. 11. Сказ. Хвороба Ауески. 12. Лейкоз ВРХ. 13. Губчастоподібна енцефалопатія ВРХ. Скрепі овець. 14. Класична чума свиней. 15. Африканська чума свиней. 16. Грип коней. Ринопневмонія. 17. Сап. Мит. 18. Чума м'ясоїдних. 19. Міксоматоз.

	20. Вірусна геморагічна хвороба кролів. 21. Парвовіроз собак. 22. Ньюкаслська хвороба. Теми практичних занять: 1. Правила роботи із заразливими тваринами. Облаштування ізоляторів та інфекційних клінік. 2. Лабораторно-діагностичні дослідження за інфекційних хвороб тварин. Лабораторні методи діагностики інфекційних захворювань. 3. Правила відбирання та пересилка біологічного і патологічного матеріалу для лабораторних досліджень. 4. Рівні вивчення імунітету. 5. Біологія імунної відповіді. 6. Діагностика інфекційних захворювань в епізоотології. 7. Знешкодження трупів і відходів тваринництва. 8. Ветеринарна санітарія. 9. Протиєпізоотичні заходи. Профілактика інфекційних хвороб. 10. Сибірка. 11. Туберкульоз. 12. Бруцельоз. 13. Лептоспіроз. Лістеріоз. 14. Ящур. Віспа. 15. Сказ. Хвороба Ауєски. 16. Лейкоз ВРХ. 17. Губчастоподібна енцефалопатія ВРХ. Скрепі овець. 18. Чума ВРХ і ДРХ. 19. Емфізематозний карбункул. Бродзот овець. 20. Бешіха. Анаеробна ентеротоксемія молодняку. 21. Гемофіліозний полісерозит. Інфекційний атрофічний риніт. 22. Колієнтеротоксемія. Колібактеріоз. 23. Хвороба Тешена. 24. Грип свиней. Ензоотична пневмонія свиней. 25. Класична чума свиней. 26. Африканська чума свиней. 27. Репродуктивно-респіраторний синдром свиней. Парвовіроз свиней. 28. Грип. Ринопневмонія. 29. Сап. Мит. 30. Інфекційна анемія коней. 31. Алеутська хвороба норок. 32. Чума м'ясоїдних. 33. Міксоматоз кролів. 34. Вірусна геморагічна хвороба кролів. 35. Інфекційний гепатит м'ясоїдних. 36. Парвовіроз собак. 37. Аденовіроз собак. 38. Коронавірусний ентерит собак. 39. Панлейкопенія котів. 40. Каліцивіроз котів. 41. Ньюкаслська хвороба.
--	---

	42. Хвороба Гамборо. 43. Грип птиці. 44. Хвороба Марека.
Мова викладання	Українська.

Назва дисципліни	Паразитологія та інвазійні хвороби
Викладач	Антіпов Анатолій Анатолійович Бахур Тетяна Іванівна Гончаренко Володимир Петрович Соловійова Людмила Миколаївна кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри паразитології та фармакології
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	В6 (6), В7 (6)
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь: Знання: Мати професійно-профільні знання та практичні навички щодо етіології, патогенезу та епізоотології інвазійних захворювань тварин. Вміння: – Уміти проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень, проводити ветеринарний облік, оформляти звітну документацію. – Уміти виявляти джерела збудника інвазій, визначати фактори і механізм їх передачі; забезпечувати ізольоване утримання хворих інвазійну хворобу тварин; здійснювати заходи, спрямовані на недопущення поширення збудника інвазії за межі епізоотичного вогнища і ліквідацію самого вогнища. – Володіти методологією для проведення паразитологічних досліджень для встановлення діагнозу хвороб тварин інвазійної; аналізувати результати дослідження біологічного матеріалу; інтерпретувати результати досліджень з урахуванням досягнень науки і практики
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Зоологія
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	12 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Вступ у ветеринарну паразитологію.

	2. Загальна характеристика трематод. 3. Трематодози: фасціолез, дикроцеліоз, опісторхоз 4. Загальна характеристика класу цес-тод.Ларвальніцестодози. 5. Цистицеркоз тенуїкольний та пізіформний. Ценуроз церебральний. Ехінококоз гранульозний та мультилокулярний. 6. Імагінальніцестодози м'ясоїдних: теніїдози, дипілідіоз, дифілоботріоз. 7. Імагінальніцестодози жуйних: монієзіоз, тизанієзіоз, авітеліноз. Аноплцефалідози коней 8. Загальна характеристика нематод: систематика, особливості морфології, біології аскаридат. 9. Аскароз свиней. Параскароз коней. Неоаскароз телят. Токсокароз м'ясоїдних. 10. Стронгілятози органів дихання: диктіокаульоз, мета-стронгілез свиней. 11. Стронгілятози органів травлення жуйних, коней та свиней. 12. Телязіоз. Стронгілоїдоз. Оксіуроз 13. Трихуратози: трихінельоз тварин, трихуроз свиней і жуйних. 14. Філяріатози: онхоцеркоз, сетаріоз, дирофіляріоз. 15. Морфологія, біологія та основи систематики павуко-подібних. Характеристика паразитиформних кліщів. 16. Характеристика акариформних кліщів. Псороптози тварин. 17. Отодектоз, саркоптоз, нотоєдроз, саркоптоз 18. Загальна характеристика комах. Захворювання, спричинені личинками оводів. 19. Сифункулятози і малофагози тварин. Кровососки. Блохи 20. Загальна характеристика найпростіших. 21. Піроплазмідози та еймеріоз тварин. Особливості будови, циклу розвитку, механізму патогенної дії, діагностика та лікування. 22. Токсоплазмоз, саркоцистоз, трихомоноз, балантидіоз. 23. Засоби етіотропної терапії тварин за паразитарних захворювань Темі практичних занять: 1. Вивчення правил безпеки у паразитологічній лабораторії. 2. Вивчення методів зажиттєвої та посмертної діагностики гельмінтозів. 3. Паразитологічне дослідження проб фекалій тварин. Підсумкове заняття 4. Вивчення будови трематод, особливості біології, систематика трематод. Фасціолез: діагностика, патогенез, лікування, профілактика. 5. Вивчення парамфістоматозу та дикроцеліозу жуйних, опісторхозу. 6. Підсумкове заняття
--	--

	7. Теніоз – цистицеркоз бовісний. Теніоз – цистицеркоз целюлозний. Вивчення імагінальних та личинкових стадій гельмінтів, діагностика хвороб, особливості розвитку збудників, терапія та профілактика. 8. Вивчення ценурузу церебрального. Ехінококоз гранульозний та мультилокулярний: особливості будови імагінальної та ларвальної стадій гельмінтів. Діагностика, профілактика захворювань. 9. Підсумкове заняття 10. Імагінальніцестодози м'ясоїдних: теніїдози, дипілідіоз та дифілоботріоз. 11. Аноплцефалідози жуйних: монієзіоз, тизанієзіоз. Аноплцефалідози коней. Морфологічні ознаки збудників, цикл розвитку гельмінтів, діагностика, терапія та профілактика захворювань. 12. Підсумкове заняття 13. Особливості розвитку нематод. Вивчення аскарозу свиней, параскарозу коней: морфологічні особливості збудників, цикл розвитку, діагностика, терапія та профілактика захворювань. 14. Вивчення неоаскарозу телят, токсакарозу та токсокарозу м'ясоїдних і аскаридіозу курей. 15. Підсумкове заняття 16. Стронгілятози органів дихання: диктіокаульоз тварин, метастронгілез свиней. 17. Стронгілятози органів травлення жуйних та коней. 18. Підсумкове заняття 19. Рабдитатози та спіруратози: стронгілоїдоз свиней, жуйних та коней. 20. Телязіоз жуйних. Оксіуроз коней, пасалурозкролів. 21. Трихуратози тварин: трихінельоз, трихуроз. Збудники захворювань, особливості морфології та біології, сучасні методи діагностики, профілактика. Філяріатози тварин: онхоцеркоз, сетаріоз великої рогатої худоби та коней. Дирофіляріоз м'ясоїдних. 22. Підсумкове заняття 23. Вивчення паразитиформних кліщів: іксодіди, аргасові та гамазоїдні кліщі. Особливості будови, цикл розвитку, заходи боротьби з ними. 24. Загальна характеристика акариформних кліщів. Псороптоз, хоріоптоз жуйних, коней, кролів. Отодектоз м'ясоїдних. Саркоптоз свиней. Особливості перебігу захворювання, діагностики та лікування тварин. Нотоєдроз та демодекоз. 25. Підсумкове заняття 26. Овові хвороби жуйних: гіподермоз великої рогатої худоби, естроз овець. Ринестроз, гастрофільоз коней. 27. Вивчення кровососок, вошей, бліх, волосоїдів. Вольфартіоз. 28. Підсумкове заняття 29. Загальна характеристика найпростіших: морфологічні ознаки, особливості розвитку, механізм патогенної дії.
--	---

	Бабезіоз великої рогатої худоби, коней, собак. 30. Еймеріоз тварин: особливості розвитку еймерій, механізм патогенної дії, особливості терапії за еймеріозу. Балантидіоз свиней та трихоманоз ВРХ: морфологічні ознаки збудників, особливості їх розвитку, діагностика та лікування тварин.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Фармакологія та фармакотерапія
Викладачі	Рубленко Сергій Васильович доктор ветеринарних наук, професор кафедри паразитології та фармакології Авраменко Наталія Володимирівна, Козій Наталія Володимирівна кандидати ветеринарних, доценти кафедри паразитології та фармакології
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ курс, 5, 6 семестри
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: - класифікації лікарських речовин, їх українську та латинську назву, фізико-хімічні властивості, особливості зберігання; - лікарські форми сучасних лікарських речовин; - фармакодинаміку, механізм дії та фармакокінетику широко вживаних лікарських речовин; - показання та протипоказання до застосування лікарських речовин; - токсичність, негативну побічну дію та каренцію лікарських речовин; - методику виписування рецептів різних лікарських форм; Вміння: – обирати оптимальні лікарські засоби за конкретної патології - врахувати дозу та визначити кратність введення лікарських препаратів; - застосовувати різні лікарські засоби окремим видам тварин; - визначати терапевтичну ефективність застосування лікарських засобів, терміни каренції для тварин і продуктів тваринного походження, призначених для вживання. – обирати шляхи введення лікарських засобів, з врахуванням небажаних реакцій на ліки та механізми лікарської резистентності у окремих видів тварин; - складати плани лікування та керувати лікуванням в інтересах пацієнтів згідно доступних ресурсів.

Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Фармакологія та фармакотерапія» базується на знаннях таких дисциплін, як «Анатомія», «Хімія», «Біохімія», вивчених на 1-му курсі, та «Фізіологія», «Мікробіологія», «Патофізіологія», вивчених у 2 – му семестрі другого курсу та першому семестрі 3-го курсу. Вона також є ланкою, що зв'язує дисципліни фундаментально-теоретичні (анатомія, хімія, фізика, фізіологія, фармакогнозія, генетика, мікробіологія та ін.) і клінічні (внутрішні хвороби тварин, хірургія, акушерство, паразитологія, епізоотологія, токсикологія) у підготовці фахівця ветеринарної медицини.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Предмет « Фармакологія та фармакотерапія», її зміст і завдання. Складові частини, історія розвитку і задачі фармакології на сучасному етапі розвитку. 2. Шляхи введення лікарських речовин. У порівняльному аспекті розглядаються ентеральні та парентеральні шляхи введення, їх позитивні та негативні сторони. 3. Види дії лікарських речовин. дія залежно від місця застосування, фізіологічного та патологічного стану організму. Небажана дія. 4. Доза ліків та її різновидність. Залежність дії лікарських речовин від різних чинників. Дія з врахуванням фізичних та хімічних властивостей ліків та її залежність від стану організму. 5. Загальна і порівняльна характеристика дії речовин, які діють на центральну нервову систему. Інгаляційні та неінгаляційні наркотичні речовини. Снодійні. Алкоголі, проти судомні 6. Психотропні засоби пригнічувального типу дії. Нейролептики, транквілізатори та седативні препарати. Параметри фармакокінетики, фармакодинаміки та механізму дії. Застосування речовин у практиці ветеринарної медицини. Застереження до їх використання. 7. Наркотичні та ненаркотичні анальгетики. Особливості дії жарознижуючих речовин. Класифікація, механізм дії, показання та протипоказання до їх використання. 8. Речовини, що збуджують Ц.Н.С. Речовини групи пуринових похідних, камфори та рослинні стимулятори ЦНС. 9. Загальна характеристика і класифікація речовин, що діють на еферентну нервову систему. М- і Н-холінергічні препарати. Практичне застосування холіноміметиків та холінолітиків. 10. Адренергічні речовини. Симпатолітики. Н-

	холінергічні речовини. Препарати групи гангліонарних та міорелаксантів. Показання та протипоказання до їх застосування. 11. Класифікація та загальна характеристика речовин, які пригнічують ЧНР. Місцевоанестезуючі, в'язучі, обволікаючі та адсорбуючі речовини. Їх класифікація. Механізм дії, показання та протипоказання до використання. 12. Речовини, що збуджують аферентну нервову систему. Характеристика власне подразнюючих, гіркот, відхаркувальних, румінаційних та блювотних речовин. Проносні та жовчогінні препарати. Практичне застосування та протипоказання до їх примінення.. 13. Хіміотерапія. Загальна характеристика, історія розвитку, принципи та класифікація хіміотерапевтичних речовин. Органічні барвники. Препарати миш'яку. Нітрофурані. 14. Антибіотикорезистентність. Дослідження та моніторинг резистентності мікроорганізмів до хіміотерапевтичних речовин. Сульфаніламідні препарати. Похідні оксикіноліну, імідазолу 15. Загальна характеристика, джерела отримання і класифікація антибіотиків. Антибіотики групи β-лактамі. Методи профілактики антибіотикорезистентності. 16. Антибіотики аміноглікозиди, тетрацикліни та інших груп. Їх використання та комплексні препарати антибіотиків. Каренція та методи її контролю. 17. Антигельмінтики. Кокцидіостатики. Загальна характеристика, особливості індивідуального та групового застосування 18. Загальна характеристика і класифікація антисептичних та дезінфікуючих речовин. Важкі метали. Класифікація, фармакокінетика та фармакодинаміка солей важких металів. Показання та протипоказання до їх застосування. 19. Препарати групи фенолу і крезолу. Безпосередньо окисники та формальдегіди. Препарати групи йоду, хлору, сірки, кислоти, луги. Мила. 20. Характеристика препаратів, що змінюють стан CCC і крові. Серцеві глікозиди. Коагулянти, антикоагулянти, спазмолітики, протигістамінні, замінники крові та плазми. 21. Препарати лужних і лужно-земельних металів. Особливості дії солей натрію, калію, кальцію та магнію. Регідраційні препарати. 22. Загальна характеристика, класифікація речовин, що впливають на обмін. Вітамінні, гормональні та ферментні препарати.
--	---

	Теми лабораторних занять: 1.Загальна рецептура. Номенклатура речовин. Рецепт, його структура, правила виписування, прописи. 2. Аптека, несумісність лікарських речовин. Дозування. стерилізація ліків. 3. Виписування твердих сипучих (порошки, дисти, присипки, збори), твердих пресованих та щільних лікарських форм: таблеток, капсул, брикетів, драже, гранул, пілюль, болусів, кашок. 4 Виписування свічок, кульок, паличок , мазей, паст, лініментів, пластирів. Тести по твердим та м'яким лікарським формам. 5. Виписування розчинів для зовнішнього, внутрішнього введення, для ін'єкцій та антибіотиків. Емульсії, суспензії, мікстури,галенові та новогаленові препарати. 6. Тести по рідким лікарським формам. Контрольна робота по рецептурі. 7. Загальна фармакологія. Залежність дії лікарських речовин від різних факторів. Підсумкове заняття по загальній фармакології 8. Інгаліційні та неінгаліційні наркотичні речовини. Спирти, снодійні, проти судомні препарати. Психотропні засоби пригнічувального типу дії. 9. Наркотичні і ненаркотичні анальгетики. Протизапальні (не стероїдні та стероїдні). 10.Речовини, що збуджують центральну нервову систему. 11. Підсумкове заняття по речовинам, що діють на Ц.Н.С. 12. Речовини, що впливають на еферентну нервову систему – вегетотропні лікарські засоби. Особливості дії холі-нергічних препаратів. Адренергічні та Н-холінергічні речовини. 13. Місцевоанестезуючі речовини. Механізм блокади. В'язучі, адсорбуючі та пом'якшувальні речовини 14. Речовини, що збуджують аферентну НС. 15. Підсумкове заняття по речовинам, що діють на периферійну НС. 16. Протимікробні та проти паразитарні речовини. Органічні фарби, нітрофурані. 17. Сульфаніламідні препарати, похідні оксикіноліну та імідазолу. 18. Антибіотики β-лактамі, аміноглікозиди та антибіотики для місцевої дії. 19. Антибіотики групи тетрацикліну, левоміцетину, макролідів, та інші групи. Виписування і обґрунтування до їх застосування. 20. Антигельмінтні, протипротозойні препарати та кокцидіостатики. 21. Вивчення механізмів резистентності до хіміотерапевтичних речовин. Порівняння принципів та законодавчо встановлених вимог до зберігання, реалізації та утилізації
--	---

	ції лікарських препаратів. 22. Підсумкове заняття по хіміотерапії. 23. Солі важких металів. Місцева та резорбтивна дія. Препарати. Група формальдегіду та їх похідні. Окисники. 24. Препарати йоду, хлору, сірки. Феноли та крезоли. 25. Підсумкове заняття по антимікробним препаратам. 26. Серцеві глікозиди. Коагулянти та антикоагулянти. Протеолітичні та Протигістамінні засоби. Препарати крові, глюкоза.Спазмолітики 27. Солі лужних і лужно-земельних металів. Регідраційні засоби. 28. Водно- та жиророзчинні вітамінні препарати. 29. Гормональні та ферментні препарати. Лікарські форми. 30. Підсумкове заняття по речовинам, що діють на ССС та обмін.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології
Викладачі	Власенко Світлана Анатоліївна Доктор ветеринарних наук, доцент завідувач кафедри акушерства і біотехнології репродукції тварин Івасенко Борис Петрович, Ордін Юрій Миколайович, Плахотнюк Ігор Миколайович Кандидати ветеринарних наук, доценти
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ курс, 5–6 семестри
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати : –морфо-фізіологічні особливості статевих органів самок і самців; –фізіологію статевої циклічності; –методи отримання сперми; –методи оцінки якості сперми, її розрідження і зберігання; –методи визначення оптимального часу для введення сперми самкам с.-г. тварин; –способи введення сперми самкам за штучного осіменіння; –питання щодо фізіологічного та патологічного перебігу вагітності; –клінічні методи діагностики вагітності; –механізми родів, причини їх патологічного перебігу, показання для рододопомоги та методи її виконання;

	– особливості фізіології та патології новонароджених; – методи діагностики, лікування та профілактики акушерських хвороб; – фізіологію та розвиток патології молочної залози, оволодіти методами діагностики, лікування та профілактики за маститу; –як проводити акушерську диспансеризацію поголів'я тварин; –основні форми та причини неплідності. вміти : – розморожувати, оцінювати, визначати оптимальний час та проводити осіменіння самок різними методами – діагностувати вагітність клінічними методами; – діагностувати акушерські хвороби, патології молочної залози, новонароджених та лікувати хворих тварин; – організовувати роди і прийом новонароджених та, за показаннями, надавати рододопомогу; – проводити акушерську диспансеризацію стада; визначати причини і розміри неплідності та розробляти профілактичні заходи.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Аудиторії кафедри, лабораторія штучного осіменіння, операційні клінік дрібних і екзотичних тварин, клініки жуйних тварин, клініки коней, клініки свиней.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–11 здобувачів
Теми аудиторних занять	1. Вступна лекція 2. Еволюція відтворення та морфо-фізіологічні особливості статевої системи у сільськогосподарських тварин 3. Статевий цикл 4. Регуляція статевої функції у тварин 5. Фізіологія і організація природного осіменіння 6. Одержання і оцінка якості сперми 7. Організація і технологія штучного осіменіння сільськогосподарських тварин в Україні 8. Діагностика вагітності 9. Фізіологія вагітності 10. Аборт 11. Хвороби вагітних тварин 12. Фізіологія родів 13. Патологія родів 14. Фізіологічні особливості новонароджених і їх хвороби 15. Фізіологія післяродового періоду 16. Патологія післяродового періоду 17. Фізіологія молочної залози 18. Мастит 19. Акушерська диспансеризація 20. Неплідність і яловість тварин
	Теми лабораторних занять: 1. Інструктаж з техніки та біобезпеки

	2. Морфологічна характеристика статевих органів самок сільськогосподарських тварин 3. Морфологічна характеристика статевих органів самців сільськогосподарських тварин 4. Методи і техніка одержання та оцінка якості сперми 5. Виявлення статевої охоти і оптимального часу для введення сперми 6. Підготовка сперми до введення. Дози сперми. 7. Способи введення сперми за штучного осіменіння. 8. Ведення документації на пункті штучного осіменіння 9. Методи діагностики вагітності та її термінів 10. Розвиток і положення плоду в матці у різні періоди вагітності, визначення його віку 11. Походження, розвиток і функції навколоплідних оболонок 12. Плацентогенез та видові особливості будови плаценти 13. Провізорні органи та особливості кровообігу у плода 14. Методи акушерського дослідження 15. Показання та основні правила надання рододопомоги 16. Акушерські інструменти 17. Окремі випадки рододопомоги 18. Вправи на фантомі з надання рододопомоги 19. Діагностика затримання посліду та лікування тварин 20. Оцінка розвитку новонароджених 21. Методи діагностики та лікування хвороб новонароджених 22. Методи і інструментарій для введення лікарських речовин в матку і піхву 23. Методи та інструментарій для патогенетичної терапії за акушерських і гінекологічних хвороб 24. Організація контролю за перебігом післяродового періоду та система прогнозування післяродової патології 25. Гостра субінволюція, післяродовий метрит. Їх ускладнення, лікування та профілактика. 26. Методи стимуляції інволюційних процесів 27. Методи дослідження молочної залози і діагностика маститу 28. Лікування тварин за маститу Визначення розмірів неплідності та економічних втрат за неплідності корів
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Анестезіологія та оперативна хірургія
Викладач	Чорнозуб Микола Петрович, Ємельяненко Олександр Володимирович, кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри хірургії та хвороб дрібних домашніх тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2–3 Б курс, 4–5 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Спеціальна фахова компетентність (СК 9) : Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції. Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання. Володіти знаннями стосовно техніки фіксації тварин, підготовки рук хірурга, інструментів і операційного поля, а також знанням дії знеболювальних, антимікробних та інших лікарських засобів, що їх використовують під час хірургічних заходів та операцій. Уміння. Спроможність готувати тварину до проведення акушерсько-хірургічних заходів та операцій – стерилізувати та використовувати інструменти, шовний і перев'язувальний матеріал, здійснювати місцеве знеболювання та загальний наркоз. Володіти технікою внутрішньошкірних, підшкірних і внутрішньом'язових ін'єкцій та пункцій судин, переливання крові, проведення акушерсько-хірургічних заходів і операцій у різних ділянках тіла на різних органах тварин.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Виробничі умови молочнотоварних ферм, вівцеферм, свиноферм та міжкафедральна клініка факультету
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–11 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Предмет і методи оперативної хірургії і топографічної анатомії. 2. Зупинення кровотечі та способи профілактики крововтрати під час хірургічних операцій. 3. Фізіологія болю. Видові особливості механізмів больової реакції. 4. Загальне знеболювання. 5. Моніторинг анестезованих тварин. 6. Місцеве знеболювання. 7. Операції на голові. 8. Операції в ділянці черевної стінки й на органах черевної порожнини. 9. Оперативне лікування гриж.

	10. Кастрація самців і самок. 11. Операції на препуції і статевому члені. 12. Операції в ділянці промежини й на сечовому міхурі. 13. Операції на прямій кишці та в ділянці ануса. Операції на хвості. 14. Операції на грудних кінцівках. 15. Операції на тазових кінцівках.
	Теми практичних занять: 1. Особливості роботи в хірургічній клініці та в умовах виробництва під час виконання хірургічних операцій. 2. Правила роботи з тваринами, їх фіксація та знерухомлення. 3. Хірургічні інструменти та обладнання. 4. Профілактика хірургічної інфекції. 5. Техніка основних хірургічних маніпуляцій (ін'єкції лікарських засобів, кровопускання, переливання крові). 6. Роз'єднання і з'єднання тканин. 7. Десмургія. 8. Моніторинг анестезованих тварин. 9. Місцеве знеболювання. 10. Операції на голові. 11. Операції на потилиці та шиї. 12. Операції в ділянці черевної стінки й на органах черевної порожнини. 13. Оперативне лікування гриж. 14. Кастрація самців і самок. 15. Операції на препуції і статевому члені. 16. Операції в ділянці промежини й на сечовому міхурі. 17. Операції на прямій кишці та в ділянці ануса. Операції на хвості. 18. Операції на грудних кінцівках. 19. Операції на тазових кінцівках.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Загальна та спеціальна хірургія великих тварин
Викладач	Рубленко Михайло Васильович, Ільницький Микола Григорович, Рубленко Сергій Васильович, доктори ветеринарних наук, професори; Андрієць Володимир Григорович, Яремчук Андрій Васильович, кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри хірургії та хвороб дрібних домашніх тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	3–4 Б курс, 7–8 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує	Дисципліна “Загальна та спеціальна хірургія великих тварин” передбачає набуття студентами у відповідності до Стандарту компетентностей (СК9) фахової компетент-

дисципліна	ності щодо здатності проводити хірургічні заходи і операції у тварин. Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: Володіти знаннями стосовно техніки фіксації тварин, підготовки рук хірурга, інструментів і операційного поля, а також знанням дії знеболювальних, антимікробних та інших лікарських засобів, що їх вико-ристовують під час хірургічних заходів та операцій Вміння: Спроможність готувати тварину до проведення акушерсько-хірургічних заходів та операцій – стерилізувати та використовувати інструменти, шовний і перев'язувальний матеріал, здійснювати місцеве знеболення та загальний наркоз. Володіти технікою внутрішньокірних, підшкірних і внутрішньом'язових ін'єкцій та пункцій судин, переливання крові, проведення акушерсько-хірургічних заходів і операцій у різних ділянках тіла на різних органах тварин
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Міжкафедральні клініки та ферми навчально-дослідного господарства університету, державні та приватні клініки для тварин-компаньйонів, ферми сільськогосподарських підприємств та міжкафедральна клініка факультету
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–11 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Вступ. Основні завдання ветеринарної хірургії на сучасному етапі розвитку тваринництва. Травми і травматизм тварин: поширення, класифікація і шляхи профілактики. 2. Загальна реакція організму на травму – ШОК 3. Запалення як місцева і системна реакція організму на травму 4. Відкриті механічні пошкодження – рани. Сторонні тіла. Некроз, гангрена, виразка 5. Закриті механічні пошкодження. Хвороби судин і нервів, травми головного та спинного мозку 6. Хірургічна інфекція. Анаеробна і гнильна інфекції: етіологічні, патогенетичні особливості 7. Хвороби кісток 8. Хвороби суглобів 9. Хвороби м'язів, сухожилків, сухожилкових піхв і бурс 10. Ветеринарна ортопедія 11. Хвороби очей 12. Хвороби в ділянці голови, шиї, холки і грудної порожнини 13. Хвороби в ділянці черевної стінки і порожнини

	Теми практичних занять: 1. Ознайомлення з метою і завданням, щодо клініко-хірургічної підготовки. Техніка безпеки при роботі з хірургічно хворими тваринами. Особливості роботи в хірургічній клініці. Курація та ведення історії хвороби. 2. Дослідження хірургічно хворої тварини. Післяопераційний догляд. Освоєння систем профілактики різних видів травматизму на базі ситуаційних завдань 3. Дослідження та лікування тварин із закритими механічними пошкодженнями (ушиб, гематома лімфоекстравазат). Лікування тварин з хворобами судин та нервів 4. Діагностика та лікування тварин у шоковому стані 5. Клінічні форми запальних процесів (клінічний матеріал і ситуаційні завдання) 6. Дослідження та лікування тварин із запальними процесами. 7. Дослідження тварин з ранами (симптоматика різних типів ран) 8. Освоєння основних методів клініко-інструментального контролю перебігу ранового процесу 9. Освоєння хірургічних і місцево терапевтичних методів лікування різних типів ран. 10. Клінічні форми хірургічної інфекції м'яких тканин 11. Тренінг по дослідженню та лікуванню тварин з аеробною інфекцією. (абсцес, флегмона) 12. Тренінг по дослідженню та лікуванню тварин з анаеробною та гнильною інфекцією 13. Клініко-лабораторні діагностичні критерії синдрому системної папальної реакції (сепсису) 14. Дослідження та лікування тварин із специфічною хірургічною інфекцією (актиномікоз, актинобактеріоз, ботріомікоз, правець) 15. Діагностика основних хвороб кісток 16. Консервативні та хірургічні методи лікування переломів кісток 17. Діагностика та лікування хвороб суглобів (закриті та відкриті механічні ушкодження, асептичні запальні процеси) 18. Діагностика та лікування хвороб суглобів (закриті та відкриті механічні ушкодження, асептичні запальні процеси) 19. Діагностика та лікування хвороб суглобів (септичні запальні процеси – <i>гнійний артрит, грануломатозний артрит, ревматичний артрит</i>, хронічні без ексудативні процеси) 20. Діагностика та лікування дегенеративно- дистрофічних захворювань суглобів (<i>артроз, остеохондроз, дисплазія суглобів</i>) 21. Діагностика та лікування хвороб сухожилків (<i>розтиги і розриви, рани, гострий асептичний тендиніт, гнійний тендиніт, онхоцеркозний тендиніт</i>). 22. Діагностика та лікування захворювань сухожилко-
--	--

	вих піхв та бурс (<i>гострий та хронічний асептичний тендовагініт, гнійний тендовагініт</i>). Бурсити 23. Діагностика та лікування захворювань м'язів (<i>міозит, м'язовий ревматизм</i>) 24. Діагностика та лікування захворювань м'язів (<i>міопатоз, атрофія м'язів</i>) 25. Анатомо-топографічні особливості кінцівок у тварин різних видів. Біомеханіка опорно-рухового апарату. Методи діагностики кульгавості 26. Тренінг ортопедична обробка копит 27. Тренінг деформації копит та копитець 28. Діагностика та лікування пододерматитів 29. Діагностичні та лікувальні підходи до виразкових та флегмонозних процесів в ділянці пальців. Подартрит. Тилома. Некробактеріоз 30. Діагностичні та лікувальні підходи при хворобах грудної кінцівки (хвороби нервів, хвороби в ділянці лопатки та плеча) 31. Діагностичні та лікувальні підходи при хворобах грудної кінцівки (хвороби в ділянці ліктьового суглоба, передпліччя, зап'ясткового суглоба) 32. Діагностичні та лікувальні підходи при хворобах тазової кінцівки (хвороби нервів, м'язів крупа і стегна, колінного суглоба) 33. Діагностичні та лікувальні підходи при хворобах тазової кінцівки (хвороби в ділянці гомілки, заплесни, плесни). 34. Анатомія та фізіологія ока. Дослідження тварин з ураженням очей. 35. Діагностика та лікування хвороб повік (<i>рани повік, запалення повік, заворот та виворот повік, опускання верхньої повіки</i>) 36. Діагностика та лікування кон'юнктивітів кератитів, кератокон'юнктивітів. 37. Діагностика та лікування гнійного панофтальміту, ретробульбарної флегмони, випадіння очного яблука, захворювань сітківки. 38. Діагностика та лікування хвороб в ділянці голови 39. Діагностика та лікування хвороб в ділянці потилиці, шиї і холки 40. Діагностика та лікування хвороб в ділянці грудної стінки і попереку 41. Діагностика та лікування хвороб в ділянці черевної стінки та органів черевної порожнини
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Годівля тварин
Викладач	Бомко Віталій Семенович, професор кафедри технології кормів, кормових добавок і годівлі тварин; Кузьменко Оксана Анатоліївна, Титарьова Олена Михайлі-

	вна, доценти кафедри технології кормів, кормових добавок і годівлі тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, IV семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: – знати роль поживних речовин в організмі тварин різних видів та груп; – знати класифікацію та поживність кормів; – знати методи оцінювання поживності кормів; – знати технологію підготовки кормів до згодовування; – знати основи нормованої годівлі тварин різних видів, статевих та вікових груп. Вміння: – вміти за результатами аналізу розраховувати поживність кормів; – вміти робити зоотехнічний аналіз кормів; – вміти складати раціони за деталізованими нормами годівлі, згідно з якими передбачено (залежно від виду тварин) нормування поживних речовин у раціонах за 24–30 показниками замість раніше прийнятих; – вміти аналізувати раціони годівлі тварин різних видів, статевих та вікових груп; – вміти робити висновки про повноцінність раціонів та вплив на обмінні процеси, фізіологічний стан, відтворювальну здатність, продуктивність та якість продукції; – вміти розробляти шляхи поліпшення годівлі тварин; – володіти методами та методиками з контролю повноцінності годівлі тварин.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Матеріал дисципліни тісно пов'язаний з фізіологією і біохімією тварин, кормовиробництвом, мікробіологією, клінічною діагностикою, терапією, ветеринарно-санітарною експертизою.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10-30 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Роль годівлі в підвищенні продуктивності тварин та профілактиці хвороб. Оцінка поживності кормів за хімічним складом. Перетравлювання корму як перший етап використання органічних поживних речовин в організмі тварин. 2. Обмін речовин та енергії в організмі тварин. 3. Енергетична, протеїнова, жирова, вуглеводна, мі-

	неральна та вітамінна поживність кормів. Комплексна оцінка поживності кормів та раціонів. 4. Класифікація і коротка характеристика основних кормів та добавок. Біологія кормових та токсичних кормів 5. Основи нормованої годівлі. Годівля дійних корів. Годівля сухостійних корів та нетелей. 6. Годівля овець та коней. 7. Годівля свиней. 8. Годівля сільськогосподарської птиці. Годівля кролів, хутрових звірів.
	Теми лабораторних занять: 1. Оцінка поживності кормів за хімічним складом. 2. Оцінка поживності кормів за перетравністю поживних речовин в організмі. 3. Обмін речовин в організмі тварин. 4. Обмін енергії в організмі тварин. 5. Традиційна оцінка енергетичної поживності кормів. 6. Сучасна оцінка енергетичної поживності кормів. 7. Оцінка протеїнової та вітамінної поживності кормів. 8. Оцінка мінеральної поживності кормів 9. Контроль якості та облік кормів відповідно до діючих стандартів 10. Вимоги ДСТУ та контроль якості і поживності грубих кормів 11. Вимоги ДСТУ та контроль якості і поживності соковитих кормів 12. Вимоги ДСТУ та контроль якості і поживності зернових кормів та комбікормів 13. Застосування сучасних аналітичних методів в галузі контролю за вмістом мікотоксинів в кормах 14. Сучасні методи контролю якості кормів: за вмістом алкалоїдів, танінів, сапонінів, глікозидів, нітратів та ін. 15. Основи нормованої годівлі 16. Годівля тільних сухостійних корів 17. Годівля дійних корів у зимовий період 18. Годівля дійних корів у літній період 19. Зоотехнічна оцінка раціонів дійних корів 20. Комбікорми 21. Годівля молодняку ВРХ у молочний період 22. Годівля ремонтного молодняку ВРХ 23. Годівля овець 24. Годівля коней 25. Годівля свиней різних статевих та вікових груп 26. Годівля курей 27. Годівля птиці інших видів 28. Годівля кролів і хутрових звірів
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Безпечність, якість харчових продуктів і кормів
Викладач	Лясота Василь Петрович, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри Хіцька Оксана Анатоліївна, кандидат ветеринарних наук, доцент Букалова Наталія Володимирівна, кандидат ветеринарних наук, доцент Джміль Володимир Іванович, кандидат ветеринарних наук, доцент Тишківська Наталія Василівна, кандидат ветеринарних наук, доцент Кафедра ветсанекспертизи, гігієни продуктів тваринного походження та патанатомії ім. Й.С. Загаєвського
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти: Підготовка на базі повної загальної середньої освіти – 4 курс (7-8 семестри) Підготовка на базі ветеринарних коледжів – 2-3 курс (4-5 семестри) Другий (магістерський) рівень вищої освіти: Підготовка на базі повної загальної середньої освіти – 4 курс (7-8 семестри) Підготовка на базі ветеринарних коледжів – 2-3 курс (4-5 семестри)
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини Дисципліна буде також корисною та рекомендується для вивчення студентам, які навчаються за спеціальностями: «Харчові технології», «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», «Водні біоресурси»
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: Здатність організовувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження Результати навчання: Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини; Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей; Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження; Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування; Знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.
Опис дисципліни	

Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Безпечність, якість харчових продуктів та кормів» базується на знаннях таких дисциплін: «Анатомія тварин», «Ветеринарне законодавство, організація і економіка ветеринарної справи», «Ветеринарна мікробіологія», «Внутрішні хвороби тварин», «Ветеринарна токсикологія», «Патологічна анатомія та некропсія», «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології», «Епізоотологія, інфекційні хвороби та профілактична медицина», «Паразитологія та інвазійні хвороби», «Пропедевтика та терапія внутрішніх хвороб великих тварин».
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Вступ до дисципліни, її значення у підготовці фахівця ветеринарної медицини та в охороні здоров'я людей і тварин. Основні положення національного законодавства щодо питань безпечності та якості харчових продуктів. 2. Основи європейського та міжнародного законодавства з безпечності харчових продуктів. 3. Транспортування забійних тварин, їх передзабійне утримання. Добробут тварин під час транспортування і перед забоєм. 4. Підприємства з переробки забійних тварин та ветеринарно-санітарні вимоги до них. 5. Процедури передзабійного огляду тварин. Основи технології та гігієна забою тварин і переробки продуктів забою. 6. Організація і методика післязабійного інспектування продуктів забою. Принципи аудиту та офіційного контролю на підприємствах (бойнях). Аналіз гігієнічних умов та оцінка ризиків за забою і первинної переробки тварин. 7. Товарознавство м'яса. 8. Післязабійне інспектування та санітарна оцінка продуктів забою тварин у разі виявлення інфекційних хвороб. 9. Післязабійне інспектування та санітарна оцінка продуктів забою тварин у разі виявлення інвазійних хвороб. 10. Харчові токсикоінфекції та токсикози, їх профілактика. Охорона здоров'я населення (ризик та профілактика зоонозів і хвороб, що передаються через харчові продукти). Взаємодія державних органів та установ, які забезпечують безпечність харчових продуктів та охорону здоров'я людей. 11. Основи технології, гігієна консервування та ветсанекспертиза м'ясних продуктів. 12. Оцінка якості та безпечності риби. 13. Загальні поняття про молоко. Вимоги національного стандарту до молока коров'ячого незбираного. 14. Ветеринарно-санітарні умови одержання та первинного оброблення молока на фермах. 15. Ветеринарно-санітарна оцінка молока у разі інфекційних хвороб. 16. Основи системи HACCP. Поняття про програми-

	передумови та ризик-орієнтовану систему контролю харчових продуктів. 17. Державний контроль та гігієнічні вимоги щодо реалізації харчових продуктів в мережах роздрібно торгівлі (продовольчі ринки, маркети). Особливості державного контролю харчових продуктів тваринного походження на продовольчому ринку. 18. Основи національного законодавства щодо контролю санітарної безпеки під час міжнародної торгівлі тваринами і продуктами тваринного походження. Роль міжнародних організацій (FAO, Codex Alimentarius, МЕБ, ВООЗ тощо) у нормативному забезпеченні міжнародної торгівлі харчовими продуктами. Угода Світової організації торгівлі (COT) про застосування санітарних та фітосанітарних заходів (СФС угода). Простежуваність обігу тварин і харчових продуктів Інформування споживачів.
	Теми практичних занять: 1. Ознайомлення з правилами техніки безпеки, біобезпеки та принципами академічної доброчесності. Категорії вгдованості забійних тварин та туш згідно державних стандартів. 2. Процедури післязабійного огляду основних лімфатичних вузлів, голови, внутрішніх органів та туш забійних тварин. 3. Застосування позначки придатності та ветеринарних штампів. Товарознавча оцінка та маркування м'яса. 4. Гігієнічні вимоги до м'ясних цехів та павільйонів. Сортові розрубання м'ясних туш для роздрібно торгівлі. 5. Методи визначення м'яса різних видів тварин. 6. Методи визначення м'яса хворих, забитих в агональному стані і загинулих тварин. Санітарна оцінка. 7. Заходи загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для запобігання та своєчасної ідентифікації спалахів харчових хвороб. Санітарна оцінка м'яса за виявлення збудників харчових хвороб (сальмонел, ешеріхій, стафілококів, стрептококів, лістерій, клостридій). 8. Процедури і методи післязабійної діагностики продуктів забою тварин за паразитарних зоонозів (трихінельозу, цистицеркозу, ехінококозу і фасціольозу). 9. Основи методики дослідження спалахів хвороб харчового походження. Джерела пошуку оновленої інформації щодо епізоотичного та епідеміологічного благополуччя. 10. Знезараження умовно придатного м'яса, контроль якості знезараження. Процедури поводження з відходами тваринного походження. 11. Методи визначення ступеня свіжості м'яса різних видів тварин та птиці. Санітарна оцінка м'яса різної свіжості. 12. Відбір проб та ветсанекспертиза солених та соленокочених виробів. 13. Гігієна виробництва, оцінка якості та безпечності м'ясних консервів. Дефекти банкових консервів, їх санітарна

	оцінка. 14. Гігієна виробництва, оцінка якості та безпечності ковбасних виробів. Дефекти ковбасних виробів, їх санітарна оцінка. 15. Якість та безпечність харчових тваринних жирів. Процедури відбору проб та методи дослідження свіжості харчових тваринних жирів. Зміни жиру під час виробництва і обігу. 16. Процедури відбору проб, порядок та методи дослідження риби. Органолептична оцінка якості риби шляхом дегустації. Визначення свіжості риби та санітарна оцінка риби різної свіжості. Дефекти риби, санітарна оцінка. 17. Ветсанекспертиза харчових яєць. Товарознавча класифікація, маркування. Дефекти яєць, санітарна оцінка. 18. Процедури відбору та консервування проб молока. Органолептична оцінка та дефекти молока. 19. Визначення густини, ступеня чистоти, кислотності молока, сухої речовини і сухого знежиреного молочного залишку. Аналізування одержаних результатів щодо відповідності вимогам ДСТУ. 20. Визначення масової частки жиру, білка, лактози в молоці. Інтерпретація одержаних результатів. 21. Методи контролю натуральності молока, санітарна оцінка молока за фальсифікації. Виявлення молока від корів, хворих на мастит. Визначення вмісту соматичних клітин у молоці. 22. Біологічні небезпечні фактори у молоці. Постановка редуктазної проби з резазурином та метиленовим блакитним для експрес-діагностики мікробного забруднення молока. 23. Класифікація та асортимент молочних продуктів, особливості технології їх виробництва. Ветсанекспертиза молочних продуктів (вершки, сметана, кисломолочний сир, вершкове масло, тверді сири тощо). 24. Поняття про належну гігієнічну практику (GHP) та програми-передумови. 25. Національна система контролю залишків забруднюючих речовин, токсикантів та ветеринарних препаратів у харчових продуктах. 26. Небезпечні фактори харчових продуктів та аналіз ризиків для споживачів. 27. Вимоги державного стандарту до меду. Класифікація, хімічний склад, харчова цінність та властивості меду. Процедури відбору проб, оцінка якості та безпечності меду. 28. Ветсанекспертиза харчових продуктів рослинного походження (овочів та фруктів свіжих і солених, сухофруктів, тропічних фруктів) на продовольчому ринку. 29. Безпечність та якість кормів для продуктивних тварин. Простежуваність кормів.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Ветеринарний менеджмент
Викладач	Тирсін Роман Володимирович Царенко Тарас Михайлович кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри епізоотології та інфекційних хвороб
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ курс 5 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: Знання: – управління установами ветеринарної медицини; – управління ресурсами; – управління виробничими і біологічними процесами; – управління маркетинговою діяльністю в галузі ветеринарної медицини. Вміння: – управляти матеріальними, людськими, фінансовими та інформаційними ресурсами; – розуміти сучасний ринок ветеринарних товарів і послуг, а також ринкову конкуренцію; – володіти основами маркетингу, як філософії бізнесу у приватній ветеринарній медицині.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	12 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Поняття про менеджмент. 2. Інформація та комунікації. 3. Менеджер у системі управління ветеринарним закладом 4. Предмет маркетингу. 5. Методи розповсюдження товарів. Оптова і роздрібна торгівля у ветеринарній медицині. 6. Формування попиту та стимулювання збуту. 7. Ціноутворення на ветеринарні товари і послуги. Теми практичних занять: 1. Поняття і роль підприємництва у ветеринарній медицині. 2. Правові основи ветеринарного підприємництва. 3. Права і обов'язки приватного лікаря ветеринарної медицини. 4. Організаційно-правові форми ветеринарного бізнесу.

	5. Організація господарської діяльності лікаря-підприємця. 6. Договірні відносини у діяльності лікарів-підприємців. 7. Власність ветеринарних фахівців, ветеринарних установ і організації, оренда ветеринарного майна. Ризики ветеринарного підприємництва. 8. Поняття про менеджмент. 9. Функції менеджменту. 10. Менеджер у системі управління ветеринарним закладом. 11. Управління трудовими ресурсами та конфліктами. 12. Бізнес-планування у ветеринарному підприємстві. 13. Менеджмент у ветеринарній медицині. 14. Управління біологічними процесами (на прикладі епізоотичного процесу). 15. Прогнозування як елемент управління біологічними процесами. 16. Сегментація ринку та визначення мності ринку. 17. Ветеринарні товари та послуги. 18. Формування попиту та стимулювання збуту. 19. Ціноутворення на ветеринарні товари і послуги.
Мова викладання	Українська

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Латинська мова
Викладач	Цвид-Гром Олена Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, 2 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні: <i>Знати:</i> – латинський алфавіт, правила читання та постановки наголосу; – словникову форму всіх частин мови, що визначаються в курсі; – особливості відмінювання значущих частин мови (іменників, прикметників, дієслів) систему часів латинського дієслова; – відміни іменників і прикметників; дієвідміни; – прислівники і займенники, що вживаються в рецептах та клінічній термінології; – 50-70 крилатих латинських виразів. <i>Вміти:</i> – вільно читати латинською мовою; – виконувати дослівний переклад латинських речень; – вміти перекладати з латинської мови на українську і з української на латинську анатомічні, гістологічні, деякі біологічні і фармацевтичні терміни; – визначати частини складного терміна, розуміти етимологію терміна-композиції, розуміти інформативне навантаження термінів та визначення загального змісту термінів - композицій; – правильно писати латинську частину рецепта.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми практичних занять 1. Історія розвитку латинської мови. Фонетика. 2. Поділ слів на склади. Наголос. 3. Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Дієвідміни. 4. Іменник. Граматичні категорії іменників. Відміни. Відмінювання. 5. Прикметники. Граматичні категорії прикметника. Від-

	мінювання прикметників. 6. Дієприкметники. Займенники. 9. Способи словотвору в структурі медичних термінів. 10. Структура та правила виписування рецепта. Лікарські форми. Латинська, українська
Мова викладання	

Назва дисципліни	Латинська термінологія
Викладач	Цвид-Гром Олена Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, 2 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні: <i>Знати:</i> – латинський алфавіт, правила читання та постановки наголосу; – словникову форму всіх частин мови, що визначаються в курсі; – особливості відмінювання значущих частин мови (іменників, прикметників, дієслів) систему часів латинського дієслова; – відміни іменників і прикметників; дієвідміни; – прислівники і займенники, що вживаються в рецептах та клінічній термінології; – 50-70 крилатих латинських виразів. <i>Вміти:</i> – вільно читати латинською мовою; – виконувати дослівний переклад латинських речень; – вміти перекладати з латинської мови на українську і з української на латинську анатомічні, гістологічні, деякі біологічні і фармацевтичні терміни; – визначати частини складного терміна, розуміти етимологію терміна-композиції, розуміти інформативне навантаження термінів та визначення загального змісту термінів - композицій; – правильно писати латинську частину рецепта.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів	25 студентів

студентів, які можуть од- ночасно навчатися	
Теми аудиторних занять	Теми практичних занять 1. Історія розвитку латинської мови. Фонетика. 2. Поділ слів на склади. Наголос. 3. Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Дієвідміни. 4. Іменник. Граматичні категорії іменників. Відміни. Відмінювання. 5. Прикметники. Граматичні категорії прикметника. Відмінювання прикметників. 6. Дієприкметники. Займенники. 9. Способи словотвору в структурі медичних термінів. 10. Структура та правила виписування рецепта. Лікарські форми.
Мова викладання	Латинська, українська

Назва дисципліни	Біофізика
Викладач	Цибулін Олександр Сергійович доктор біологічних наук, доцент кафедри вищої математики та фізики
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, 2 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліну	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: <i>Знання</i> - володіння науковою методологією аналізу природних явищ; - засвоєння основних фізичних законів та закономірностей; - розуміння суті фізичних процесів, що лежать в основі функціонування живих систем; - методи та методики, що є прикладними для вивчення біофізичних явищ. <i>Вміння</i> - проводити аналіз структури біологічних систем; - визначати та вимірювати фізичні параметри біологічних систем; - моделювати взаємодію фізичних факторів з біологічними системами; - правильно використовувати медичні прилади для діагностики та лікування.
Опис дисципліни	

Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть од- ночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій 1. Фізичні основи механіки, біомеханіки. 2. Молекулярна фізика газів і рідин. 3. Електрика і магнетизм. Електричні і магнітні методи діагностики і лікування тварин. 4. Оптика і оптичні методи у ветеринарній медицині. 5. Будова атома і його ядра. Теми практичних занять Вступне заняття № 1. Елементи теорії похибок Вступне заняття № 2. Вимірювальні прилади Лабораторна робота № 1. Визначення прискорення вільного падіння тіл за допомогою математичного маятника. Лабораторна робота № 2. Визначення густини твердих і рідких тіл. Лабораторна робота № 3. Визначення моменту інерції маятника Обербека. Лабораторна робота № 4. Визначення коефіцієнта в'язкості рідин методом Освальда. Лабораторна робота № 5. Визначення області чутності за допомогою звукового генератора методом порогів подразнення. Лабораторна робота № 6. Визначення коефіцієнта поверхневого натягу рідин методом відриву повітряних бульбашок. Лабораторна робота № 7. Визначення питомої теплоти пароутворення калориметричним методом. Лабораторна робота № 8. Визначення вологості повітря. Лабораторна робота № 9. Вимірювання сили змінного струму, потужності й величини опору електричної лампи. Лабораторна робота № 10. Визначення електрохімічного еквівалента міді й величини елементарного заряду. Лабораторна робота № 11. Визначення коефіцієнта самоіндукції. Лабораторна робота № 12. Визначення коефіцієнта трансформації та коефіцієнта корисної дії трансформатора. Лабораторна робота № 13. Апарат ультрависокочастотної терапії та робота з ним. Лабораторна робота № 14. Визначення показника заломлення та концентрації сухої речовини в розчинах за допомогою рефрактометра. Лабораторна робота № 15. Визначення довжини світлової хвилі за допомогою дифракційної ґратки. Лабораторна робота № 16. Будова та принцип роботи оптичного мікроскопа, визначення розмірів малих об'єктів за

	допомогою оптичного мікроскопа. Лабораторна робота № 17. Визначення концентрації розчину еозину за допомогою фотометра. Лабораторна робота № 18. Дослідження залежності сили фотоструму від освітленості фотоелемента.
Мова викладання	Українська, англійська

Назва дисципліни	Ветеринарна радіобіологія
Викладач	Розпутний Олександр Іванович , доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Перцьовий Іван Васильович , кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності Герасименко Віктор Юрійович , кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1 курс, 2 семестр Спеціальність: 211 – Ветеринарна медицина
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: Знання: – закономірностей міграції радіонуклідів трофічними ланцюгами екосистем, їх накопичення в кормах, організмі тварин, молоці, м'ясі та іншій продукції тваринництва і рослинництва; – принципів та заходів ведення аграрного виробництва на радіоактивно забруднених територіях; – впливу іонізуючих випромінювань на організм тварини; – нормативно-правового регулювання у сфері радіаційної безпеки та поводження з радіоактивними відходами; – нормування вмісту радіонуклідів у продовольчій продукції та іншій продукції рослинництва й тваринництва, питній воді; – принципів та заходів радіаційної безпеки при роботі з джерелами іонізуючих випромінювань та радіоактивними речовинами. Вміння: – проводити дозиметричні, радіометричні та спектрометричні дослідження продовольчої продукції, продукції рослинництва і тваринництва об'єктів навколишнього природного середовища; – проводити оцінку радіоекологічного стану об'єктів навко-

	лишнього середовища та радіаційної ситуації на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи; – проводити ветеринарно-санітарну оцінку продукції тваринництва при радіаційному опроміненні тварин та уражені їх інкорпорованими радіонуклідами; – прогнозувати накопичення радіонуклідів у продукції рослинництва й тваринництва та розробляти заходи по веденню аграрного виробництва на радіоактивно забруднених територіях.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1. Поняття про ветеринарну радіобіологію та її завдання. Тема2. Основні закономірності радіоактивних перетворень ядер атомів. Тема 3. Реєстрація іонізуючих випромінювань. Тема4. Радіоактивні елементи та їх характеристика Тема 5. Міграція радіоактивних елементів в біосфері. Тема 6. Біологічна дія іонізуючих випромінювань. Тема 7. Ведення сільськогосподарського виробництва на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи. Тема 8. Радіаційна ветеринарно-санітарна експертиза об'єктів ветеринарного контролю, використання іонізуючої радіації у тваринництві і ветеринарній медицині. Теми практичних занять: Тема 1. Ознайомлення з обладнанням радіологічних лабораторій та правилами безпеки при роботі в радіологічних лабораторіях. Тема 2. Вимоги до зберігання, обліку та поводження з джерелами іонізуючих випромінювань в радіологічних лабораторіях. Тема 3. Розрахунок активності радіонуклідів та доз іонізуючих випромінювань. Тема 4. Вивчення технічних характеристик іонізаційних камер, пропорційних та газорозрядних та сцинтиляційних лічильників. Тема 5. Ознайомлення із загальною характеристикою, будовою та принципом роботи приладів радіаційного контролю. Тема 6. Визначення потужності дози гамма випромінювання у приміщенні та на відкритій місцевості. Тема 7. Відбір та підготовка зразків для проведення радіометричних та спектрометричних досліджень Тема 8. Визначення активності ¹³⁷ Cs у продовольчій про-

	дукції на «УСК Гамма Плюс». Тема 9. Визначення активності ^{137}Cs у продовольчій продукції радіометрами «РУБ-01П6», «РУГ-Р». Тема 10. Ознайомлення із методикою фізичного концентрування зразків (висушування, випарювання, обвуглювання та озолування). Тема 11. Ознайомлення із методикою радіохімічного виділення ^{90}Sr із зразків ґрунту. Тема 12. Радіохімічне виділення ^{90}Sr із зразків продовольчої продукції та продукції рослинництва і тваринництва. Тема 13. Визначення активності ^{90}Sr у продовольчій продукції та ґрунтах на «УСК Гамма Плюс». Тема 14. Прогнозування активності ^{137}Cs і ^{90}Sr у продукції рослинництва і тваринництва отриманої на радіоактивно забруднених територіях.
Мова викладання	Українська, Англійська

Назва дисципліни	Основи генетики
Викладач	Бабенко Олена Іванівна кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри генетики, розведення та селекції тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, 2 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Ветеринарний факультет
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: <i>Знання</i> - основи спадкової стійкості тварин до окремих захворювань та причини прояву генетичних аномалій; - генетичні поліморфні білкові системи і групи крові тварин; основні закономірності генетичних процесів, що протікають в популяціях сільськогосподарських тварин; - вплив селекції на життєдіяльність і здоров'я; - наслідки інбридингу і гетерозису. <i>Вміння</i> - біометричним методом оцінки ефективності застосування ветеринарно-профілактичних і лікувальних заходів у боротьбі із захворюваннями тварин; - генеалогічного аналізу стад з метою виявлення спадкової стійкості тварин до окремих захворювань і причин прояву генетичних аномалій; - визначати співвідношення генотипів і частоту напівлетальних і летальних генів у стадах тварин; розробляти заходи щодо запобігання народження у тварин виродків та аномальних нащадків; - знаходити шляхи підвищення ефективності виробництва основних видів продукції тваринництва.

Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	15 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій 1. Поняття про спадковість і мінливість. Цитологічні і молекулярні основи спадковості. 2. Мутаційна мінливість. Класифікація типів мутацій. 3. Закономірності менделівського успадкування ознак 4. Зчеплене успадкування ознак. Генетика статі. 5. Імуногенетика. 6. Поняття про аномалії. Генетична резистентність тварин до захворювань. 7. Селекція тварин на життєздатність і стійкість до захворювань. Теми практичних занять 1. Будова клітини. Мейоз та його генетичне значення Мітоз. 2. Будова та самоподвоєння ДНК. Транскрипція. Біосинтез білка 3. Механізми реалізації спадкової інформації клітини 4. Закономірності менделівського успадкування ознак 5. Мутаційна мінливість. Виникнення, класифікація та властивості генних, хромосомних і геномних мутацій. 6. Типи взаємодії неалельних генів 7. Типи формування статі. Механізми визначення статі. Типи хромосомного визначення статі сучасній селекції.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Ветеринарна генетика
Викладач	Бабенко Олена Іванівна кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри генетики, розведення та селекції тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	1Б курс, 2 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Ветеринарний факультет
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забез-	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: <i>Знання</i>

печує дисципліна	- теоретичних основ загальної генетики; - генетичні поліморфні білкові системи і групи крові тварин; основні закономірності генетичних процесів, що протікають в популяціях сільськогосподарських тварин; - основи спадкової стійкості тварин до окремих захворювань та причини прояву генетичних аномалій; Вміння - біометричним методом оцінки ефективності застосування ветеринарно-профілактичних і лікувальних заходів у боротьбі із захворюваннями тварин; - генеалогічного аналізу стад з метою виявлення спадкової стійкості тварин до окремих захворювань і причин прояву генетичних аномалій; - визначати співвідношення генотипів і частоту напівлетальних і летальних генів у стадах тварин; розробляти заходи щодо запобігання народження у тварин вроджених та аномальних нащадків
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	15 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій - Закономірності успадкування ознак при статевому розмноженні. Успадкування ознак зчеплених зі статтю - Генетичні основи спадкової стійкості тварин проти захворювань - Імуногенетика - Основи ветеринарної патогенетики. - Генетичні аномалії головного мозку, черепа, очей, зовнішнього і внутрішнього вуха. Генетичні аномалії травного тракту. - Генетичні аномалії нервової системи, спинного мозку і хребта, кінцівок і суглобів. - Генетичні аномалії м'язів і сухожилок, шкіри та її похідних, грижі. Генетичні аномалії сечостатевої системи, крові і кровоносних судин, обміну речовин. Теми практичних занять - Цитологічні основи спадковості (мітоз, мейоз, гаметогенез). Структурне моделювання генетикомолекулярних процесів в організмі. - Графічне моделювання будови та синтезу нуклеїнових кислот. Графічне моделювання синтезу білку в клітині. - Успадкування ознак при моногібридному схрещуванні. Вивчення характеру успадкувань ознак при повно-

	му і неповному зчепленні генів. - Домінування ознак, що залежать від статі. Плейотропна дія генів. Летальна дія генів. - Явище кодомінування при успадкуванні груп крові, білків та ферментів. - Явище наддомінування ознак. Аналізуюче схрещування. Реципрокне схрещування. - Визначення походження потомків на основі імуногенетичного тесту. - Успадкування ознак при дигібридному схрещуванні. Типи взаємодії неалельних генів. - Комплементарність. Новоутворення. Епістаз. Полімерія. Гени-модифікатори. - Успадкування ознак зчеплених зі статтю. Зчеплене успадкування ознак. - Вивчення характеру успадкування аномалій. - Мутаційна мінливість. Поняття про мутації та мутагенез, їх місце у загальній схемі сучасної класифікації мінливості. - Геномні мутації - поліплоїдія, гетероплоїдія (трисомія та моносомія), аутосомальна і геносомальна автоплоїдія, алоплоїдія. - Структурні мутації хромосом (аберації) - нестачі, делеції, дуплікації, інверсії, транслокації (реципрокні, тандемні, Робертсонівські), фрагментації. - Генні мутації, механізм їх виникнення та різновиди: аморфні, гіпоморфні, неоморфні. Мутації ДНК мітохондрій, пластид та плазмід.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Гігієна тварин
Викладач	Балацький Юрій Олександрович, кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри Гігієни тварин та основ санітарії
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, 3 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: Мати спеціалізовані знання про різні системи та способи утримання сільськогосподарських тварин та параметри мікроклімату технологічних приміщень. Уміння: Визначати температуру повітря та огорожувальних конструкцій, вологість та швидкість руху повітря, атмос-

	ферний тиск, вміст у повітрі механічних домішок і мікроорганізмів, природну та штучну освітленість приміщень, наявність та кількість шкідливих газів у повітрі. Розраховувати годинний повітрообмін та оцінювати ефективність роботи вентиляції за насиченістю повітря шкідливими газами; визначати тепловий баланс приміщень для тварин різних видів у різні пори року. Контролювати перебіг технологічного процесу за різних систем і способів утримання за великою рогатою худобою, свинями та птицею різних вікових і виробничих груп; забезпечувати параметри оптимального мікроклімату приміщень.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Вступ до дисципліни, мета вивчення дисципліни. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти у БНАУ. 2. Фізичні властивості повітряного середовища. 3. Газовий склад повітряного середовища. 4. Пилева та мікробна забрудненість повітряного середовища. 5. Гігієна великої рогатої худоби. 6. Гігієна овець. 7. Гігієна свиней.
	Теми практичних занять: 1. Гігієнічний контроль температури повітря у тваринницьких приміщеннях, правила вимірювання, прилади. 2. Гігієнічний контроль гігromетричних показників повітря у тваринницьких приміщеннях, правила вимірювання, прилади. 3. Гігієнічний контроль освітленості у тваринницьких приміщеннях, правила вимірювання, прилади. 4. Гігієнічний контроль швидкості руху і охолоджувальних властивостей повітря у тваринницьких приміщеннях, правила вимірювання, прилади. 5. Зоогігієнічний контроль запиленості і бактеріальної забрудненості повітря у тваринницьких приміщеннях, правила вимірювання, прилади. 6. Методики визначення вмісту вуглекислого газу у повітрі тваринницьких приміщень, правила вимірювання, прилади. 7. Методики визначення вмісту аміаку у повітрі тваринницьких приміщень, правила вимірювання, прилади. 8. Методики визначення вмісту сірководню у повітрі тваринницьких приміщень, правила вимірювання, прилади.

	9. Методики розрахунків годинного об'єму вентиляції повітря тваринницьких приміщень за вуглекислим газом, вологою та надлишковим теплом). 10. Методика розрахунку теплового балансу тваринницьких приміщень. 11. Методика розрахунку дефіциту тепла у тваринницьких приміщеннях. 12. Санітарно-гігієнічна та екологічна паспортизація молочно-товарної ферми ННДЦ БНАУ 13. Санітарно-гігієнічна та екологічна паспортизація свиноферми ННДЦ БНАУ. 14. Санітарно-гігієнічна та екологічна паспортизація пташника ННДЦ БНАУ.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Добробут тварин
Викладач	Балацький Юрій Олександрович, кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри Гігієни тварин та основ санітарії
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, 3 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: Мати знання з виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, експлуатації тварин різних класів і видів відповідно до Європейських стандартів забезпечуючи гуманне поводження з тваринами шляхом використання інноваційних методів і підходів у вирішенні проблемних ситуацій стосовно оптимізації умов утримання тварин та приведення їх до відповідності з Директивами Ради ЄС щодо добробуту сільськогосподарських тварин. Уміння: Використовувати термінологію гігієнічних та добробутних параметрів у ветеринарній медицині; приймати рішення щодо вибору ефективних методів лікування та профілактики хвороб тварин враховуючи забезпечення їм комфортних умов утримання, догляду та експлуатації; розробляти карантинні та оздоровчі заходи профілактики та лікування хвороб різної етіології при забезпеченні комфортних, добробутних умов у виробничих приміщеннях; формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і техно-

	логічних процесів на підприємствах з утримання, експлуатації тварин різних класів і видів з урахуванням Європейських стандартів стосовно гуманного поводження з тваринами; використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій стосовно оптимізації умов утримання тварин і приведення їх у відповідність до Директив Ради ЄС щодо добробуту сільськогосподарських тварин; Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин; володіти спеціалізованими програмними засобами для забезпечення оптимальних, комфортних умов у тваринницьких приміщеннях.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: 1. Вступ до дисципліни, мета вивчення дисципліни. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти у БНАУ. Важливість захисту тварин в країнах ЄС. Директиви Ради ЄС щодо добробуту сільськогосподарських тварин. 2. Добробутна оцінка якості кормів та годівлі тварин. 3. Добробутна оцінка якості води та напування тварин. 4. Етологія, стрес, адаптація та акліматизація тварин. 5. Добробутна оцінка технологій виробництва молока, систем утримання корів і телят. 6. Вимоги добробуту при утриманні свиней. 7. Добробутна оцінка технології виробництва продукції птахівництва.
	Теми практичних занять: 1. Клініко-фізіологічні та етологічні методи визначення стресів. 2. Методи оцінки стресочутливості і стресостійкості організму сільськогосподарських тварин. 3. Методи вивчення добробуту тварин з точки зору п'яти свобод. 4. Санітарно-гігієнічна оцінка грубих кормів. 5. Санітарно-гігієнічна оцінка зернофуражу. 6. Санітарно-гігієнічна оцінка соковитих кормів. 7. Визначення хімічних властивостей води: амоніаку та амонійних солей; нітратів і нітритів; хлоридів; сульфатів та заліза у воді. Визначення твердості води. Визначення вмісту важких металів (кадмію, свинцю і міді) у природних та очищених водах. 8. Біологічний аналіз води: визначення окиснюваності води; розчиненого кисню у воді; бактеріологічні та гельмінтологічні дослідження води.

	9. Вивчення поведінкових реакцій великої рогатої худоби. 10. Вивчення поведінкових реакцій свиней. 11. Вивчення поведінкових реакцій сільськогосподарської птиці. 12. Вивчення поведінкових реакцій коней. 13. Вивчення поведінкових реакцій овець. 14. Вивчення поведінкових реакцій кролів.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Лікарські та отруйні рослини
Викладач	Козій Наталія Володимирівна, Авраменко Наталія Володимирівна, кандидати ветеринарних наук, доценти кафедри паразитології та фармакології
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2 Б курс, III семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: - властивості основних біологічно активних речовин рослин - теоретичні основи що стосуються збору, заготівлі, зберігання лікарської рослинної сировини та поняття про лікарські форми з рослинної сировини; - поширені рослини, що мають лікувальне та токсикологічне значення - класифікацію рослин, за вмістом біологічно-активних речовин, що належать до різних груп за переважним проявом фармакологічної дії; - механізм дії біологічно активних речовин рослин на окремі системи і органи тварини в цілому, а також орієнтуватися у питаннях показання та протипоказання до використання ліків рослинного походження. Вміння: - визначати конкретні, найбільш вживані у лікувальній практиці рослини у висушеному і свіжому стані на основі їх ботанічної характеристики; - визначити наземні та підземні частини рослин, що можуть бути лікарськими чи небезпечними для здоров'я травоядних тварин; - розпізнати отруйні чи шкідливі рослини у травостой для заготівлі зеленої маси, сіна, на луках, пасовищах.
Опис дисципліни	

Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Базові знання ботаніки, біології, фізіології, хімії, латинської мови. Колекції гербарій рослин за тематиками дисципліни. Колекція рослин «Лікарського городу лабораторії фармакології»
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Тема лекцій 1. Вступ. Предмет і завдання дисципліни. Основні терміни. Історія траволікування. 2. Хімічний склад рослинної сировини 3. Біологічно активні речовини рослинного походження 4. Фармакотерапевтичне обґрунтування використання рослинних засобів за порушень функції нервової та серцево-судинної системи 5. Фармакотерапевтичне обґрунтування використання рослинних засобів за порушень функції травної системи 6. Фармакотерапевтичне обґрунтування використання рослинних засобів за порушень сечостатевої системи 7. Фармакотерапевтичне обґрунтування використання рослинних засобів за порушень дихальної системи 8. Фармакотерапевтичне обґрунтування використання рослинних засобів за хірургічної патології та у паразитології 9. Отруйні та шкідливі рослини флори України Теми практичних занять: 1. Вегетативні органи рослин. Класифікація та характеристика 2. Визначення ботанічної характеристики гербаризованих рослин.
	3. Складання опису окремої рослини. Тестування «Питання: ботанічна характеристика рослин» 4. Рациональне використання рослин. Ресурси лікарських рослин України та їх охорона. 5. Лікарська рослинна сировина – характеристика, заготівля, зберігання, застосування. Лікарські форми, що містять речовини рослинного походження. 6. Біологічно активні речовини, характеристика, фармакологічний вплив. 7. Алкалоїди. Класифікація, біологічні та фармако-токсикологічні властивості алкалоїдовмісних рослин 8. Глікозиди. Класифікація, біологічні та фармако-токсикологічні властивості глікозидовмісних рослин. 9. Фенольні з'єднання рослинного походження Тестування «Питання: біологічно активні речовини рослин» 10. Фітотерапія, як напрямок фармакотерапії 11. Рослини, що використовують для впливу на функцію нервової системи 12. Рослини, що використовують для впливу на функцію серцево-судинної системи 13. Рослини, що використовують для впливу на функцію травної системи 14. Рослини, що використовують для впливу на функцію

	сечостатевої системи 15. Рослини, що використовують для впливу на функцію печінки 16. Рослини, що використовують для впливу на функцію дихальної системи 17. Рослини, що використовують при хірургічній патології 18. Рослини, що використовують за паразитарної патології 19. Поширені рослини, що виявляють токсичний вплив на організм. Фактори, які сприяють прояву токсичної дії рослин 20. Рослини, як фактор негативного впливу на якість тваринної продукції 21. Тестування «Лікувальні та токсикологічні властивості окремих рослин»
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Біотехнологія у ветеринарній медицині
Викладач	Онищенко Любов Степанівна, старший викладач кафедри екології та біотехнології; Мельниченко Юлія Олександрівна, кандидат с.-г. наук.
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, III семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: -сучасний стан біотехнології -ензимологію, створення рекомбінантних ДНК - шляхи переробки відходів народного господарства для забезпечення екологічного благополуччя довкілля - Методику оцінки екологічного впливу різних виробництв на навколишнє середовище -основні поняття і термінологію даної дисципліни. Вміння: - методики розрахунків параметрів біоконверсії, гнійової біомаси в біогаз; - розраховувати параметри анаеробного зброджування гнійової біомаси та біомаси водоростей для одержання біогазу як альтернативного носія, особливо в умовах глибокої економічної та екологічної кризи; - впроваджувати безвідходні технології для забезпечення екологічного благополуччя довкілля; - застосування імібілізованих ферментів у ветеринарній медицині. - технологія вирощування спіруліни для використання в го-

	дівлі тварин.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Методичні вказівки, презентації, практичні навички та знання класифікації ферментів та використання їх в промисловості.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–30 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1: Вступ.Значення біотехнології Тема 2: Основи генетичної інженерії і молекулярної біології Тема 3: Органічні і неорганічні полімерні носії Тема 4: Фізичні і хімічні методи іммобілізації Тема 5: Біотехнологія виробництва білка. Тема 6 : Промислові біотехнології, основані на використанні іммобілізованих ферментів в харчовій промисловості. Тема 7: Біотехнологія отримання біопалива шляхом анаеробногозброджування Тема 8: Біотехнологія вермикультивування.
	Теми практичних занять: Тема 1: Класифікація органічних та неорганічних полімерних носіїв для іммобілізації ферментів. Тема 2: Адсорбція уреазі на цеоліті та вивчення активності іммобілізованого і вільного ферменту Тема 3. Іммобілізація глюкоамілази і вивчення активності іммобілізованого та вільного ферментів. Тема 4: Вивчення властивостей глюкоамілази. Тема 5: Збереження ферментативної активності різних форм ферменту при дії денатуруючих факторів – іонів важких металів. Тема 6: Вивчення впливу на активність вільного і іммобілізованого ферменту глюкоамілази денатуруючого фактору – реакції (pH) середовища. Тема 7: Іммобілізація протосубтиліну і порівняння активності вільного та іммобілізованого ферменту. Тема 8: Вивчення стійкості протосубтиліну (збереження ферментативної активності) до дії денатуруючого фактору – іонів важких металів. Тема 9: Вивчення впливу на активність вільного та іммобілізованого ферменту протосубтиліну денатуруючого фактору – реакції (pH) середовища. Тема 10: Вплив протосубтиліну на активність вільного та іммобілізованого ферменту глюкоамілази. Тема 11: Вивчення збереження активності вільного та іммобілізованого ферменту глюкоамілази при комплексній дії на фермент іонів важких металів і кислого середовища. Тема 12: Вивчення збереження активності вільного та іммобілізованого ферменту протосубтиліну при комплексній дії на фермент іонів важких металів і кислого середовища.

	Тема 13: Біометаногенез та його етапи Тема 14: Негативний вплив відходів на навколишнє середовище.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Професійна етика
Викладач	Козій Василь Іванович, доктор вет. наук, професор Смельяненко Алла Анатолівна, кандидат ветеринарних наук, асистент кафедри нормальної та патологічної фізіології тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, 4 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знати морально етичні вимоги до лікаря ветеринарної медицини залежно від місця роботи; деонтологічні – до організації та проведення профілактичних, діагностичних і лікувальних заходів, а також до профілактики зооантропонозів і токсикоінфекцій серед населення, класифікацію лікарських помилок, етику наукових досліджень, основи біоетики. Вміти з урахуванням кола обов'язків лікаря ветеринарної медицини, специфіки його роботи спілкуватися з людьми; попереджувати лікарські помилки, аналізувати і робити висновки з власних прорахунків; самовдосконалюватися з метою підвищення ефективності роботи за фахом, просування по службі або зростання професійного рівня.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Професійна етика» базується на знаннях основ загальної етики та філософії, а також потребує ознайомлення з клінічними ветеринарними дисциплінами (клінічна діагностика, фармакологія, паразитологія, хірургія, акушерство, терапія). Під час вивчення дисципліни бажаним є досвід роботи студента в ветеринарній клініці або тваринницькому господарстві, зоопарку тощо коли студент мав змогу працювати з хворими тваринами, спілкуватися з їх власниками, брати участь у розробці чи впроваджувати лікувально-профілактичні заходи тощо.

Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1. Нормативна етика та основні критерії морального оцінювання. Особливості професії лікаря ветеринарної медицини Тема 2. Колегіальність у роботі лікаря ветеринарної медицини Тема 3. Етика ветеринарного менеджменту Тема 4. Взаємини лікаря ветеринарної медицини із власником тварини (клієнтом) Тема 5. Проблеми довкілля і тваринний світ Тема 6. Проблеми добробуту тварин у різних галузях використання Тема 7. Національна та міжнародна нормативна база у сфері захисту тварин Теми практичних занять: 1. Вступ. Етичні теорії моральної оцінки. Золоте правило. М'які і тверді навички (soft skills and hard skills). Ситуаційні завдання. 2. Мораль і закон. Регламентація роботи лікаря ветеринарної медицини моральним, адміністративним та кримінальним правом. Ситуаційні завдання. Захист рефератів. 3. Ветеринарна медицина і бізнес. Посидання професійних і бізнесових інтересів. Ситуаційні завдання. Захист рефератів. 4. Роль тварин в житті людини. Гуманні і негуманні методи використання тварин. 5. Проблеми добробуту в домашніх та бродячих тварин. Косметичні операції. Практичні аспекти евтаназії тварин. 6. Добробут тварин як основа превентивної ветеринарної медицини
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Професійні комунікації
Викладач	Козій Василь Іванович, доктор вет. наук, професор Ємельяненко Алла Анатолівна, кандидат ветеринарних наук, асистент кафедри нормальної та патологічної фізіології тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, 4 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	У процесі засвоєння дисципліни студент повинен знати : – особливості академічного стилю (наукові звання, посади, правила цитування, бібліографія тощо); – особливості академічних текстів (анотація, теза, реферат, стаття);

	– професійні, традиційні та законодавчі аспекти професії лікаря ветеринарної медицини в різних країнах; – особливості пошуку шляхів професійного та кар'єрного зросту (реалізації набутих знань та досвіду) в професійному середовищі – резюме, біографія, лист про наміри, рекомендаційні листи, візитні картки тощо; – головні засади пошуку, перекладу та систематизування професійної медичної ветеринарної інформації; уміти: – використовувати мережу Інтернет для налагодження професійних контактів, пошуку та узагальнення необхідної інформації, участі у міжнародних професійних об'єднаннях; – підтримувати високий професійний рівень та підвищувати кваліфікацію в професійному просторі; – проводити постійний моніторинг окремої визначеної проблеми в інформаційному просторі; – використовувати належний академічний стиль і такт під час спілкування з колегами, нефахівцями і клієнтами – узагальнювати отриману інформацію у вигляді рефератів, наукових оглядових та популярних статей; – належно пропагувати свої власні професійні знання та досвід
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Професійні комунікації» базується на знаннях основ загальної етики та філософії, а також потребує ознайомлення з сучасними засобами комунікації – інтернет, соціальні мережі, спеціалізовані наукові ветеринарні медичні сайти тощо. Під час вивчення дисципліни студенти повинні будуть самостійно знаходити матеріали на задані теми, оформляти їх у вигляді тез, рефератів, доповідей тощо.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1: Основні історичні аспекти і сучасний стан розвитку комунікаційних технологій та їх роль у виконанні професійних обов'язків спеціалістами ветеринарної медицини Тема 2. Бібліографія та правила цитування ветеринарних медичних текстів. Особливості академічних текстів (анотація, теза, реферат, наукова стаття) Тема 3. Підготовка презентації за фахом, виголошення презентації, підготовка до публічного виступу в професійному середовищі Тема 4. Резюме, біографія, лист про наміри, рекомендаційні листи як важливі компоненти професійної комунікації Тема 5. Міжнародні професійні ветеринарні організації, асоціації та спілки Тема 6. Соціальні мережі, чати та засоби Інтернет-зв'язку у професійній діяльності (facebook, youtube, twitter,

	linkedith). Наукові пошукові системи (WoS, Scopus, PubMed, ScienceDirect).
	Теми практичних занять: 1. Вступ. Предмет, зміст і методи вивчення навчальної дисципліни, її структурно-логічна схема, значення у формуванні лікаря ветеринарної медицини. М'які і тверді навички (soft skills and hard skills). Ситуаційні завдання. 2. Значення іноземної мови в забезпеченні ефективності Серед інших першочергових напрямків розвитку ветеринарної медицини є вивчення іноземних мов та ознайомлення із можливостями їх ефективного використання в освітній та професійній діяльності. Знання іноземних мов сьогодні є обов'язковим компонентом забезпечення належного виконання обов'язків спеціалістами ветеринарної медицини. Ситуаційні завдання. Захист рефератів. 3. Ветеринарна медицина і бізнес. Посадження професійних і бізнесових інтересів. Ситуаційні завдання. Захист рефератів. 4. МЕН авторитетна міжнародна організація, яка відіграє важливу роль у забезпеченні ветеринарного благополуччя. Історичне завдання МЕН – Покращення здоров'я тварин у всьому світі". Співпраця МЕН з іншими світовими організаціями. Згідно з мандатом СОТ, МЕН відповідає за розробку й поширення стандартів здоров'я тварин задля безпеки міжнародної торгівлі тваринами і продуктами тваринництва. 5. Використання інформаційних та комунікаційних технологій у професійній діяльності. Іноземна мова у професійній діяльності. 6. Комунікація з фахівцями, працівниками галузі та населенням за різних умов і обставин.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Основи біобезпеки та біоетики
Викладач	Шулько Ольга Павлівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології та біотехнології
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, 4 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: – основних джерел біологічної небезпеки; – концептуальних підходів до забезпечення біологічної безпеки та біоетики в галузі ветеринарної медицини; – нормативно-правової бази із захисту довкілля. Вміння: – визначати джерела біологічної небезпеки; – використовувати у професійній діяльності концептуальні підходи щодо забезпечення біологічної безпеки та біоетики; – застосовувати у професійній діяльності нормативно-правову базу із захисту довкілля.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Методичні вказівки, презентації, практичні навички та знання.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	20–30 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1: Основи біобезпеки та біоетики. Тема 2: Структура природного середовища. Біосфера, склад, функції, відновлення. Тема 3: Екологічні основи біогеоценологічної патології тварин. Тема 4: Аутокологія та патологія тварин. Організм тварин та фактори навколишнього середовища. Тема 5: Отримання продуктів тваринництва, які відповідають вимогам якості безпеки. Тема 6: Вплив відходів на навколишнє середовище Тема 7: Здоров'я людини як показник якості навколишнього середовища Тема 8: Наукові основи раціонального використання та управління довкіллям.

	Теми практичних занять: Тема 1. Основні екологічні терміни, поняття та закони Тема 2. Екологічні методи дослідження Робота 1. Вивчення загальних правил взяття, упаковки, пересилки досліджуваного матеріалу та загальна схема і порядок проведення еколого-токсикологічних досліджень Тема 3. Вплив екологічних факторів на здоров'я тварин Робота 2. Вивчити основні негативні наслідки впливу екологічних факторів на живий організм в системі «навколишнє середовище – здоров'я тварин» в умовах віварію БНАУ. Тема 4. Основні шляхи пристосування організмів до несприятливих умов середовища. Тема 5. Мікроорганізми у навколишньому середовищі. Тема 6. Екологічне значення води. Робота 3. Визначення запаху та смаку води органолептичними методами. Робота 4. Визначення вільного залишкового хлору у воді шляхом титрування метиловим оранжевим. Тема 7. Визначення екологічного стану повітря. Робота 5. Визначення відносної запиленості повітря. Тема 8. Виробництво екологічно безпечної продукції, рослинництва та тваринництва. Тема 9. Екологічні проблеми зберігання та утилізації відходів. Тема 10. Біологічні загрози антропогенного походження. Тема 11. Правові засади біобезпеки та біоетики.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Основи біобезпеки та ветеринарної екології
Викладач	Шулько Ольга Павлівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології та біотехнології
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2Б курс, 4 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь. Знання: – основних джерел біологічної небезпеки; – концептуальних підходів до забезпечення біологічної безпеки в галузі ветеринарної медицини; – нормативно-правової бази із захисту довкілля. Вміння: – визначати джерела біологічної небезпеки; – використовувати у професійній діяльності концептуальні підходи щодо забезпечення біологічної безпеки; – застосовувати у професійній діяльності нормативно-

	правову базу із захисту довкілля.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Методичні вказівки, презентації, практичні навички та знання.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	20–30 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1: Основи біобезпеки та ветеринарної екології. Тема2: Структура природного середовища. Біосфера, склад, функції, відновлення. Тема3: Екологічні основи біогеоценологічної патології тварин. Тема4: Аутоекотологія та патологія тварин. Організм тварин та фактори навколишнього середовища. Тема5: Отримання продуктів тваринництва, які відповідають вимогам якості безпеки. Тема6: Вплив відходів на навколишнє середовище Тема7: Здоров'я людини як показник якості навколишнього середовища Тема8: Наукові основи раціонального використання та управління довкіллям.
	Теми практичних занять: Тема 1. Основні екологічні терміни, поняття та закони Тема 2. Екологічні методи дослідження Робота 1. Вивчення загальних правил взяття, упаковки, пересилки досліджуваного матеріалу та загальна схема і порядок проведення еколого-токсикологічних досліджень Тема 3. Вплив екологічних факторів на здоров'я тварин Робота 2. Вивчити основні негативні наслідки впливу екологічних факторів на живий організм в системі «навколишнє середовище – здоров'я тварин» в умовах віварію БНАУ. Тема 4. Основні шляхи пристосування організмів до несприятливих умов середовища. Тема 5. Мікроорганізми у навколишньому середовищі. Тема 6. Екологічне значення води. Робота 3. Визначення запаху та смаку води органолептичними методами. Робота 4. Визначення вільного залишкового хлору у воді шляхом титрування метиловим оранжевим. Тема 7. Визначення екологічного стану повітря. Робота 5. Визначення відносної запиленості повітря. Тема 8. Виробництво екологічно безпечної продукції, рослинництва та тваринництва. Тема 9. Екологічні проблеми зберігання та утилізації відходів. Тема 10. Біологічні загрози антропогенного походження. Тема 11. Правові засади біобезпеки.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Тваринництво
Викладач	Бабенко Олена Іванівна доцент кафедри генетики, розведення та селекції тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2, 3 курс (бакалаврат) 4, 5 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: <i>Знання</i> - біологічних особливостей сільськогосподарських тварин - оцінювати екстер'єр та типи конституції тварин; - породних особливостей тварин різного напрямку продуктивності; - організації відтворення худоби і вирощування молодяку; - методи ведення селекційно-племінної роботи на сучасних фермах; - забезпечувати комплектування стад високопродуктивними, економічно вигідними особинами. <i>Вміння</i> - організувати зоотехнічний та племінний облік; - проводити контроль продуктивності тварин та птиці; - розрахувати ефективність селекційної роботи, яка проводиться в стаді; - оцінювати відтворну здатність худоби; - визначати вік і живу масу тварин під час першого парування; - визначати структуру стада залежно від напрямку продуктивності тварин
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	15 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій 1. Предмет і методи дисципліни «Тваринництво» Історія розвитку тваринництва. Класифікація видів с.-г. тварин. Час, місце, послідовність приручення і одомашнення

	різних видів тварин. 2. Біологічні та господарські особливості ВРХ. Особливості конституції та екстер'єру великої рогатої худоби різних напрямків продуктивності. 3. Біологічні та господарські особливості свиней. 4. Біологічні та господарські особливості ДРХ. Господарське значення, біологічні особливості, конституція та екстер'єр овець та кіз. 5. Біологічні та господарські особливості с.-г. птиці. Породи та кроси сільськогосподарської птиці. 6. Технологія виробництва молока, яловичини та свинини. 7. Технологія виробництва продукції козівництва та вівчарства. 8. Розведення та використання коней. Технологія виробництва продукції птахівництва. 9. Технологія виробництва продукції бджільництва. 10. Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва. Теми практичних занять 1. Методи оцінки росту і розвитку тварин. 2. Оцінка тварин за екстер'єром та конституцією. Вади і дефекти екстер'єру тіла. 3. Методи оцінки екстер'єру; взяття промірів у великої рогатої худоби. 4. Методи контролю і оцінювання різних видів продуктивності. 5. Молочна продуктивність, методи її обліку і оцінки. 6. М'ясна продуктивність тварин та методи її оцінки. 7. Оцінка яєчної продуктивності птиці. 8. Оцінка вовнової продуктивності овець. 9. Оцінка репродуктивних якостей свиноматок. 10. Оцінка відтворювальної здатності молочної худоби. 11. Методи ідентифікації тварин. 12. Складання родоводів племінних тварин. 13. Складання плану племінного підбору. 14. Методи розведення с.-г. тварин. 15. Схрещування та гібридизація с.-г. тварин.
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Розведення тварин
Викладач	Бабенко Олена Іванівна доцент кафедри генетики, розведення та селекції тварин
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	2, 3 курс (бакалавр) 4, 5 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини

Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами таких знань і умінь: <i>Знання</i> - оцінювати екстер'єр та типи конституції тварин; - організовувати спрямоване вирощування молодняку; - визначати племінну цінність тварин, використовуючи різні методики; - використовувати родинне та неродинне парування; - проводити ефективну оцінку тварин за походженням (родоводами); - володіти методиками використання чистопородного розведення, різних видів схрещування та гібридизації; - володіти методами організації та планування племінної роботи; - забезпечувати комплектування стад високопродуктивними, економічно вигідними особинами. <i>Вміння</i> - організувати зоотехнічний та племінний облік; - проводити контроль продуктивності тварин та птиці; - розрахувати ефективність селекційної роботи, яка проводиться в стаді; - визначити ступінь спорідненості тварин, коефіцієнт інбридингу та форми гетерозису; - складати індивідуальні та групові родоводи; - проводити ефективний відбір та підбір, складати парувальний план; - знаходити кращі генотипи серед фенотипів стада, лінії/родини чи породи; проводити бонітування ремонтного молодняку, самців та самок різних видів сільськогосподарських тварин та птиці
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	115 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій 11. Поняття про розведення тварин, селекцію та племінну справу, їх зв'язок з іншими дисциплінами. Основні етапи становлення та розвитку теорії та практики розведення с.-г. тварин 12. Класифікація видів с.-г. тварин. Час, місце, послідовність приручення і одомашнення різних видів тварин. 13. Поняття про породу. Породи як результат еволюційного процесу і праці людини. 14. Вчення про онтогенез.

	15. Вчення про конституцію. 16. Екстер'єр. Розвиток вчення про екстер'єр. 17. Вчення про інтер'єр. 18. Продуктивність с.-г. тварин. 19. Оцінка племінних якостей с.-г. тварин. 20. Відбір с.-г. тварин. Теоретичні і загальні положення відбору. Визначення, поняття і сутність природного відбору. Форми штучного відбору Організація відбору с.-г. тварин. 21. Підбір с.-г. тварин. Теоретичні основи підбору, основні принципи та завдання. Форми племінного підбору. 22. Методи розведення с.-г. тварин. Класифікація методів розведення с.-г. тварин. Чистопородне розведення: завдання, основні методи; шляхи досягнення прогресу за чистопородного розведення. Теми практичних занять 1. Методи оцінки росту і розвитку тварин. 2. Оцінка тварин за екстер'єром та конституцією. Вади і дефекти екстер'єру тіла. 3. Методи оцінки екстер'єру; взяття промірів у великої рогатої худоби. 4. Молочна продуктивність, методи її обліку і оцінки. 5. М'ясна продуктивність тварин та методи її оцінки. 6. Оцінка яєчної продуктивності птиці. 7. Оцінка вовнової продуктивності овець. 8. Оцінка репродуктивних якостей свинюматок. 9. Оцінка відтворювальної здатності молочної худоби. 10. Визначення племінної цінності тварин Визначення ефекту відбору у стаді. 11. Складання родоводів племінних тварин. 12. Методи ідентифікації тварин. 13. Складання плану племінного підбору. 14. Схрещування. Практичні приклади поглинального, ввідного, промислового і перемінного схрещувань. 15. Міжвидова гібридизація тварин.
Мова викладання	Українська, англійська

Назва дисципліни	Хвороби риб
Викладач	Джміль Володимир Іванович кандидат ветеринарних наук доцент кафедри ветсанекспертизи, гігієни продуктів тваринного походження та патологічної анатомії ім. Й.С. Загаєвського
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	3 Б курс, 5 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей	Результатом навчання дисципліні є набуття студентами

та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	таких знань і умінь: Знання: – причини виникнення хвороб і отруєнь водних організмів та загальні принципи їх профілактики і ліквідації; – методів проведення діагностичних досліджень риби та інших водних організмів; – загальних правил контролю за епізоотичним і санітарним станом рибогосподарських водойм; – основ планування профілактичних і оздоровчих заходів у рибних господарствах; – основ ветеринарно-санітарних правил проектування і будівництва рибних господарств; – загальних правил та порядок ветеринарного нагляду за перевезенням риби в межах країни, при експорті та імпорті риби з метою розведення й акліматизації, а також використання з харчовою або кормовою метою; – основ контролю санітарної якості вирощуваних та виловлених гідробіонтів; – вимоги та правила оформлення й видачі відповідних документів на реалізацію риби та інших водних організмів. Вміння: – планувати профілактичні і оздоровчі заходи у рибних господарствах; – проводити епізоотологічне дослідження рибницького господарства; та клінічне дослідження – проводити клінічне дослідження риби; – проводити паразитологічне дослідження риби; – проводити патологоанатомічний розтин риби; – поставити попередній діагноз на хворобу риби; – відібрати кров та інший патологічний матеріал для дослідження; – визначити екстенсивність та інтенсивність інвазії при паразитарних хворобах риби; – застосовувати лікарські засоби при індивідуальному та груповому лікуванні риби; – провести диференційну діагностику отруєнь риби від інших хвороб; – проводити органолептичне дослідження риби з метою визначення її якості.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Анатомія, фізіологія тварин, ветеринарна мікробіологія, ветеринарна вірусологія, годівля.
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	10–13 здобувачів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1: Вступ, мета, завдання, курсу хвороби риби. Історія розвитку іхтіопатології, науки про хвороби риби. Тема 2: Характеристика рибницьких господарств. Тема 3: Характеристика об'єктів ставкового рибництва.

	Тема 4: Рибопродуктивність рибницьких водойм, інтенсифікація рибництва та фактори, що впливають на виникнення хвороб риби. Тема 5: Класифікація хвороб риби. Тема 6: Заходи з профілактики та лікування хвороб риби. Особливості ведення рибництва на забруднених радіонуклідами територіях Тема 7: Ветеринарно-санітарна експертиза риби та рибних продуктів за ураження збудниками зоонозів.
	Теми практичних занять: 1. Ветеринарний облік та звітність в рибництві. 2. Характеристика риби та їх анатомічна будова. 3. Загальні методи діагностики хвороб риби. 4. Патолого-анатомічний розтин риби, як метод діагностики хвороб. 5. Методи діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб риби. Вірусні хвороби риби (весняна вірусна хвороба коропів (BVXK), вірусна геморагічна септицемія флорелі (VGS)). 6. Методи діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб риби. Бактеріальні хвороби (аеромоноз коропів, псевдомоноз амурів, аеромоноз лососевих (фурункульоз лососевих)). 7. Методи діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб риби. Грибкові хвороби (бранхіомікоз, сапролегніоз). 8. Методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб риби. Протозоози (хілодонельоз, триходіноз, іхтіофтиріоз, іхтіободоз (костіоз)). 9. Методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб риби. Крустацеози (аргульоз, лерніоз, ергазильоз). 10. Методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб риби. Гельмінтози. Моногенідози. (дактилогіроз, гіродактильоз). 11. Методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб риби. Гельмінтози. Трематодози (диплостомоз, постодиплостомоз, сангвінікольоз). 12. Методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб риби. Гельмінтози. Цестодози кишкові (ботріоцефальоз, кавіоз). 13. Методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб риби. Гельмінтози. Цестодози вісцеральні (лігульоз, діграмоз). 14. Методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб риби. Гельмінтози. Нематодози (філометроїдоз).
Мова викладання	Українська, англійська.

Назва дисципліни	Зоологія
Викладач	Хом'як Олександр Андрійович кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри іхтіології та зоології
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ курс, 5 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: <i>Знання</i> - закономірності будови, життєдіяльності, розмноження та розвитку диких тварин, що є фундаментом вивчення виробничих технологій в рибництві; - основні систематичні групи тварин світу, а також еволюційні зв'язки між ними; - систему тваринного світу і принципи сучасної класифікації та історичне походження основних підтипів та класів тварин. <i>Вміння</i> - застосовувати зоологічні знання в розробці біологічних заходів боротьби з паразитами та переносниками збудників хвороб тварин; - використовувати зоологічні знання про диких гідробіонтів в селекційній роботі; - використовувати знання в охороні тваринного світу та біосфери в цілому.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій 1. Одноклітинні та кишковопорожнинні 2. Черви 3. Молюски, або м'якотілі 4. Членистоногі 5. Первинноводні, клас риби 6. Класи земноводні (амфібії), плазуни 7. Класи птахи, ссавці Теми практичних занять 1. Найпростіші 2. Кишковопорожнинні

	3. Плоскі черви 4. Круглі черви 5. Кільчасті черви 6. Молюски (беззубка) 7. Членистоногі (річковий рак, павук, кліщі, комахи) 8. Риби 9. Земноводні 10. Плазуни 11. Птахи 12. Ссавці
Мова викладання	Українська

Назва дисципліни	Хвороби бджіл
Викладач	Шульга Петро Гнатович кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри епізоотології та інфекційних хвороб Ярчук Броніслав Миронович, кандидат ветеринарних наук, професор кафедри епізоотології та інфекційних хвороб.
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ курс 5 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: <i>Знання:</i> – мати професійно-профільні знання та практичні навички щодо етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин(бджіл), зокрема транскордонних згідно вимог МЄБ, основ епідеміології; утримання та експлуатації тварин (бджіл); – описувати сутність та динаміку фізико-хімічних та біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин (бджіл) у нормі та за патології під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів; – мати професійно-профільні знання та розуміння основних положень міжнародного та європейського законодавства з благополуччя тварин (бджіл); володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин (комахи) та контролю за проведенням заходів з лікування хворих тварин та профілактики хвороб тварин(бджіл) різної етіології; – розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини. <i>Вміння:</i> – уміти проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень, проводити ветеринар-

	ний облік, оформляти звітну документацію; – уміти виявляти джерела збудника інфекцій, інвазій, визначати фактори і механізм їх передачі; забезпечувати ізольоване утримання хворих та підозрілих у захворюванні на інфекційну чи інвазійну хворобу тварин (бджіл); проводити вимушені щеплення тварин (бджіл) у неблагополучній та загрозовій зоні обслуговування; здійснювати заходи, спрямовані на недопущення поширення збудника інфекції та інвазії за межі епізоотичного вогнища і ліквідацію самого вогнища; не допускати до догляду за тваринами людей хворих на зоонози; – володіти методологією для проведення, епізоотологічних, паразитологічних, хіміко-токсикологічних, радіологічних, санітарно-гігієнічних досліджень для встановлення діагнозу хвороб тварин (бджіл) незаразної, інфекційної та інвазійної етіології з використанням інструментальних та лабораторних методів; аналізувати результати дослідження біологічного матеріалу; інтерпретувати результати досліджень з урахуванням досягнень науки і практики; – володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції “Єдиного здоров'я”; – уміти організовувати санацію тваринницьких приміщень (пасічникських будівель, вуликів та інших об'єктів) хімічними, біологічними і фізичними методами та здійснювати її контроль; – уміти оперувати основними поняттями біобезпеки, біохисту, володіти основами біоетики; аналізувати чинні й новітні етичні проблеми біотехнологічної та фармацевтичної галузей; аналізувати причини виникнення епізоотичних ситуацій та інфекційних захворювань, що з'являються в останні роки.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	12 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1. Бджільництво – галузь сільськогосподарського виробництва. Тема 2. Біологія медоносної бджоли. Походження бджолиної сім'ї. Тема 3. Догляд за бджолами. Біологічні особливості зимуючих бджіл. Тема 4. Класифікація хвороб бджіл. Заразні та незаразні хвороби бджіл.

	Тема 5. Бактеріози: європейський, американський гнилець, парагнилець, септицемія, гафніоз. Тема 6. Вірусні хвороби бджіл: мішечкуватий розплід, гострий вірусний параліч, хронічний вірусний параліч, філоментовіроз. Мікози бджіл: аспергильоз бджіл, аскосфероз бджіл, меланоз. Тема 7. Інвазійні хвороби бджіл: протозоози (нозематоз), арахнози (акарапідоз, варооз). Інвазійні хвороби бджіл: ентомози (браульоз, сенотіаноз, фізоцефальооз). Гельмінтози бджіл. Ветеринарно-санітарні заходи на пасіках. Ветеринарне обслуговування пасік. Ветеринарно-санітарні вимоги до пасік, приміщень для зимівлі, сотосховищ та інших об'єктів. Паспортизація пасік. Проведення дезінфекції, дезінсекції, дератизації на пасіках. Ветеринарно-санітарний нагляд при і заготівлі та зберіганні продуктів бджільництва. Державний контроль меду та інших продуктів бджільництва на продовольчому ринку. Теми практичних занять: Тема 1. Анатомія та біологія медоносної бджоли. Біологія медоносної бджоли. Анатомічна будова різних особин бджолиної сім'ї. Будова зовнішніх органів тіла бджоли (органів руху, зору, аналізаторів смаку, нюху тощо). Тема 2. Продукти бджільництва їх використання і значення у медицині. Тема 3. Імунна система медоносної бджоли. Зовнішні і внутрішні механізми імунного захисту, їх будова і значення. Особливості вікового імунітету бджіл. Порядок відбору та пересилки патологічного матеріалу для лабораторного дослідження захворювань бджіл. Тема 4. Вулики, будівлі та пасічникський інвентар. Підгодівля бджіл. Різні типи вуликів, основні вимоги до них. Інвентар, пасічникські будівлі. Правила підгодівлі бджіл. Вуглеводна білкова, вітамінна, мінеральна підгодівлі бджіл. Тема 5. Токсикози бджіл. Діагностика, профілактика, лікування хімічних токсикозів. Тема 6. Фітотоксикози. Тема 7. Хвороби бджіл, що виникають в наслідок порушень умов утримання. Тема 8. Правила відбору та пересилки патологічного матеріалу. Тема 9. Аномальні явища у бджолиній сім'ї (наліт, переліт, блукання бджіл тощо). Тема 10. Бактеріози: Гнильцеві хвороби розпліду бджіл: європейський, американський гнилець, парагнилець. Тема 11. Бактеріози робочих бджіл: сальмонельоз, колібактеріоз, гафніоз та інші. Тема 12. Вірусні хвороби бджіл: мішечкуватий розплід, гострий вірусний параліч, хронічний вірусний параліч, філоментовіроз (діагностика, профілактика та заходи боротьби). Тема 13. Мікози бджіл: аспергильоз бджіл, аскосфероз
--	--

	бджіл, меланоз(діагностика, профілактика та заходи боротьби). Тема 14. Маловивчені вірусні хвороби бджіл. Тема 15. Екзотичні хвороби бджіл. Тема 16. Протозоози (нозематоз, амебіаз). Тема 17. Арахнози (акарапідоз,варооз), діагностика, профілактика та заходи боротьби). Тема 18. Діагностика, профілактика та заходи боротьби з шкідниками бджіл (комахи, птахи та тварини шкідники і вороги бджіл). Тема 19. Шкідники та вороги бджіл (комахи, птахи та тварини шкідники і вороги бджіл). Тема 20. Проведення дезінфекції, дератизації та дезінсекції на пасіках. Тема 21. Ветеринарно-санітарні правила при кочівлі пасік. Вимоги охорони праці і безпеки на пасіках. Правила реєстрації пасік.Спеціальні в-с заходи на пасіках. Ветеринарно-санітарні вимоги до пасік, зимівників та сотохранилищ. Порядок заповнення ветеринарно-санітарного паспорту пасіки. Охорона пасік від заносу збудників хвороб.
Мова викладання	Українська.

Назва дисципліни	Хвороби хутрових звірів
Викладач	Довгаль Олександр Володимирович кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри епізоотології та інфекційних хвороб Ярчук Броніслав Миронович, кандидат ветеринарних наук, професор кафедри епізоотології та інфекційних хвороб.
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	ЗБ курс 5 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет ветеринарної медицини
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Результатом навчання дисципліни є набуття студентами таких знань і умінь: Знання: – мати професійно-профільні знання та практичні навички щодо етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, зокрема транскордонних згідно вимог МЄБ, основ епідеміології; утримання та експлуатації тварин; – описувати сутність та динаміку фізико-хімічних та біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань; – мати професійно-профільні знання та розуміння основних положень міжнародного та європейського законодавства з благополуччя тварин; володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та

	контролю за проведення заходів з лікування хворих тварин та профілактики хвороб тварин різної етіології; – розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини. Вміння: – уміти проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень, проводити ветеринарний облік, оформляти звітну документацію; – уміти виявляти джерела збудника інфекцій, інвазій, визначати фактори і механізм їх передачі; забезпечувати ізольоване утримання хворих та підозрілих у захворюванні на інфекційну чи інвазійну хворобу тварин; проводити вимушені щеплення тварин у неблагополучній та загрозливій зонах обслуговування; здійснювати заходи, спрямовані на недопущення поширення збудника інфекції та інвазії за межі епізоотичного вогнища і ліквідацію самого вогнища; не допускати до догляду за тваринами людей хворих на зоонози; – володіти методологією для проведення, епізоотологічних, паразитологічних, хіміко-токсикологічних, радіологічних, санітарно-гігієнічних досліджень для встановлення діагнозу хвороб тварин незаразної, інфекційної та інвазійної етіології з використанням інструментальних та лабораторних методів; аналізувати результати дослідження біологічного матеріалу; інтерпретувати результати досліджень з урахуванням досягнень науки і практики; – володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції “Єдиного здоров'я”; – уміти організовувати санацію тваринницьких приміщень хімічними, біологічними і фізичними методами та здійснювати її контроль; – уміти оперувати основними поняттями біобезпеки, біохисту, володіти основами біоетики; аналізувати чинні й новітні етичні проблеми біотехнологічної та фармацевтичної галузей; аналізувати причини виникнення епізоотичних ситуацій та інфекційних захворювань, що з'являються в останні роки.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Немає
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	12 студентів
Теми аудиторних занять	Теми лекцій: Тема 1. Ветеринарно-санітарні вимоги до звіроферм.

	Тема 2. Біологічні особливості хутрових звірів Тема 3. Чума м'ясоїдних. Тема 4. Міксоматоз. Тема 5. Хвороба Ауескі. Тема 6. Ботулізм. Тема 7. Сальмонельоз Теми практичних занять: Тема 1. Загальні проблеми хутрового звірівництва. Предмет і завдання курсу. Хутрове звірівництво як галузь. Тема 2. Основні види хутрових звірів, що розводяться у звірогосподарствах, нейролептаналгезія, місцева анестезія, евтаназія) після операційне знеболювання. Тема 3. Біологічні особливості хутрових звірів родини собачих. Тема 4. Біологічні особливості хутрових звірів родини куніцевих Тема 5. Біологічні особливості хутрових звірів родини гризунів. Тема 6. Забій хутрових звірів. Способи забою хутрових звірів. Первинна обробка шкурок. Способи знімання шкурок у різних видів хутрових звірів. Тема 7. Чума м'ясоїдних. Тема 8. Інфекційний гепатит м'ясоїдних Тема 9. Ензоотичний енцефаломієліт Тема 10. Міксоматоз. Тема 11. Алеутська хвороба норок Тема 12. Епізоотичний катаральний гастроентерит норок. Тема 13. Вірусна агеморагічна хвороба кролів. Тема 14. Інфекційний ринотрахеїт. Тема 15. Хвороба Ауескі. Тема 16. Ботулізм. Тема 17. Ентеротоксемія. Тема 18. Туберкульоз. Тема 19. Лістеріоз. Тема 20. Диплококоз. Тема 21. Стрептококоз.
Мова викладання	Українська.